

Samen stad en dorp maken!

Dialogoog februari – maart 2024

Concept omgevingsvisie

Bijlage met alle reacties

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Jongerenparticipatie

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept Omgevingsvisie

Bijeenkomsten:

Jongerenparticipatie

Datum:

11 en 12 oktober 2023 | Trevianum
10 januari 2024 | JONGK!
17 januari 2024 | Graaf Huyn Technasium
19 januari 2024 | IKC Loedoes Leerlingenraad
21 januari 2024 | Greutsj
6 februari 2024 | Zuyd Hogeschool

Gastheer/-vrouw

John Vernaus en Miranda Ubaghs-Rompen

Aanwezigen:

Kinderen/jongeren in Sittard-Geleen

Reacties:

11 en 12 oktober 2023 | Trevianum

Deelname: 2 havo-klassen (circa 50 leerlingen) en hun begeleiders.
Leerlingen zijn geïnformeerd over de gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie. Samen met de school is een contextrijke opdracht gemaakt, die leerlingen in 2 dagdelen hebben uitgevoerd. Leerlingen zijn letterlijk 'buiten gaan kijken' en hebben een ruimtelijke opgave benaderd. Doel vanuit de omgevingsvisie was met name leerlingen bewust te maken dat ook zij deelnemers zijn in de woon-/leefomgeving en dat zij hierop ook invloed hebben. Daarbij leggen wij uit wat een gemeente doet, en dat soms ook door de gemeente keuzes worden gemaakt waar de samenleving samen niet uitkomt. De opdracht sloot, op verzoek, aan bij een bestaand onderwijsprogramma van Trevianum met als centraal thema 'economie in de directe omgeving'.

Leerlingen hebben meegedacht over de toekomst van het wijkwinkelcentrum (in Limbrichterveld) en hoe het aantrekkelijker kan worden gemaakt voor zowel inwoners als bezoekers. Hoe zien zij het winkelcentrum over 10 jaar? Wat zijn daarbij hun ideeën en wat willen ze daarmee bereiken? In 2 dagdelen hebben leerlingen onderzoek gedaan en gesproken met omwonenden. In kleinere groepen zijn planvoorstellen gemaakt.

Opvallende opmerkingen:

- Algemeen: leegstand invullen, gezelliger maken, verblijfplekken maken (buiten, binnen; zodat je ergens kunt zitten en chillen), bestaande functies zijn 'ouderwets' (anders invullen, andere ondernemers, fastfood), verdieping maken met daarin attractieve functies om 'te doen' (bijvoorbeeld gamen, speelhal, indoorsport, openleercentrum). Behoeftte is vooral 'beleving'.
- Leerlingen willen deel 'het leren' verplaatsen buiten de school. In/bij winkelcentrum ruimte creëren om daar ook lessen te volgen of om te studeren (huiswerk maken).
- De (loop)routes naar winkelcentrum zijn niet duidelijk.
- Meer groen in/bij het winkelcentrum, waar je ook kunt verblijven. Aan de overzijde is een parkje. Kun je dat niet betrekken bij het winkelcentrum?

10 januari 2024 | JONGK!

De deelnemende jongeren zijn plenair geïnformeerd over de gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie.

Dialogoog op basis van de stelling: Hoe kan de leefomgeving oplossingen bieden voor mentale druk bij jongeren? Onderstaande opsomming op basis van meest naar minst belangrijk:

1. Woongelegenheden voor jongeren/studenten.
Jongeren in de gemeente houden door het realiseren van meer studentenhuisvestingsplekken.
2. Meer groen in de stad.
Denk daarbij aan een park/speeltuin in iedere wijk en toegang tot een rustige omgeving om in te ontspannen.
3. Ontmoetingsplekken.
Met ruimte voor jonge ondernemers (start-up/pop-up) en het realiseren van een studiespot (gezellige bibliotheek, waar je niet stil hoeft te zijn) om samen te komen.
4. Lokale evenementen organiseren (buiten school).
Om leeftijdsgenoten/andere mensen te ontmoeten. Denk daarbij aan lokale, betaalbare en kleinschalige events, al dan niet in samenwerking met ondernemers (centrum activiteiten).
5. Betere verbinding OV vanuit de dorpen.
6. Sport- en recreatiemogelijkheden.
Met name op kleine schaal, in parken en wijken (voorbeeld Calisthenics container), niet club gebonden (zonder abonnementsplicht) en betaalbaar. Daarnaast aandacht voor het creëren van indoorsportmogelijkheden voor buitensporten in de winter (tennis).
7. Banen en stageplekken creëren in de wijk.
Dit geeft meer toegevoegde waarde dan een bijbaantje in supermarkt/krantenwijk.
8. Plekken om te praten over thema's zoals bijvoorbeeld mentale druk.
Realiseren van toegankelijke jongerenspot in wijk die samenkomsten mogelijk maakt.

17 januari 2024 | Graaf Huyn Technasium

Voor 2 leerlingengroepen Graaf Huyn (circa 50 leerlingen) is een Technasium-opdracht opgesteld, samen met partner Heymans BV. De opdracht aan de leerlingen samengevat: Hoe bewegen wij ons in de toekomst door jouw stad of dorp? Hoe zorg jij voor een slimme, groene en leefbare straat en hoe ziet die er over 50 jaar uit? Focus is aangebracht naar het gebied 'Rijksweg Zuid' in Geleen, waarbij de leerlingen contextrijk deze opgave kunnen toepassen. Vanuit Heymans BV is hier een wedstrijdelement ingebouwd; het beste groepje mag deelnemen aan de landelijke "Technasiumstrijd".

De leerlingen zijn plenair geïnformeerd over de gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie. Zij werken in

groepjes van 4/5 leerlingen de opdracht verder uit. De leerlingen doorlopen momenteel (april 2024) de volgende stappen:

1. Archievenonderzoek. Hoe is jouw stad ontstaan, hoe bewogen mensen vroeger door jouw stad en hoe is de structuur in de loop van de jaren gegroeid tot aan vandaag de dag? Wat valt je op?
2. Pak een van de problemen in de probleemstelling op en analyseer hoe je een verbetering kunt doorvoeren in jouw huidige omgeving. Focus op 'Rijksweg Zuid' Geleen.
3. Laat je inspireren (door films, internet, boeken, Toekomstvisie, omgevingsvisie, enzovoort).
4. Maak een ontwerp van de verbetering die je kan doorvoeren in jouw eigen omgeving. Laat zien hoe jouw inrichting van de straat eruit ziet. Werk één bijzonder idee visueel uit.
5. Pitch jouw oplossing van de gezonde leefomgeving.

Opdracht nog in uitvoering. Opbrengst volgt (na april 2024).

19 januari 2024 | IKC Loedoes Leerlingenraad

De leerlingenraad van IKC Loedoes (circa 15 leerlingen, vertegenwoordigers van de klassen 4 t/m 8 op de basisschool) zijn geïnformeerd over de gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie. Doel was met name leerlingen bewust te maken dat ook zij deelnemers zijn in de woon-/leefomgeving en dat zij hierop ook invloed hebben. Daarbij leggen wij uit wat een gemeente doet.

De leerlingen hebben het gebied rondom hun school bekeken. En hoewel we hier relatief abstracte reacties terugkregen, kun je deze uiteindelijk wel in een groter perspectief plaatsen.

Wat het meest wordt genoemd is het park, een fijne en schone plek. Ze vinden (meer) groen en natuur in en om de wijk heel belangrijk. Groene plekken, parken; ze zouden het graag op meer plaatsen zien, gecombineerd met speelplekken. Daarbij vinden ze het belangrijk dat de speelplekken voor iedereen toegankelijk moeten zijn (dus bijvoorbeeld ook voor kinderen met een beperking). Het moet een plek zijn om elkaar te ontmoeten op een veilige manier.

In veel straten en pleinen is het te druk; er rijden veel auto's en er wordt ook hard gereden. Ze zien flitspalen voor zich, fietsstraten en andere maatregelen om auto's in elk geval langzamer te doen rijden.

De kinderen zijn blij met initiatieven als DOE-LAB en een sportschool in hun wijk, daarnaast liggen ook de scholen binnen handbereik en hechten ze waarde aan de winkels (winkelcentrum Limbrichterveld). Ook weten ze het bejaardenhuis goed te plaatsen. Ze vinden het vanzelfsprekend dat jong en oud goed samen leven in de wijk.

Tenslotte komt het vele afval (ook hondenpoep) in de omgeving vaak terug, ze vinden dit erg vervelend. Ideeën zoals meer prullenbakken en gratis poepzakjes passeren de revue, maar ook het inrichten van speciale plekken voor óf honden óf kinderen om te spelen. Op die manier blijven speelplekken in elk geval wél schoon.

21 januari 2024 | Greutsj

Deelnemende kinderen / jongeren zijn geïnformeerd over de gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie.

De leden van Greutsj (leeftijd 7 t/m 16 jaar) hebben een wandeling door de wijk gemaakt, van het Danikenbos via Laco Glanerbrook naar Centrum Geleen.

Het groen, met name het bos, is bij uitstek favoriet onder de kinderen. Dit vinden ze belangrijk en mag niet verdwijnen in hun leefomgeving.

Jongeren zien het ook voor zich dat er meer groen wordt toegevoegd in de woonwijken, op de markten en in de winkelcentra. Bijvoorbeeld door het realiseren van waterspeelplaatsen en/of groene speelplekken die enerzijds dienen als ontmoetingsplek en anderzijds zorgen voor meer groen in relatie tot klimaatadaptatie in stevig verharde gebieden.

Ze vinden ook dat er aandacht moet zijn voor het milieu, bijvoorbeeld door het gebruik van de fiets te promoten. Denk daarbij aan het realiseren van gekleurde fietspaden, zodat het uitnodigt om vaker de fiets te pakken, aan het inrichten van fietsstraten waar auto's te gast zijn (bijvoorbeeld de weg naar het Danikenbos) en het uitbreiden van openbare laadinfra om het gebruik van elektrische auto's te promoten. Ze zijn zich sterk bewust van de noodzaak van 'duurzaamheidsmaatregelen'.

Daarnaast vinden ze het belangrijk om na te denken over hoe je de leefomgeving veiliger kunt maken op een duurzame manier, denk aan:

- het realiseren van verlichte zebrapaden om in het donker de snelheid op drukke wegen terug te brengen;
- zonnepaneel-gevoede lantaarnpalen die uitschakelen (op rustige wegen) wanneer er geen verkeer komt.

Ook wordt gesproken over het realiseren van woningen en ontmoetingsplekken (voor jongeren) in leegstaande winkelpanden. Dit zorgt voor meer leven in de centra. Ook het toevoegen van kleur/kunst/cultuur in de centra en wijken komt naar voren. De kinderen worden bijvoorbeeld erg enthousiast van *murals* en *streetart*.

6 februari 2024 | Zuyd Hogeschool

Van november tot februari 2024 hebben studenten van de opleiding "Social Work" aan Zuyd Hogeschool met regelmaat gesprekken gevoerd in enkele wijken van Sittard-Geleen. Aantal studenten: circa 80.

Zij hebben de opdracht om met bewoners gesprekken te voeren over de leefbaarheid van hun wijk. Hoe staat het bijvoorbeeld met sociale relaties in de wijk? Hoe wordt de omgeving ervaren? En hoe gehecht zijn bewoners aan de buurt en waarom? Welke verhalen zijn hierover te vertellen?

Deze verhalen zijn opgetekend en studenten hebben hieruit in kleinere werkgroepen voorstellen voor verbetering van de (sociale en/of ruimtelijke) leefomgeving gedaan. Deze oplossingen zijn in februari 2024 in de vorm van een tentoonstelling gepresenteerd, in Geleen en Sittard. Een en ander wordt momenteel uitgeschreven als een integraal advies.

Deelnemende studenten zijn vooraf geïnformeerd over de (rollen van de) gemeente, de Toekomstvisie en de vertaling daarvan naar hun eigen leefomgeving in de omgevingsvisie.

Opdracht nog in uitvoering. Opbrengst volgt (na april 2024).

11 en 12 oktober 2023 | Trevianum

10 januari 2024 | JONGK!

17 januari 2024 | Graaf Huyn Technasium

19 januari 2024 | IKC Loedoes Leerlingenraad

21 januari 2024 | Greutsj

6 februari 2024 | Zuyd Hogeschool

Beeldmateriaal gemaakt door studenten van het VISTA College – opleiding mediavormgeving: [Jongerenparticipatie Gemeente Sittard Geleen \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Brede bijeenkomsten

24 februari Markt Sittard

2 maart Markt Born

9 maart Markt Geleen

13 maart Gemeenschapshuis Odasingel Sittard

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Brede bijeenkomst Markt Sittard

Datum:

Zaterdag 24 februari 2024

Gastheer:

Kernteam en enkele strategisch beleidsadviseurs en stadsdeelmanager

Aanwezigen:

Circa 150 personen

Reacties:

- Winkelen klein compact + toekomst.
- De leeffunctie en de centra moet terugkomen.
- Durf serieuze keuzes te maken in de centra. Realiseer dat winkelen echt verandert.
- Selectieve toegang tot centrum in relatie tot handhaving en handhaaf middelen.
- Schoon, heel veilig, meer afvalbakken in het centrum en grotere afvalopening.
- Fietsen in centrum toestaan of verbieden stalling locatie fietsen. Gebruik bestaande infra beter.
- Betaalbaar wonen HM de Peters school met collectieve faciliteiten zorgen voor elkaar wonen en zorg meer wonen voor projecten. Hierin investeren.
- Centrum Sittard. Fietsstraten in plaats van autostraten meer ruimte voor OV, voetganger en fietser.
- De huidige voorzieningen zijn voor de gemiddelde inwoner niet meer betaalbaar. In de centra horeca winkelen.
- Limbrichterveld. Verduurzaming particuliere woningen.
- Centrum Sittard. Bevestig de hoeveelheid horeca studentenhuisvesting.
- Hondenuitlaatplaats bij gevangenis Sittard Limbrichterveld.
- Parkeerplekken van bewoners in plaats van ondernemers.
- Verduurzaming particuliere woningen onbetaalbaar, financiering hulp van gemeente en het Rijk broodnodig Limbrichterveld.
- Woningen bouwen waarin jong en oud samenwonen en elkaar helpen. Limbrichterveld.
- Versterk groene kwaliteiten rondom centrum Sint Rosa.
- Sport op voormalig ESCS (beperkte mate).
- Ontwikkeling op het ESCS.

- Durf exclusief te denken.
- Meer luisteren en samenwerken, minder doen maar beter.
- Beter vermarkten historische kwaliteiten centrum, een van de mooiste binnensteden van Nederland. Beeldkwaliteit is belangrijk.
- Klimaatadaptie. In de bestaande groenstroken overal bomen.
- Faciliteer de fiets beter in het centrum, zodat er niet zoveel fietsen staan.
- Groene stad met gratis elektrisch OV.
- Veel voordeel is te behalen wanneer in alle wijken/buurtten mensen elkaar kunnen ontmoeten (binnen). Maak samen met inwoners een wijkagenda.
- Faciliteren horeca terras opslag continuïteit vanwege leefbaarheid bewoners centrum.
- Ontmoetingsruimte bij de Jumbo binnen!
- Faciliteren.
- Mensen moeten elkaar binnen kunnen ontmoeten om de eenzaamheid aan te pakken!
- Brug tunnel bij Middenweg/Geleenbeek.
- Prioriteit bij water.
- Vrachtwagen parkeren.
- Centrum Sittard. Kwaliteit stiltegebied waarborgen.
- ESCS is al een natuurgebied, graag dit gebied versterken zodat er meer ruimte voor dieren en planten komt.
- SVP meer bankjes, ook in de binnenstad voor opa's en oma's en dak- en of thuislozen.
- Bomenplan verder aan de voorkant. Voldoende ruimte ook onder de grond! T.b.v. onderhoud, wortels enz.
- Voorzieningen aanpassen in het Europapark. Goed voorbeeldproject om op te schalen.
- Aansluiting kennis (verdiepend) Schwienswei door een extern bureau wat oppervlakkiger te werk gaat.
- Mist SDG's.
- Laat de groene zones zo veel mogelijk met rust.
- Ontkluizen Geleenbeek.
- Laden en lossen Parklaan.
- Parkeren hoek Parklaan/Voorstad.
- Calamiteitenroute.
- Buslijn 2 keer per uur door Limbricht behouden. Meer inzetten op fiets en openbaar vervoer.
- Limbricht levensloop wonen. Welke moderne voorzieningsvormen zijn mogelijk; vrijwilligerswinkel?
- Geen bebouwing op het ESCS. Het ligt naast natuurgebied.
- Natuur zijn gang laten gaan op plekken waar dat kan (Schwienswei).
- Durf euregionaal te denken.
- Centrum Sittard. Cultuurhistorische waarde voormalig kloostergebied waarborgen.
- Veiligheid verlichting begroeiing schuldhulpmaatje preventief begeleiding meer betaalbare woonvormen voor zestigplussers zodat doorstroom mogelijk is.
- Breed beleid.
- Sociaal.
- Gezondheidszorg.
- Cultureel kleinschalig.
- Paardenstraat kasseien. Paardenstraat is een kuilenveld. Zorg dat de stad niet verpaupert.
- Geen zonnepanelen die landschap verkrachten.
- Algemeen veiligheid.

- Centrum Sittard. Goede balans tussen leefomgeving bewoners, economie, toerisme etc.
- Meer prullenbakken in de stad.
- Er bestaat ook een Limbrichterveld aan de kant van het station (achterkant). Pitground PI Sittard en Wijkbewoners. Organiseer daar ook activiteiten voor die wijkbewoners die niet in het buurtcentrum Limbrichterveld komen!
- Liever windmolens dan zonnepanelen op land.
- Woningbouwlocaties mogelijk in dorpsmantels?
- Einighausen Concordiastraat? Leeuwerikstraat? Voormalige voetbalvelden Einighausen?
- Verbindingszones tussen de verschillende natuurgebieden maken.
- Toekomstambassadeur maakt het begrijpelijk voor de inwoners.
- Het kom binnen als het op wijkniveau specifieker wordt. Schaalniveau.
- Ingezoomd en klein en concreet, dat zou vergemakkelijken om individueel gesprekken te voeren.
- De inhoud klopt. Je leest dat het over Sittard gaat.
- ESCS is unieke kans voor natuurherstel naast een natuurgebied dat verbonden is met de Brunsummerheide en Maasdag via Rode Beek. Versterking van een ecologische verandering.
- Meanderen en verbreden van de Geleenbeek en Rode Beek bij de Schwienswei en ESCS biedt kans voor klimaatadaptie, waterkwaliteit en biodiversiteit.
- Gebied t.b.v. watermanagement inrichten! Schwienswei, Rode Beek.
- Beter benadrukken Rode Beek als natte ecologische verbinding van Brunsummerheide via Tüdderne Fenn naar Schwienswei en Maasdal. Grensoverschrijdend.
- Verstrekken landschap/verkeer Kollenberg i.s.m. boeren versterken graften hollen wegen.
- Rijksweg Zuid/Centrum.
- Tussen panden.
- Braakliggend terrein met zwerfvuil.
- Verpauperd aanzicht.
- Maak er groenperken van!
- Leegstaande particuliere panden in stad 'aanpakken', bijvoorbeeld in Paardestraat.
- Verpauper het aanzicht dus ook aantrekkelijkheid.
- Mobiliteit stoplicht niet afgesteld bij Ligne, files, files, files, geen doorstroom.
- Maak stevigere keuzes v.w.b. stadscentra – zie ook voorbeeld Heerlen (zoeken naar andere functies en compacter maken).
- Fysieke hubs voor online winkelen in stad – ter voorkoming van leegstand.
- Locaties voor goed en toekomstbestendig onderwijs (nabij de stad).
- Aandacht voor verkeersveiligheid rondom kasteel Limbricht.
- Pluspunt: participatie ook voor de inwoners beschikbaar in weekenden en avonden. Dat doet de gemeente goed!
- WijSchwienswei - vrienden van de Schwienswei: we willen een stem in het gesprek, meedenken en meedoen over de ontwikkelingen op en rondom de Schwienswei.
- Wat kan beter: gemeente moet eens wat vaker gaan kijken op locatie, zorgt voor betere beeldvorming van een initiatief.
- Voorkeur voor zonne-energie op bestaande daken t.o.v. zonneparken.
- Wat kunnen grensoverstijgende waterkrachtcentrales (voor Sittard-Geleen in het gebied bij Maas) nog voor mogelijkheden bieden? Is daar, naast zonneparken, windmolens e.d. ook naar gekeken?

- Realiseren van ontmoetingsplekken voor ouderen/gehandicapten (met passende openingstijden). Gemeente moet meer inzetten op het voorkomen van eenzaamheid!
- Aandacht voor het revitaliseren van bestaande industriegebieden - eerst kijken naar wat er ligt en dan pas nieuwbouw.
- Tip: doe ook aan goede terugkoppeling van deze participatiedagen, de opbrengsten en laat zien wat ermee wordt gedaan.
- Zorg voor goede doorlinkjes op de gemeentelijke website naar metsittardgeleen. Metsittardgeleen is niet bij iedereen even goed bekend. Gemeentelijke website is waar men als eerste gaat zoeken.

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst: Brede bijeenkomst Markt Born
Datum: Zaterdag 2 maart 2024
Gastheer: Kernteam en enkele strategisch beleidsadviseurs en stadsdeelmanager
Aanwezigen: Circa 50 personen
Reacties: <ul style="list-style-type: none">
• Wat is de concrete stand van zaken op dit moment? Kan er sprake zijn van onteigening in dit kader?
• Grote Vaartweg Einighausen: Waterschap Limburg zou waterbuffer gaan aanleggen langs deze weg! Vraag waar precies en wanneer? Welke ruilgrond komt in aanmerking
• De Leeuwerik Einighausen: vraag perceel STD 00 -T- 1238 wat zijn de toekomstplannen in verband met eventuele woningbouw/industrieterrein langs De Leeuwerik?
• OV goedkoper ten behoeve van bereikbaarheid centrum gebied.
• Het Anker overeind houden, is een belangrijke ontmoetingsplek.
• Overlast jeugd op de markt.
• Glasvezel stoepen kapot.
• Kasteelpark en speeltuin Kabouter zijn pareltjes.
• Ouderen wonen te lang alleen thuis in gezinswoning: huis voor ouderen toevoegen in kernen typen woningen.
• Bij het bereiden wonen in dorpen? (kleinere kernen)
• Mensen moeten dorpen uit omdat typen woningen beschikbaar geen verloop geen aanbod jeugd/ouderen.
• Welke rol heeft de gemeente in het ontsluiten van info van sociale bijeenkomsten? Zoals groepen waar mensen samen eten.
• Speeltuin nu verspreid enkele toestellen kennen we komen niet spelen hang jongeren wel ruimte voor waterberging centreer speeltuin voorzieningen op één locatie groen onderhoud speeltuin laten wensen over.

- Speelvoorzieningen, 1 grote speeltuin in plaats van hangjeugd plekken met 3 speeltoestellen, maak hier opvang hemelwater van onderhoud kleine speeltuinen laat te weten over.
- Hangjongeren ruimen rommel niet op. Dit is een voorbeeld van 'niet kiezen' en voor iedere wijk iets willen doen. Hoge kosten, maar geen effect voor de doelgroep.
- Parkeerplaats Limbrichterbos sluikestorten illegaal slapen.
- Aardwarmte, wat doen we daarmee?
- Prijsprikkel om mensen te stimuleren duurzaam ecologisch te leven bijvoorbeeld tol, hoge parkeertarieven goedkoper OV draagt bij aan gezondheid van onze inwoners (Europese wetgeving).
- Bezorgingsbusjes inzetten als simpele taxi's: hop on hop off publieke mobiliteit.
- Meer bomen overal, omdat biodiversiteit dan verbetert. Economisch belang terugbrengen. Meer aandacht voor ecologie.
- Buisleidingen. Veiligheid.
- Straatje erbij. Bijvoorbeeld locatie Hitsberg Obbicht veel leuke percelen tussen bebouwing.
- Meer kleinschalig groen. Bijvoorbeeld markt Obbicht is nu volledig steen. Geef het juiste voorbeeld als gemeente.
- Geothermie van Graetheide gebied. Alle dorpen er omheen aansluiten. De pompcentrales ondergronds bouwen waardoor ruimte blijft voor natuur en toename biodiversiteit.
- Ontmoetingsplek (ouderen) voor een kop koffie / soep en sociale contacten.
- Ruimte voor ontmoeting in nabijheid centra (dorpen) voor ouderen.
- Ontmoeten in openbare ruimte kan de voorwaarde zijn om 'gesprek' over gezondheid aan te leggen.
- Nergens staat 'rust in het hoofd', psychische gezondheid is een basis voor gezond leven.
- Fietsroutes naar middelbare school Echt, Stein, Sittard, Geleen.
- Ambtenaren/wethouders meer in wijk/toegankelijk benaderbaar. Meedenken in oplossingsrichtingen, continuïteit breder dan gemeenten.
- Vertalen van Visie in uitvoeringsprogramma's.
- Sociaal overleg en WMO Raad betrokken?
- GALA: waar is dat te vinden voor de inwoner op de website van Sittard-Geleen? (verenigingen, etc.). Waar kan ik sporten?
- Samen met zorgpartners investeren in de omgeving. Wat is beter voor iedereen. Preventie.
- Graetheide als groene long. Bijvoorbeeld biologisch boeren. Geen industriële activiteiten.
- Herinrichting Graetheide nog steeds te hard gereden. Niet veilig voor de fiets. Weg te smal. Wat kunnen we daar aan doen?
- De dreigende sluiting van het Anker te Buchten-Born. Ik vind het belangrijk om 'aan deze kant van het kanaal' een sportcentrum als het Anker in stand te houden. M.n. het zwembad is voor de mensen die er gebruik van maken zeer belangrijk. Ik weet uit gesprekken dat er veel gebruikers zijn die zullen stoppen met bewegen als ze daarvoor naar Sittard of Geleen moeten gaan. Dan schieten we onze doelen toch wel heel sterk voorbij.

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Brede bijeenkomst Markt Geleen

Datum:

Zaterdag 9 maart 2024

Gastheer:

Kernteam en enkele strategisch beleidsadviseurs en stadsdeelmanager

Aanwezigen:

Circa 100 personen

Reacties:

- Informeer het wijkplatform beter. Verbind beter. Leg beter uit wanneer en waarom de gemeente wat verlengt.
- In 2040 nog steeds aandachtsgebieden?
- Meer faciliteren in plaats van in de weg zitten.
- Veiligheid garanderen voor de inwoners van onder andere krawinkel.
- Groenzone als buffer tussen Chemelot en krawinkel aan de kant van Chemelot.
- Centrum Geleen meer groen aan plek om te ontmoeten en spelen.
- Fitnessapparaten in de wijken.
- Oplossing permanente camera. Geen dummy! Heel Lindenheuvel weet dat!
- Als gemeenten doen jullie heel veel om de Bloemenmarkt mooi te houden maar voor de oudjes van de Bloemenhof vind ik het jammer dat zij steeds tegen de troep van het milieu perron moeten kijken.
- Geen natuurbegraafplaats in Daniken.
- Minder praten/plannen meer doen/actie.
- Verharden voortuinen verbieden.
- Meer/betere speelvoorzieningen (Geleen-Zuid).
- Levendig in centrum houden door meer wonen, jeugd binden, ander parkeerbeleid, evenementen, langdurig beleid.
- Meer bejaardenwoningen op Lindenheuvel.
- Veiligheid weinig toezicht/handhaving (Geleen-Zuid).
- Leegstand in de centra, behoefte aan woningen, waarom niet combineren?
- Station Zuyderland (zeker als concentratie bedden doorgaat).

- Hou de Bloemenmarkt in ere. Bloemenmarkt voor de kerk evenementen plek uitnodigend.
- Betaalbare woningen voor de jeugd!
- Bovenwettelijk veiligheid ook voor bestaande installaties is nodig.
- Verbeter milieusituaties rondom Chemelot (geluid, licht lucht en veiligheid). Door recycling niet op Chemelot te doen maar op het Maasvlakte Rotterdam (terreinen zijn daar gereserveerd).
- Centrum Geleen: kleiner/ compacter, groener. Weekmarkt behouden andere opstelling kan.
- Wees als gemeente positief kritisch op Chemelot, meer dan nu. Behoud basisindustrie in Nederland.
- Vliegveld is probleem voor veiligheid op Chemelot.
- Beter onderhoud van de openbare ruimte (bijvoorbeeld door werklozen).
- Chemelot behouden. Werkgelegenheid Limburg. Koppeling scholen.
- SMR kan dat qua veiligheid in chemisch cluster? Voorkomen is beter dan genezen
- Centra meer inkrimpen, compacter maken winkels horeca en dergelijke meer centreren ten gunste van leefbaar- en gezelligheid.
- Spoorlijn Born?
- Een pluspunt van de gemeente is het behoud van buurt en wijkcentra.
- Meer/ betere groenvoorziening.
- Lastig om sociaal netwerk op te bouwen (bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties lastig te vinden op de gemeentewebsite).
- Verdeelstation blijft.
- Betaalbare woning (bv. Tiny house) voor ouderen zodat gezinswoning vrijkomt.
- 12 leefomgevingen. Voldoende ruimte voor alle vervoersmogelijkheden
8 leefomgeving ook voor minder validen.
- Centrum Geleen compacter en vergroenen! Leuk om kwartier op bank te zitten.
- Hangplekken voor de jeugd (goed ingericht dus met afvalbakken etc.) op plekken waar mensen er geen overlast van ervaren (verder weg van de huizen).
- 39 = groenzone is niet in plan 2040 teruggevonden.
- Geen zonneweides meer, zet in op energiehubbs en windmolens. En zet de energiecoaches niet alleen in voor huishoudens met een smalle beurs. Ook de andere huishoudens kunnen nog veel energie besparen.
- Neem als gemeente meer regie. Ja participatie is belangrijk. Echter als je het helemaal overlaat aan de markt, krijg je wat je nu ziet in Geleen Centrum. Zoek als gemeente een goede balans tussen ruimte geven en regie voeren.
- Waarom Chemelot naar het centrum van Geleen halen? Waarom niet Chemelot openstellen voor de stad. Daar zitten al fantastische werkplekken en gebouwen, en als het lukt om de beweging naar circulair te maken, is het veiligheidsrisico ook van een andere orde, dus waarom niet de plek die er al is, meer openstellen?

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Brede bijeenkomst Gemeenschapshuis Odasingel Sittard

Datum:

Woensdag 13 maart 2024

Gastheer:

Kernteam en enkele strategisch beleidsadviseurs

Aanwezigen:

Circa 150 personen

Reacties:

- Parkeren in Sittard voldoende en (financieel) toegankelijk. Waar, prijs, systeem.
- Woon- en zorglocaties a la Park Imstenrade in Heerlen. Seniorenwoningen met optie tot zorg inkopen wanneer nodig.
- Stimuleren van het gebruik maken van bestaande speelplekken, trapveldjes ten behoeve van ontmoeten.
- Ook reacties nog mogen ontvangen na formele sluiting ophaalronde.
- (Natuurlijke) ontmoetingsplekken faciliteren voor jong en oud (samen).
- Meer zorg en wonen combineren. Faciliteer doorstroming. Ouderenwoningen.
- Tentoonstelling in etalage zetten in Sittard en Geleen en link naar de site.
- Neem als beleidsambitie voor de deel van het Graetheideplateau tussen A2 en kanaal en ten zuiden van het dorp Graetheide op dat hier natuur zich heeft ontwikkeld. Benut hiervoor een ontgrinding van het gebied als middel.

Online participatie

Reacties op de kaart

15 februari t/m 13 maart

134 keer op de kaart geprikt

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Deelnemers kregen de mogelijkheid om op de digitale kaart van Sittard-Geleen een pin te prikken op een locatie en daarbij een open reactie achter te laten. Ze konden aangeven welke plekken ze waarderen en willen behouden en over welke plekken ze zich zorgen maken. Hieronder staan alle reacties per stad en dorp gebundeld.

Sittard

Omschrijving/reactie
Lp
<p>Het fietspad komt uit op een soort parkeerstrook in de Poolsterstraat. Deze parkeerstrook, de verharding van de Poolsterstraat en de oprit van het naastliggende woonhuis hebben gelijke hoogte en lopen in elkaar over. De auto's van de bewoners steken uit over de parkeerstrook die in het verlengde van het fietspad ligt. Ook wordt de parkeerstrook gebruikt om aanhangers of busjes te parkeren. Als fietser kom je niet vanaf het fietspad in de Poolsterstraat.</p> <p>Graag het fietspad direct laten aansluiten op de weg en niet op de parkeerstrook, zodat je zonder hindernissen vanaf de weg op het fietspad komt en vice versa.</p> <p>Via Google Maps is het probleem te zien.</p>
<p>Geen vakantiehuisjes. Natuur is ontzettend belangrijk en veel kostbaarder ! Laten we er zuinig op zijn. Eenmaal weg komt het niet meer terug.</p>
<p>Stop zinloze uitbreiding VDL industrieterrein, verspilling miljoenen verslindende omlegging N276 ten koste van landschapswaarde, natuurgebied, grondwaterstand: geef meanderende Geleenbeek de ruimte ten gunste van biodiversiteit, leefbaarheid in en omgeving Nieuwstadt! Gem. Sittard-Geleen kijk eerst hoe je de jaren braakliggende industrieterreinen op Chemelot zinvol kunt inzetten en het 'n circulair industrieterrein wordt waarbij o.a. restwarmte zinvol wordt hergebruikt i.p.v. om water te verdampen.</p>
<p>Realiseer de doorfietsroute Sittard-Maastricht. Trek deze route door tot in Sittard en Chemelot.</p>
<p>Maak van het ESCS-terrein een natuurgebied. Geen vakantiepark op het ESCS-terrein.</p> <p>Versterk de ecoverbindingen. De Schwienswei is en maakt een ecologische verbinding met de Schinveldse bossen, Tüdderner Venn en IJzeren Bos, zodat allerlei soorten dieren zich kunnen verplaatsen in hun leefgebied.</p> <p>Onderbouwing vanuit EU beleid. De Europese Unie stelt in de afdwingbare Natuurherstelverordening 2022 o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none">
- de lidstaten zorgen ervoor dat er in elk stedelijk ecosysteemgebied sprake is van een stijgende trend in de stedelijke boomkroonbedekking.

Er ligt heel veel hondenpoep op het veld van de Hemelsley nu ook weer op de stoepen. Bij de afvalbakken op de Hemelsley zelf en tegenover de frituur Fortuna bij de afvalbakken lijkt het wel groot vuil. Wat daar niet allemaal gedumpt word en blijft staan. Iedereen denkt maar ik zet het er maar bij. Ik ben zeer zeker bang wat het straks in de zomer gaat brengen ongedierte muizen en ratten. Sittard was een mooie verzorgde stad maar gaat erg achteruit. Zeker grotendeels zijn mensen dit zelf schuld. Maar door hoge kosten voor de mensen die minder verdienen word het maar allemaal buitengezet. Het is een prachtige nieuwbouw wijk maar je word niet blij als alles maar verwaarloosd wordt. Chapeau voor de mensen die zich inzetten voor afval opruimen.

Dit kruispunt is heel onduidelijk en erg gevaarlijk voor fietsers.
Fietsers moeten tussen de auto's gaan staan willen ze afslaan.

Laat de Schwienwei en het ESCS-terrein tot een groot natuurgebied in elkaar overlopen, zonder verdere activiteiten met een economisch belang. Behoud, bescherming en versterking van het groen op de Schwienwei en het ESCS-terrein: dus geen activiteiten van welke vorm dan ook ten behoeve van economische belangen. Met andere woorden: GEEN VAKANTIEPARK.

We hebben een prachtig natuurgebied naast de deur. Laten we het behouden.
Ontspanning en genieten van de natuur is voor iedereen belangrijk.

Dit gebied moet behouden en beschermd worden i.p.v. geëxploiteerd. Voor behoud van fauna en flora, voor onze kinderen en kleinkinderen maar ook voor de huidige generatie, om even tot rust te komen in deze hectische maatschappij. Deze 'longen' hebben we nodig als tegenhanger van de zware industrie die we in het zuiden van onze gemeente hebben. Onderschat niet de kracht van de natuur wat betreft preventie als het over ziekten gaat. We kunnen nu nog voorkomen dat het een 'hadden we' scenario wordt.

Dit gebied moet een groene oase blijven, zonder aantasting door bebouwing of andere menselijke invloed.

Provincie wil N276 omleggen tegen de rand van Nieuwstadt aan. 400 eiken worden dan gekapt. In de huidige situatie niet nodig. VDL is dicht of heeft geen extra capaciteit nodig.

Waar blijft de groene afscherming, zodat inwoners van Nieuwstadt niet tegen de hal van Katoen Natie kijken?

Uitbreiding VDL-terrein en omleiding van de N276 richting Nieuwstadt moet onmogelijk worden. Banen én bomen van het Sterrebos zijn al weg. Evengoed willen VDL en Provincie infrastructuur aanpassen, waardoor wéér ongeveer 400 bomen gekapt dreigen te worden. Onverantwoord in deze grijze vervulde regio. Kappen want alles gaat onherstelbaar kapot.

Klaar met kappen van bomen.

Geen omlegging N276.

Er is geen keuze meer. Kiezen voor natuur is de enige optie.

Geen uitbreiding van VDL, bedrijventerrein en verplaatsing van weg N276
Geen verdere van vernietiging van natuur en kap van bomen meer, voor uitbreiding van en aanpassing infrastructuur voor VDL. Het Sterrebos is helemaal voor niets gekapt. Banen weg én bomen weg. Gedeputeerde Satijn e.a. willen nóg ongeveer 400 bomen laten kappen langs Oude Rijksweg/N276 in Nieuwstadt. En het terrein nog laten uitbreiden richting Nieuwstadt. Totaal onnodig en onverantwoord in deze vervuilde, grijze regio. Er komt geen 2e autofabriekshal meer. Nergens voor nodig. Kappen met kappen!
Nieuwstadt moet leefbaar blijven !!!
Bezint eer ge begint: oud en wijs spreekwoord maar hier erg actueel.
Banen en bomen zijn weg. Laat eerst het bestaande terrein hergebruiken. Geen uitbreiding van een leeg bedrijventerrein. Maak het gebied tussen Nieuwstadt en VDL een natuurgebied!
Geen verdere kap bomen en vernietiging natuur voor de inmiddels leegstaande VDL-fabrieken. Het Sterrebos is totaal onnodig gekapt. Er is en komt wellicht geen 2e autofabriekshal meer in Born. Geen uitbreiding meer van het terrein richting Nieuwstadt en geen verdere kap van weer ongeveer 400 bomen aan de Oude Rijksweg, N276 in Nieuwstadt.
Behoud en uitbreiding en bescherming natuur Schwienswei en aangrenzende oude ESCS terrein en beek weer laten meanderen en verbinden. Geen! Festival terrein meer op dit stuk ter bescherming van broedseizoen, jonge dassen, jonge bevers, reeën, vossen etc. Economisch belang gaat in deze gemeente ten koste van natuur en aangrenzende omwonenden. Groenbeleid en kundig onderhoud is treurig. Teveel gezonde oude bomen worden gekapt en gezonde leefomgeving schandalig onderschat. Dus laten we dat wat er is beschermen, onderhouden op een verantwoorde natuurlijke wijze met kennis van zaken en uitbreiding waar mogelijk als een kans zien om het tij te keren. Sittard loop eens voorop in de fanfare en niet altijd achterop proberen tevergeefs de schade in te halen.
Geen vakantiepark op het ESCS terrein en op de Schwienswei. Dit eeuwenoude, uniek en groot moeras- en natuurgebied moet behouden blijven voor toekomstige generaties. En er is geen plaats voor een vakantiepark. Een versterking van dit natuurgebied is welkom. Je komt er tot rust, en stilte is belangrijk in deze steeds meer drukker samenleving. De Schwienswei is en maakt een ecologische verbinding met de Schinveldse bossen, Tüdderner Venn en IJzeren Bos, zodat allerlei soorten dieren zich kunnen verplaatsen in hun leefgebied.
Geen bungalowpark maar natuur. Natuur is geen ecopark met aangelegde paden. Daarnaast.. voor de werkgelegenheid hoeft men het niet te doen. Restaurants vinden nu al geen personeel.
Het buitenbad moet open blijven. Veel mensen uit Sittard en omstreken maken hier gebruik van.
De Schwienswei moet groen en ongerept blijven. Het is een van de weinige stukjes natuur bij Sittard.
Aangezien het groen in onze gemeente al minimaal is en dit de gemeente minder aantrekkelijk en gezond maakt om in te wonen is het van het grootste belang dat dit gebied beschermd en gespaard blijft.
Meer natuurontwikkeling op de Schwienswei en zeker geen vakantiepark.
Geen vakantiepark hier!!!
Deze omgeving is zo belangrijk voor onze mensheid dat het behouden moet blijven in de huidige staat met verbetering van de toegankelijkheid.

<p>De gemeente Sittard-Geleen moet alle nog actieve natuurgebieden rondom Sittard koesteren en in tact houden om een ecologisch evenwicht te creëren, zodat ook Sittard een groene toekomst tegemoet kan zien. Er is al veel te veel natuur teloor gegaan voor winstbejag van huisjesmelkers en industrie. Stop hiermee en behoud en vergroot het beetje natuur dat om onze gemeente ligt, zodat volgende generaties er ook van mogen genieten.</p> <p>Natuur is iets waar ieder mens gelukkig van wordt. Omarm het.</p>
<p>Laten we het ESCS terrein teruggeven aan de natuur. Geen vakantiehuizen, maar toevoegen aan de Schwienwei.</p>
<p>Natuurbehoud Schwienwei.</p>
<p>Door de klimaatveranderingen is het belangrijk dat er groen rondom de stad gehandhaafd blijft. Het zorgt voor een natuurlijke afwatering en is tegen warmtestress. Het is bewezen dat daardoor de leefbaarheid en gezondheid van inwoners vergroot wordt. Daarnaast heeft de natuur een positief effect op de gemoedsrust van mensen en wordt natuurtherapie door steeds meer artsen geadviseerd. Hierdoor gaan ook de gezondheidskosten omlaag. Het kappen van het Sterrebos is al een onherstelbare blunder van de gemeente geweest. Ook tegenover het ziekenhuis moeten weilanden weer wijken voor de bouw. Overal moet men vergroenen om ons voor te bereiden op de extremere klimaatveranderingen. Maak nu niet dezelfde fout als bij het Sterrebos. Zorg dat het ESCS terrein bij de grote Schwienwei betrokken wordt en help de gezondheid en welzijn van onze inwoners op peil te houden. Dat is jullie echt de voornaamste taak. Niet het vullen van zakken van huisjesmelkers.</p>
<p>De Schwienwei moet groen en ongerept blijven en het voormalig Euregionaal Sport- en Congrescentrum moet geen vakantiepark worden.</p>
<p>Geen vakantiehuizen op Schwienwei.</p>
<p>Meer groen en een paar bankjes bij de vijver, plant bomen op terrein Zwembad de Hateboer.</p>
<p>Zoals de titel het al zegt, geen vakantiepark op de Schwienwei. Een vakantiepark wordt alleen maar bevolkt door seizoenswerkers, voorbeelden in de omgeving genoeg!</p>
<p>Geen vakantiepark op de Schwienwei en Cios terrein. Uitbreiding natuur op CIOS terrein.</p>
<p>Schwienwei hard nodig om te wandelen en te ontspannen! Geen vakantiepark want over 10 jaar is het gedateerd en is de natuur verstoord!!!</p>
<p>voedselgebied</p>
<p>voedselgebied</p>
<p>voedselgebied</p>
<p>belopen burcht</p>
<p>zomerbroedplaats 9 mei en juni en winterverblijf</p>
<p>Buizerd, vleermuizen vos, reeën, dassen</p>
<p>fourage gebied bevers</p>
<p>op het vogel- en het viseiland is een beverburg aanwezig</p>
<p>Op het vogeileiland evenals het viseiland zit een beverburg</p>

De Schwienswei is een natuurgebied dat van grote natuurwaarde is, omdat het is gelegen in het stroomgebied van meerdere beken en de bijbehorende flora en fauna bij zo'n gebied. Het is tevens een ecologische verbinding met natuurgebieden aan de oost-westzijde en de noordzijde. Voor omwonenden is het een hele mooie plek voor een dagelijkse wandeling. Het aangrenzende voormalige ESCS-terrein is een zeer welkome aanvulling op de Schwienswei. Ook de diversiteit en kwaliteit van de natuur en de recreatie mogelijkheden zullen daardoor toenemen. Zorgpunt is dat het ESCS-terrein een economische of een zwaar maatschappelijke functie krijgt met veel bebouwing, verkeer, toename van geluid en andere verstoringen voor de Schwienswei.

Voor ons als gezin is de Schwienswei een plek van thuishkomen. Wij lopen bijna dagelijks ons rondje om even te rust te komen. Een plek die wij gebruiken om tijd met elkaar te hebben zonder de dagelijkse drukte. Wij zijn er extra gaan wonen voor de Schwienswei. Vakantiepark brengt weer drukte met zich mee.

Uitbreiding en behoud natuur. Geen vakantiepark.

Maak van de doorgaande wegen in de stad fietsstraten waar auto's te gast zijn. Ook in Sittard Geleen is het tijd om de ruimte die de auto momenteel inneemt terug te geven aan de voetganger, de fietser en de bus. Grotere steden geven al langer het goede voorbeeld. Kijk bijvoorbeeld eens naar de nieuwe Vestdijk in Eindhoven. De Vestdijk is tegenwoordig een hele rustige stadsboulevard met ruim baan voor fietsers, voetgangers en bussen. Dit is HET voorbeeld voor onze grote doorgaande routes rond het stadscentrum van Sittard: Leyenbroekerweg, President Kennedysingel, Odasingel, Rijksweg Noord, Keulsebaan, Churchillaan, Wehrerweg, Nolenslaan, Elisabeth Bahrstraat, Tunnelstraat en de Tudderenderweg. Als we deze straten ombouwen tot stadsboulevards met in het midden een tweerichtingsstraat voor fietsers en langs de rand een strook voor auto's en bussen wordt de stad een echte 15 minuten stad, waar je met 15 minuten fietsen alle belangrijke voorzieningen kunt bereiken zonder hinder van auto's. Een belangrijk neveneffect is dat deze straten weer leefbaar worden voor omwonenden. Ze kunnen hardlopen, skaten en spelen op straat, zonder hinder van auto's (want die zijn te gast op deze boulevards).

Welke straat kiezen we daarvoor in Sittard- Geleen? De Engelenkampstraat?

ESCS moet weer worden toegevoegd aan de natuur van de grote Schwienswei vanwege de positieve effecten op de gezondheid van de omwonenden en klimaatadaptatie tijdens natte en droge perioden. Laat op het ESCS de natuur zijn gang weer gaan. Laat de molenbeek meanderen over ESCS (eenmalige investering met Europese & provinciale gelden uit de Corio Glana pot, of NedCar gelden) en laat vervolgens de natuur vooral met rust.

De natuur op deze plek heeft ontzettend veel waarde voor de direct omwonenden. Het is voor omwonenden in Sittard Noord en Oost de enige plaats waar ze het groen in kunnen lopen. Het is onlangs vanuit de medische wereld bekend geworden dat toegang tot natuur in de nabijheid van je woning cruciaal is voor wat ze noemen positieve gezondheid. Natuur is DE manier om mentaal gezond te blijven of weer tot rust te komen als je last hebt van stress of een burn-out. Gun dit je inwoners. Je belastingbetalers. Als de langer leven, kunnen ze ook langer gemeentebelasting betalen :P

Naast deze effecten zijn er ook positieve effecten te verwachten betreft klimaatadaptatie. Overtollig water tijdens langdurige natte perioden wordt vastgehouden in dit soort wetlands waar beken rustig kunnen meanderen. Het vastgehouden water is dan weer beschikbaar voor de natuur tijdens de lange droge perioden die we steeds meer hebben tijdens de opwarmende zomers door de klimaatverandering.

Kijk voor inspiratie naar de ontwikkeling die onze oosterburen hebben gedaan in Tüdderner Fenn. Daar heeft de rode beek weer ruimte gekregen om te meanderen. Tijdens de lange natte periode waar we nu al maanden in zitten heeft dit zijn waarde bewezen. Je ziet dat het water door de natuur in het Fenn wordt vastgehouden zonder overlast te veroorzaken.

Geen vakantie park op de Schwienswei.

Geen exploitatie van Schwienswei, voeg ESCS terrein toe aan de Schwienswei en laat dit de spons worden van Sittard, Geleen en omstreken. Grote watercapaciteit, meanderende beken en florierende fauna. Eventueel een educatiecentrum koppelen aan bv. de imkerij.

Sinds het asfalteren van Duuster Gats is het hier een vrij spel voor fietsers, scootrijders en zelfs automobilisten om in volle vaart naar beneden te rijden. Dit zorgt vaak voor gevaarlijke situaties. Daarnaast maakt het asfalt deze plek toegankelijker voor auto's met als gevolg dat het aantal afvaldumpingen hier toegenomen is. Neem maatregelen om dergelijke praktijken tegen te gaan, zodat de buitengebieden veilig en schoon blijven.

Ontwikkel dit laatste stukje écht groen in Sittard door tot een natuurgebied. Alle ruimte voor flora en fauna, géén evenementen meer op deze locatie (hebben we andere mooie locaties voor in de gemeente) en geen overlast door het vakantiepark dat ons als inwoners door de strot geduwd dreigt te worden.

Het herstellen van de Holleweg en kloostermuur. De voormalige kloostermuur en de Holleweg verkeren in zeer slechte staat de Holleweg dient in de oude staat te worden teruggebracht het onderhoud van de muur moet op korte termijn uitgevoerd worden omdat anders delen zullen instorten waardoor de kosten onnodig hoog zullen zijn.

De bestaande groenstroken in Europapark zouden door aanpassing van de vegetatie en vooral minder onnodig onderhoud voor de omwonenden veel meer waarde kunnen hebben bij het beschermen tegen extreme hitte en veel langdurige neerslag. Tot mijn grote ongenoegen zie ik dat de groenstroken en het onderhoud op de groenstroken in mijn wijk niet zijn aangepast aan de toenemende hitte- en droogte stress tijdens de zomer en de langdurige neerslag perioden in de winter. Er staat Engels saai raaigras dat kapot en geel gemaaid wordt tijdens droogte. Waar blijven die extra bomen en lage begroeiing die niet veel onderhoud nodig hebben. Er zijn grassoorten die schitterend uitzien en niet gemaaid hoeven te worden. Zorg ervoor dat je in de winter water vasthoudt in de stroken en laat wegzinken zodat het in de zomer beschikbaar is voor de bomen en planten. Met andere woorden: zorg voor een aanpassing in het gemeentelijk groenbeleid en groenonderhoud die gericht is op de toekomst en niet op het verleden.

Wat bomen betreft: in plaats van het kappen van bomen, dat nu in de wijk baandert grootschalig gedaan wordt door de gemeente, verdient elke straat bomen. Plant in elke straat, ook de hele stenige, betonnen, asfalt straten bomen. Een boom is een natuurlijke airco. In hete zomers verlagen bomen de temperatuur in hun directe omgeving aanzienlijk. Zo'n ingreep gaat levens redden en de algemene gezondheid van de inwoners verhogen.

Helemaal eens met bovenstaande constatering. Sterker nog: daar ga ik me de komende jaren in de raad van Sittard-Geleen graag voor inzetten.

Géén economische ontwikkeling op het ESCS-terrein! Ruim baan voor een groot natuurgebied: De Grote Schwienswei!

Er zijn maar weinig plekken in Sittard-Geleen waar we de kans hebben om waardevolle nieuwe natuur aan te leggen tegen een waardevol bestaand natuurgebied. Het ESCS terrein kan de natuur van de Schwienswei, de Rode Beek en de Geleenbeek meer ruimte geven, en dat is hard nodig in een gemeente waar de natuur al decennia achteruit holt. Op dit terrein hoort niks te worden ontwikkeld. Hier hoort serieus natuurherstel plaats te vinden.

De gemeente heeft groene ambities zegt zij. Zeggen wat je doet is een ding, maar doen wat je zegt is waar het om gaat. Dat mis ik nog in deze; de keuzes die gemaakt worden rondom bijvoorbeeld het Sterrebos, de Schwienswei maar ook bomenkap omwille nonargumenten zoals 'bladoverlast' laten zien dat actie en ambitie nog niet op een lijn liggen. De Schwienswei doorontwikkelen naar volwaardig natuurgebied met bijpassende status zou een mooi begin zijn om dit recht te trekken.

Hartsgrondig mee eens. Geef het ESCS terrein terug aan de natuur. Stop ook met organiseren van Groove Garden op die locatie.

Er is steeds minder groen. Hele longen worden uit een wijk gekapt in een stad met veel verkeer en uitstoot. Schwienswei is broodnodig voor onze gezondheid en onze natuur.

Fatsoenlijke oplossing voor oversteken. Montgomery straat is nml levensgevaarlijk

Ik maak me zorgen over de hele grote akker naast wijk Hoogveld, waar intensieve landbouw plaatsvindt. Er wordt zeer veel gebruik gemaakt van pesticiden. Afgelopen jaren heb ik geconstateerd dat er op een grote akker gelegen aan de Hasseltse baan, naast de wijk Hoogveld zeer veel gebruik gemaakt wordt van pesticiden. Ook op dagen dat er wind richting de wijk staat. Dit is dan ook te ruiken in de Senecalaan.

Wat zou het mooi zijn, als deze hele grote akker opgedeeld wordt in kleinere akkers: meer verschil in gewassen. Minder grootschalig gebruik van pesticiden. Evt. met heggen/struiken/ wandelpad/fietspad richting allee.

Glyfosaat de wereld uit. Liever gisteren dan vandaag.

Mijn punt moet staan op het pad achter de woningen van Karel de Grotestraat, lukt nog altijd niet om een punt op de kaart te zetten.
Ik heb hier al meerdere keren gevraagd om hier een bloemenveld te maken. Wij als aanwonenden vinden dat dit stuk groen achter wordt gesteld en er staan nu 2 bankjes maar in de zomer is het daar vol met onkruid en hondenpoep! Een afgesloten hondenveld gecombineerd met bloemenveld zouden wij fantastisch vinden.

Het asfaltwegdek van de Geuweg richting Ophoven is erg slecht. Gaten, scheuren, rafeling.

Born

Omschrijving/reactie

Bij de Maasband en bij Schipperskerk (gemeente Stein) heeft ontgrinding plaatsgevonden. Het mooie voor Limburg kenmerkende landschap, mooie weide- en landbouwgrond, is verdwenen. Ontzettend jammer. Ontgrinding heeft in deze regio meer dan genoeg plaatsgevonden. Ontgrinding zorgt ook voor veel te veel overlast voor bewoners rondom de Graetheide. Enorme aantasting van het woongenot. Laat het gebied zoals het is, landbouwfunctie, of maak er natuurgebied van.

In de vastgestelde omgevingsvisie Chemelot is een van de onderdelen het ontwikkelen van het Graetheide plateau. In een voetnoot bij de definitieve omgevingsvisie is aangegeven dat ook ontgrinden op Graetheide onderzocht kan worden. Inmiddels is bekend dat hiervoor a: bij de omwonenden geen draagvlak bestaat en b: voorwaarde voor ontgrinding is dat er meerwaarde moet ontstaan die zonder ontgrinden niet kan worden gerealiseerd. Dit zou een no go moeten vormen voor het ontgrinden. De ontwikkeling van het Graetheide plateau kan worden gerealiseerd zonder dat het grind uit de grond gehaald wordt. Hiervoor zijn door omwonenden en instanties voorstellen opgesteld hoe een en ander bereikt kan worden. In deze plannen wordt de wens van de omgeving weergegeven waarbij voorop staat dat het plateau groen blijft. Deze wensen kunnen met minimale investeringen worden bewerkstelligd.

Koppel kansen (verbreding A2 & verruiming Julianakanaal, consortium grensmaas)! Maak werk van de realisatie van de ecologische verbindingzone, ecoduct tunnel den uil (verbreding a2) en uittreed oevers kanaal (verruiming kanaal) zie rapport Grontmij 1 juli 2015 (MJPO knelpunt LI-18). Zorg voor een landschappelijke upgrade van de Graetheide tussen A2-kanaal-Bergerweg, door de aanleg van landschapselementen en agrarisch natuurbeheer en wandelpaden. Zeker geen grindwinning, circulair bouwen!

Er komen steeds meer bedrijven, de hoeskamer, heather en sports, frituur. Die steeds groeien in omvang. Heel fijn.

Maar deze ondernemers hebben of een eigen parkeerplek. Zou fijn zijn hier actief hun eigen klanten over te benaderen dat ze deze parkeerplek ook gebruiken.

Weg is openbaar, maar als ondernemers verder blijven groeien behalve de parkeervoorziening wordt de druk alleen groter.

Zwembad kan binnen deze grote gemeente niet slechts op 1 locatie. Dit gaat ten koste van de veiligheid van onze kinderen en ten koste van gezondheid ouderen.

Daarnaast gebruikt de basisschool naast de vele verenigingen ook de gymzaal om te sporten. Er is geen andere gymzaal ter beschikking.

Toevoeging van nultreden- en seniorwoningen en aan de keerweg tweelaagse starterswoningen.

Bouwstijl passend binnen bestaand lint. Jaren 30 stijl mooie brede dakgoten.

Toekomst sportvoorzieningen voor verenigingen en individuele gebruikers vanaf 2025
????

Doorgaand verkeer bij file en verbreding A2. Rijden over stoepen. Rijden te hard!

Geen grindwinning wegens overlast.

Geen grindwinning bin Graetheide.
Doorgaand verkeer ontmoedigen bij verbreding A2.
Maak aan het zuiden van Graetheide een natuurgebied met veilige fietsroutes i.p.v. akkers. Meer groen, minder ruimte voor boeren.
Het ontbreekt hier aan een fietspad. Hierdoor ontzettend gevaarlijk om vanuit Born/Graetheide naar het zuiden te fietsen voor werk/school. Verkeer rijdt hier ontzettend hard.
Graetheide is nog steeds de reservesnelweg. Als de A2 'dicht staat', is er nog steeds zeer veel sluipverkeer. Ook is de snelheid er nog steeds niet uit (behalve als het dan weer heel druk is in de straat). Bij file op de A2 is er ook sprake van veel vrachtverkeer. Jammer dat de herinrichting nog niet het gewenste effect heeft. Komend jaar gaan er werkzaamheden aan de A2 plaatsvinden. Deze werkzaamheden gaan zonder maatregelen een negatief effect op de leefbaarheid in Graetheide hebben.
Mijn kinderen ervaren de Oude Postbank als een hele gevaarlijke weg. Er wordt veel te hard gereden. Waarom wordt hier geen fietspad aangelegd? Dat maakt het voor hen veel veiliger om naar Geleen en Stein te gaan.
Er wordt al lang, decennia lang gepraat, maar er gebeurt helemaal niets! Iedere keer nieuwe bedreigen: uitbreiding schemerig, kerncentrales etc. Nu is er eindelijk een ondernemer die wel iets wilt doen om het gebied mooier te maken en nu roeren zich allerlei mensen (uit eigen belang?). Laat die ondernemer er nu werk van maken. Uiteindelijk wordt het echt blijvend groen en heeft het de maatschappij niets gekost.
Laat ze maar graven op een deel van Graetheide. Het project Grensmaas is toch ook het voorbeeld van hoe mooi het kan worden. Iedereen geniet daar nu van.
Zorgen om evt. grindwinning in Graetheide! Belang van de grindwinner weegt niet op tegen overlast voor bewoners voor 15 jaar. En grote gevolgen voor dieren in deze omgeving en voor de Kingbeek. Doodzonde!
Dit gebied is oersaai, de weg is onveilig en het is alleen groen als de boeren hun gewassen laten groeien. Op het moment dat alles is geoogst in het één grote bruine vlakke: weg groen! De boeren dienen in zoverre ook alleen maar hun eigen economische belang. Waarom niet een deel definitief groen maken door een gebiedsontwikkeling, ook al duurt dat even?
Financieel belang is enige reden om grindwinning op Graetheide te overwegen met als argument nadien natuur te ontwikkelen. Met natuurontwikkeling kan meteen begonnen worden, daarvoor hoeft niet 15 jaar overlast aan vooraf worden gegaan. Dit zorgt meteen voor meer woongenot. Laat Graetheide Groen en voorkom grindwinning! Start met een duurzame en milieuvriendelijke gebiedsvisie en stel daarmee het belang van uw bewoners voorop.
Geen grindwinning in Graetheide.
Géén grindwinning op dat mooie stukje natuur. Laat de geldwolf maar ergens anders graven, maar niet in ons stukje natuur.
Door het fuseren/centreren van voetbalclubs, zullen veel mensen en vooral kinderen (die er voornamelijk op zitten omdat de relatief goedkope sport, om de hoek met vrienden, bedreven kan worden) stoppen met sport. Zo verandert de volkssport (met fysieke en sociale impact voor iedereen) in club waar alleen enkele talentjes en super gemotiveerde nog van profiteren.
De grote gevolgen voor mens en natuur staan niet in verhouding tot het financiële gewin.
Geen grindwinning Graetheide, heeft 0 toegevoegde waarde voor de bewoners in de omgeving en komt de bestaande natuur absoluut niet ten goede. De belangen van de bewoners kunnen op betere manieren behartigd worden, daar is geen grindboer voor nodig (deze heeft alleen eigen economisch belang).
Graetheide groen, geen overlast door grindwinning.

Er dient geen enkel belang anders dan het financiële belang van de grindwinner. Geen énkél!
Mooie praatjes dat het gebied erna teruggeven kan worden aan de natuur. Het gebied vraagt niet om grindwinning, en de omgeving ook niet. Er hoeft niets afgepakt te worden om het daarna 'terug te kunnen geven'. Blijf er gewoon vanaf, en gemeente blijf bij het standpunt om niet aan de Graetheide te komen. Er blijft geen stukje groen ongeroerd in de gemeente, terwijl ervoor juist meer ruimte zou moeten komen.
Geen grindwinning, maar Graetheide groen.
Geen grindwinning gewenst in regio Graetheide!
Geen grindwinning.
Geen grindwinning!
Geen grindwinning of andere zoi die overlast veroorzaakt!
Behoudt de Graetheide Groen, geen grindwinning door de grindwolf.
Grindwinning is overlast en gaat ten koste van het beetje natuur dat we nog hebben. Laat Graetheide zoals het is.
Geen grindwinning. Slecht voor de natuur en teveel overlast.
Ontwikkeling van groen en toegankelijkheid van gebied kan zonder grindwinning!
In de omgevingsvisie die door de gemeenteraad goedgekeurd is stond duidelijk 'Graetheide blijft groen'. Onvoorstelbaar dat nu onderzocht gaat worden of een grindboer een gedeelte van het gebied misschien wel industrieel mag gaan aanwenden om tenminste 15 jaar grind te gaan winnen. 15 jaar geluidsoverlast, 15 jaar drukke vervoersbewegingen met grote vrachtauto's. Naar onze mening zijn alle plannen die in de omgevingsvisie beschreven staan, uit te voeren zonder de tussenkomst van een g
Er is al zo weinig natuur in gemeente Sittard-Geleen. Laat dat beetje groen dat we hebben, zo blijven.
Effect werkzaamheden Julianakanaal en plannen ontgrinding maken de toekomst van de Kingbeek erg onzeker.
Gebied zoals initieel beloofd, combi van landbouw, natuur en landschapselementen. Geen industriële activiteit, ook niet voor 15 jaar.
Behoud van Kingbeek en Graetheide groen.

Geleen

Omschrijving/reactie
De Gemeente en Provincie moeten, net als het OM ook doet, veel kritischer zijn en van Chemelot eisen dat ze hun veiligheid beter in orde hebben. Dat het OM boetes oplegt aan meerdere bedrijven op Chemelot en CSP geeft buurtbewoners geen veilig gevoel. Buurtbewoners hebben vrijwel dagelijks overlast omdat steeds weer een fabriek op het Chemelot terrein storing heeft of moet worden opgestart. Ook dat moet ook anders/beter. En de plastic lozingen door Chemelot in de Maas verbieden.

Werkgelegenheid in de regio is heel belangrijk, maar veilig en gezond wonen ook. Chemelot heeft heel veel plannen voor de toekomst. Die leiden bijvoorbeeld tot een verdubbeling van het verkeer. En dat in het smalste stukje Limburg waar het bedrijventerrein van Chemelot omringt is door woonwijken? Natura 2000? Ook hebben ze veel arbeidskrachten nodig. Maar waar denkt Chemelot die vandaan te halen?? En waar moeten die mensen wonen gezien het enorme huizentekort in Limburg en de rest van het land?

In het weekend staat een lange rij vrachtauto's van buitenlandse chauffeurs geparkeerd in de Kampstraat in Geleen. De was hangt te drogen onder de openstaande motorkap. Sanitaire voorzieningen en gelegenheid voor douchen of wassen zijn er voor deze chauffeurs niet. Een warme maaltijd wordt buiten de vrachtauto klaargemaakt en op een soort campingstoeltje zitten de chauffeurs te eten. Dit moet je als Gemeente toch niet willen. Slavernij 2024. Zo ga je niet met mensen/arbeidsmigranten om.

Niet toestaan dat er gekampeerd wordt op de Kampstraat dit geeft diverse overlast die niet gewenst zijn.
Omdat er geen voorzieningen zijn voor de chauffeurs en daarom maar hun behoefte doen in de struiken heeft dit natuurlijk consequenties, er zitten ratten, het stinkt er, en als het waait dan waait het gebruikte wc papier over straat.
Mensen die dronken over straat lopen om hun tijd om te krijgen. en zomaar tussen de geparkeerde vrachtauto's uitkomen. En natuurlijk de rommel in de struiken.

Wandel- en onverhard fietspad langs Geleenbeek. Trek op deze plek het wandelpad en een onverhard fietspad door langs de Geleenbeek.

Op dit moment liggen er paden langs de Geleenbeek vanaf Sweikhuizen tot aan de Middenweg Sittard. De exacte functie van die paden is niet helder. Hierdoor wordt er op dergelijke paden zowel gewandeld als met de MTB of gravelfiets gefietst. Vooral op mooie dagen lopen er veel wandelaars en honden en fietsen er veel fietsers. Deze paden zijn voor veel MTB'ers een belangrijke onverharde verbinding tussen Sittard en het zuiden. Gemeenschappelijk gebruik van de paden leidt tot irritatie onder gebruikers.

Daarom de vraag om een officiële onverharde Noord-Zuidverbinding voor fietsers langs de Geleenbeek vanaf Sweikhuizen tot aan Middenweg.

Hallo, in het rapport 'na-ijlende effecten steenkolenwinning' en in het rapport 'ondergrond in ontwikkeling' wordt aandacht gevraagd voor de stijging van mijnwater. De kaarten laten zien dat het stijgende mijnwater tot toenemende vernatting van de onderrand van Munstergeleen (met name dus de kelders) en het Geleenbeekdal als geheel zal leiden. Ik mis dit aspect in de concept omgevingsvisie en mis het echt op jullie kaart.

Het gehele industriecomplex moet veel kritischer gecontroleerd worden. Met name lokale en provinciale overheden stellen zich te coöperatief op en laten het belang van werkgelegenheid prevaleren.

<p>In deze straat is een éézijdige fietssuggestiestrook. Over het algemeen wordt door auto's hard gereden in deze straat.</p> <p>Aangrenzende straten hebben aan beide zijden fietssuggestiestroken: Frans Erenslaan, Spaubeeklaan, Kummenadestraat, Jos Klijnenlaan. Frans Erenslaan, Spaukbeeklaan, Jos Klijnenlaan en De Kluis komen allen uit op de rotonde. Het is in het kader van veiligheid (o.a. voor fietsers) beter om De Kluis uit te voeren met aan beide zijden een fietssuggestiestrook. Dit zal zeker een remmende werking hebben op de snelheid van de auto's.</p>
<p>Hier lopen regelmatig herten (reeën). Zij worden door loslopende honden opgejaagd. Mensen beseffen niet dat er veel wild loopt en dat de natuur hier beschermd moet worden.</p>
<p>Meer ruimte voor wild in Sittard-Geleen.</p>
<p>Onveilige kruising bij de Makado-Polymeerstraat. Oversteken is in de spits vaak niet te doen of gevaarlijk.</p>
<p>Elke zaterdag opnieuw ontstaan er gevaarlijke situaties op het parkeerterrein van FC Geleen Zuid/Fortuna Academy/handbalvereniging VenL. Te weinig plek voor auto's en al helemaal geen plek voor bussen van tegenstanders van FC Geleen-Zuid, de Fortuna Jeugd of VenL handbal.</p> <p>Bij herplaatsing parkeerterrein mag er meteen verder gedacht worden aan het creëren van een omniclub/multifunctioneel gebruik van het terrein. Bewegingscentrum ouderen? Optochthal Geleen? Nog een sporthal?</p>
<p>De kwikstaartstraat heeft meerdere problemen die reeds zijn aangegeven bij de gemeente middels de fixi app. Slecht wegdek, bomen die oud zijn en vervangen dienen te worden, riolering die stuk is (ratten zijn gesignaleerd) en daarnaast mag er gekeken worden of dit niet een eenrichtingsweg dient te worden. Er zijn meerdere bijna ongelukken gebeurd en auto's beschadigd door de smalle doorgang en het snelle (postbus)verkeer.</p>

Online participatie Vragenlijst

15 februari t/m 13 maart

73 reacties op de vragenlijst

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

- 1 Soms zijn wijken of dorpen te klein voor een winkel, huisarts of vereniging. Dan moet je naar een dorp of wijk verderop.
- 2 In 2040 is er meer ruimte voor wandelaars en fietsers. Dit kan betekenen dat er misschien minder ruimte is voor parkeren op straat.
- 3 Op sommige plekken zoals monumenten en het centrum van Sittard of Oud-Geleen beperken we de mogelijkheden voor ontwikkelingen om het erfgoed te beschermen. Op andere plekken geven we meer ruimte voor bouwontwikkelingen.
- 4 We kunnen niet overal nieuwe woningen bouwen. Als we nieuwe woningen bouwen, doen we dat vooral in het centrum van Sittard en Geleen.
- 5 Niet alle bedrijven hoeven op een bedrijventerrein. Kleine maak- en creatieve bedrijven vind je in 2040 ook in het centrum van Geleen en rond het station van Sittard.
- 6 Een goede aan- en afvoer is nodig voor onze bedrijven. Daarom geven we meer ruimte aan ondergrondse buisleidingen, dat is duurzamer en gezonder.
- 7 We willen overlast en onveilige situaties voorkomen. Daarom controleren we of bedrijven zich houden aan de wettelijke milieuruimte. Dat is voldoende.
- 8 Ruimte voor groen krijgt in de stad voorrang op ruimte voor auto's.
- 9 We geven meer ruimte aan water in de steden. Daarom zijn we strenger op verharding van tuinen.
- 10 Het buitengebied heeft allerlei functies: als natuur, recreatie en grond voor onze boeren. Duurzame energie moet óók ruimte krijgen. Een deel van de agrarische grond zal daarvoor nodig zijn.

Wat
vind jij?

Denk mee
over de
omgevings-
visie!

www.metsittardgeleen.nl/omgevingsvisie

1

Soms zijn wijken of dorpen te klein voor een winkel, huisarts of vereniging.
Dan moet je naar een dorp of wijk verderop.

Voordelen	Nadelen
Bundeling van kwaliteit	Soms afstand te groot met name voor minder validen.
<p>Constante openingstijden genoemde faciliteiten, door voldoende aanbod voor de gever kan deze open zijn / open houden en een rendabeler bedrijfsvoering leiden, waardoor ook weer geïnvesteerd kan worden in professionaliteit van de genoemde gevers. Dit weer ten voordele van de krijgers.</p>	Er zullen keuzes gemaakt moeten worden, zowel door de politiek als de burger. realisme is gevraagd, geen pessimisme.
Schaalgrootte en daarmee lagere kosten en soms hogere kwaliteit	Anonimiteit, massaliteit, de mens als object in een machine
Dat niemand meer in zo'n dorp wil wonen en ouderen wegwijnen, er zijn geen voordelen	Zolang eigenbelang van bestuurders of het hardst schreeuwende inwoners hun zin krijgen blijft het verkeerd gaan, als je de voorzieningen centraal tussen de dorpen in legt heeft iedereen er profijt van
Alles gecentreerd bij elkaar. Grotere ketens komen dan misschien qua winkels. Grote aanloop voor verenigingen.	Verder moeten reizen. Afhankelijk zijn van vervoer.
Zeer weinig behalve dat een ondernemer meer kan verdienen door en grotere klantenkring indien deze aan de rand van 2 dorpen zit waardoor beide dorpen een ondernemer in de buurt hebben.	Door het verenigingsleven uit een dorp te halen is de ziel ook uit het dorp gehaald. Kijk maar naar andere dorpen waar het dorp uitsterft en nauwelijks tot geen activiteiten meer zijn door het gebrek aan verenigingen.
Een club of vereniging, dat is een keuze. Daarvoor kun je verder reizen. Een huisarts wordt een ander verhaal, dat moet voor dorpen ook toegankelijk blijven.	De samenhang van een wijk/buurt/dorp zal zo steeds meer verdwijnen, meer mensen zullen vereenzamen of afhankelijk worden, en dat terwijl er steeds minder jongeren zijn om op terug te vallen. Hier mag in geïnvesteerd worden door een gemeente.
Kostenbesparend	Meer reisbewegingen
Soms noodgedwongen positief voor de betrokken verenigingen. Wel uitsluitend in overleg met de betrokken organisaties.	Leefbaarheid in sommige dorpen verder onder druk.
De bestaanszekerheid van deze voorzieningen	De leefbaarheid van de dorpen gaat achteruit Leidt tot vereenzaming van bewoners
Faciliteiten blijven wel beschikbaar	Voor ouderen en mindervaliden zou voor bepaalde faciliteiten een mobiele variant die door wijken rijdt, een optie zijn.

Geen	Bereikbaarheid, toegankelijkheid en leefbaarheid en kleinschaligheid gaat verloren. Liever die mega winkels weg dan de kleine winkels in de winkelcentra in de wijk!!
Er is geen voordeel	Moeilijk bereikbaar slecht openbaar vervoer
	Veel verplaatsing Moeilijk voor ouderen Nodig meer parkeergelegenheid in ander dorp/wijk Verlies eigen identiteit dorp/wijk Verlies sociale contacten in dorp
Geen enkel	Verlies van cohesie omdat mensen uitwijken naar buurtdorpen Verarming van cultuur en voorzieningen binnen dorp maakt dat mensen minder kunnen deelnemen aan maatschappij als ze niet beschikken over vervoer of fysieke gezondheid om afstand te overbruggen
Als je mobiel bent is het meestal geen probleem om een dorp verder te gaan. Echter als voorzieningen als sport, zwemmen, etc. op 1 plek in de hele gemeente wordt gecentraliseerd en je bijna 15km moet fietsen dan is dat niet acceptabel als je kernen leefbaar wilt houden zeker als ouderen zelfstandig moeten blijven wonen. Hier gaat een preventieve werking vanuit.	Het blijft niet bij een buurt dorp, maar dit geldt voor alle dorpen. Je bent er om te wonen, maar om te leven moet je er niet zijn. Zeker sociaal leven.
Je kunt snel een boodschap halen voor de maaltijd of visite	Geen
Levensvatbaarheid Serviceniveau/bemensing	Reistijd Verminderde dynamiek in kleine kernen
Geen	Mensen trekken weg uit de dorpen als er geen voorzieningen meer zijn vooral met de vergrijzing nu de mensen meer behoefte hebben aan winkel of huisarts enz. op loop of fietsafstand
Kostentechnisch	De meest kwetsbare, oudere of bewoners met een beperkt budget ondervinden hier hinder aan. Zij zouden op een bepaalde manier hierin tegemoet gekomen worden.
	Is niet voor iedereen haalbaar. Denk eens aan ouderen, mensen zonder eigen vervoer of mensen met een beperking.

Deze accommodaties kunnen van een hogere kwaliteit zijn, er zijn minder medewerkers/vrijwilligers nodig. Vanuit deze accommodaties kan outreachend gewerkt worden richting de wijken om iedereen ter beschikking te staan.	Openbaar vervoer dient deze accommodaties makkelijk bereikbaar te maken. Wordt iedereen bereikt of kan iedereen deze centrale accommodaties bereiken?
Er is dan toch nog een voorziening of vereniging voor handen, al is het niet op loopafstand.	De samenleving in de wijk of het dorp waar een en ander verdwijnt krijgt een domper.
Het voordeel is met name voor de bedrijven waar het om gaat, zij hebben vaak hoge kosten en kunnen daardoor te weinig omzet genereren.	De leefbaarheid voor senioren (grootste bevolkingsgroep) verminderd daardoor.
Volgens mij zijn er ook te weinig huisartsen. En de winkels hebben teveel concurrentie van online verkoop. Toch denk ik dat er een gat in de markt is voor biologische/streekgebonden producten verkoop. Zoiets als de groenteboer die zijn eerlijke producten tegen een goede prijs in de dorpen aan de man brengt. Mensen willen graag zelf hun groenten en fruit uitkiezen. Dat kan bij veel boodschappenbezorgers misschien niet? Er zou een boerderij opgezet kunnen worden in samenwerking met het dorp. En dan in combinatie met vertical farming en biologisch zorgen voor veel groente en fruit uit eigen streek. Verder zou er aandacht kunnen zijn voor grote landbouwers rondom woonwijken. Nu maken zij nog veel gebruik van pesticiden. Dit is nadelig voor de gezondheid van bewoners in de wijk die er tegenaan ligt.	Mensen moeten ver rijden voor voorzieningen. Dit is niet altijd goed te doen, zeker wanneer je afhankelijk bent van anderen voor vervoer. En de huisarts heeft minder tijd voor huisbezoeken. Er zou wellicht geïnvesteerd kunnen worden in meer technische zorg: zorg op afstand. Mensen kunnen dan met hun eerste vraag terecht bij een online platform. Er kunnen screeners ingezet worden die evt. kleine medische testjes doen bij mensen thuis. Deze worden direct doorgestuurd naar een huisartsenpost, waar dan reactie op gegeven kan worden of zorg nodig wordt geacht.
Geen	Dorpen zullen verder leeglopen.
Meer andere mogelijkheden zoals woonvoorzieningen op plek van oude winkelvoorzieningen, huisartsen, tandartsen etc.	Minder leefbare dorpen/wijkdelen Vergrijzende inwoners moeten verder reizen Eenzaamheid neemt sterker toe Drukke bij andere voorzieningen worden groter Minder samenhang in dorpen of wijkdelen Slechtere economie totale gemeente Minder aantrekkelijke wijk Werkgelegenheid neemt af
In Born zijn alle voordelen aanwezig alleen een slecht fietspad tussen born en Graetheide de centen van renovatie Graetheide zijn blijkbaar op	

<p>In kleinere wijken en dorpen kan het inderdaad een uitdaging zijn om alle voorzieningen op elke locatie open te houden. Daarom is het niet ongebruikelijk dat bepaalde voorzieningen, zoals winkels, huisartsen, tandartsen of sportverenigingen, zich in nabijgelegen wijken of dorpen bevinden. Dit helpt om de beschikbaarheid van essentiële diensten te waarborgen, zelfs als de lokale bevolkingssamenstelling kleiner is.</p> <p>Het is belangrijk dat gemeenschappen samenwerken om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot de benodigde faciliteiten, ongeacht hun locatie. Samenwerking tussen naburige wijken en dorpen kan leiden tot een efficiëntere verdeling van voorzieningen en een betere levenskwaliteit voor alle inwoners.</p>	<p>Het sluiten van voorzieningen kan enkele nadelen met zich meebrengen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. **Bepaalde toegang tot essentiële diensten**: Wanneer voorzieningen zoals winkels, scholen, gezondheidszorg of recreatieve faciliteiten sluiten, kan dit leiden tot een verminderde toegang tot deze diensten voor de lokale bevolking. Mensen moeten mogelijk langere afstanden afleggen om basisbehoeften te vervullen. 2. **Sociale isolatie**: Het sluiten van gemeenschapsvoorzieningen kan leiden tot sociale isolatie. Mensen hebben minder kansen om elkaar te ontmoeten en deel te nemen aan sociale activiteiten. Dit kan de algehele levenskwaliteit negatief beïnvloeden. 3. **Economische impact**: Voorzieningen dragen bij aan de lokale economie. Wanneer ze sluiten, kunnen banen verloren gaan en kan de economische activiteit afnemen. Dit kan een domino-effect hebben op andere bedrijven en de werkgelegenheid in de regio. 4. **Gezondheidsrisico's**: Het ontbreken van medische voorzieningen, zoals huisartsen of ziekenhuizen, kan de gezondheid van mensen in gevaar brengen. Snelle toegang tot medische zorg is cruciaal in noodsituaties. 5. **Verlies van gemeenschapsgevoel**: Voorzieningen fungeren vaak als ontmoetingsplaatsen waar mensen samenkomen. Het sluiten van deze plekken kan het gemeenschapsgevoel verminderen en de lokale identiteit aantasten. <p>Het is belangrijk om bij het nemen van beslissingen over het sluiten van voorzieningen rekening te houden met deze nadelen en alternatieve oplossingen te overwegen om de impact op de gemeenschap te minimaliseren.</p>
Budget	Levensvatbaarheid van dorpen sterk verlaagd
Boodschappen kun je laten bezorgen, eventueel zelfs door vrienden. Arts blijft dichtbij nodig.	Ook een winkel is belangrijk voor contacten

Alle dagen bezetting mogelijk, uitdagende werkomgeving voor medewerkers praktijk bijv. mogelijkheden en kansen voor modernisering gebouw, faciliteiten en opleidingen zijn er waarschijnlijk meer aanwezig.	Afstand, vervoer, afhankelijk van anderen neemt toe, dokter te ver weg waardoor huisbezoek niet meer gedaan wordt. Warm hart v.h. dorp en spontane ontmoetingen verdwijnen. Eenzaamheid neemt toe. Doodsteek voor verenigingen.
Ik zie geen voordeel, zulke voorzieningen zijn belangrijk voor de sociale cohesie en brengen meer kosten met zich mee op termijn voor de gemeente. Kortzichtige visie.	De kosten van vervoer voor mensen uit de dorpen die naar dokter enz. moeten gaan omhoog. Eenzaamheid wordt meer, met als gevolg meer ziektes. Leegstand en verloedering wordt meer, mensen trekken naar voorzieningen. Geen goed idee. Houd voorzieningen bij de mensen en denk aan de lange termijn en gevolgen.
	Hoe moet het dan met oudere mensen die naar de winkels moeten of naar de huisarts
	In Geleen lijkt er niets te worden gedaan om het centrum aantrekkelijk te houden. Allerlei projecten worden aangekondigd maar de winkelstraten met name Salmstraat zijn spookstraten
Financieel gunstiger wanneer er slechts geïnvesteerd hoeft te worden in bv. onderhoud van maar 1 voetbalvereniging	Binding met het eigen dorp wordt kleiner voor onder andere jeugd Door voorzieningen uit dorp te halen moet er meer en verder gereisd worden wat weer consequenties heeft voor milieu
De kosten voor de gemeenschap blijven dan het laagst.	De leefbaarheid van de wijk of het dorp nemen af. Dit is een groter nadeel voor ouderen en kleinere kinderen. Het kan ertoe leiden dat er steeds minder mensen in de wijk of het dorp blijven wonen. Dan treedt er verpaupering op.
Te veel verkeer	Bewoners gaan verhuizen als het kunnen
Als dorpen/wijken dicht bij elkaar liggen is het prima om bv. voetbalvereniging of basisschool te combineren. Zeker als het zonder fusie zou verdwijnen. Het moet wel goed bereikbaar blijven voor iedereen, en niet alleen met de auto.	Hoe minder voorzieningen in een dorp zijn, hoe minder mensen er gaan wonen. Zeker voor minder mobiele mensen wordt het moeilijker om in dorp te blijven zonder huisarts, winkel.

<p>Centraliseren van voorzieningen kan kosten besparen. Ook kan een centraal punt groter opgezet worden waardoor de diensten kwalitatief beter worden aangeboden. Bijv. een grotere huisartsenpost centraal kan een beteren (duurdere) scanner gebruiken. Het is onmogelijk om dit in elke kleine post neer te zetten, dan zouden de kosten te groot worden.</p> <p>Ook kan centralisatie zorgen voor mobiliteit van bewoners in de gemeente. Kort gezegd: mensen komen dan eens ergens anders en zien dan ook wat van de rest van de gemeenten. Dat zorgt denk ik ook voor meer het gevoel onderdeel te zijn van een gemeente.</p>	<p>Niet iedereen is altijd even mobiel. Met de stijgende leeftijd van de bewoners zal mobiliteit afnemen. Dan kan een centrale voorziening plots onbereikbaar worden. Ook heeft niet iedereen de beschikking over mantelzorg die voor ondersteuning in mobiliteit kan zorgen. Openbaar vervoer/vervoer op afroep is niet altijd mogelijk. Centralisatie kan hierdoor leiden tot uitsluiting en tweedeling in de gemeente.</p>
<p>Kostenbesparing en het centreren van diensten kan ertoe leiden dat deze kwalitatief beter kunnen zijn.</p>	<p>Leefbaarheid en levendigheid kleine kernen zal enorm achteruit gaan met mogelijke leegloop als gevolg.</p> <p>Veel meer verkeer/verplaatsingen indien de faciliteiten niet meer in de kleine kernen beschikbaar zullen zijn.</p>
<p>Wandelnet vindt de 15-minutenstad heel belangrijk. Het draait om het vasthouden van de mobiliteit in de eigen wijk of buurt. Anders gezegd: bewoners vinden binnen 15 minuten wandelen of fietsen alle dagelijkse en essentiële voorzieningen, zoals onderwijs, werk, winkels, zorg, OV, natuur en cultuur. Hierdoor blijft het aantal verplaatsingen met de auto beperkt. De 15-minutenstad draagt bij aan de leefbaarheid en duurzaamheid.</p>	<p>Je zult moeten investeren! De inwoners en bezoekers van Sittard-Geleen zullen moeten worden uitgenodigd tot wandelen en fietsen door de inrichting van de openbare ruimte hierop aan te passen. Investeren dus in veel groen, goede wandel- en fietspaden en het wegnemen van barrières!</p> <p>Wel vraagt dit bij inrichting veel aandacht aan de toegankelijkheid van sommige diensten voor minder mobiele mensen.</p>
<p>Geen</p>	<p>Meer openbaar of privé vervoer nodig om gebruik te maken van de voorzieningen Inwoners met de meeste beperkingen zijn de dupe</p>
<p>Enige voordeel is dat de voorziening op zichzelf dan blijkbaar kan blijven bestaan</p>	<p>Voor ouderen en mensen die minder mobiel zijn wordt t allemaal lastiger. Dat staat haaks op mensen langer thuis laten wonen.</p>
<p>Is schaalvergroting een voordeel? Ik ben daar niet zeker van.</p>	<p>In veel dorpen wonen relatief veel ouderen. Voor hen is het niet gemakkelijk om zelf elders boodschappen te doen of om elders naar een huisarts/ tandarts en/of apotheek te gaan.</p> <p>Voorwaarden om daarin te voorzien zijn o.a.: een goed functionerend, frequent openbaar vervoer dat tot 's avonds laat blijft rijden. Ook beter en meer taxivervoer is belangrijk.</p>
<p>In stand houden van functie in de regio</p>	<p>Verder weg</p>

Kostenbesparend	Alleen maar nadelen. Elk dorp moet haar eigen identiteit behouden en daar hoort tenminste 1 gemeenschapsvoorziening bij. Huisarts moet ook in de buurt blijven. OV is in Nederland nog steeds niet goed geregeld om daar op te kunnen vertrouwen
Behoud van de voorziening op korte(re) afstand.	Vervoer naar de voorziening. Kan worden opgevangen door bijv. Automaatje van de ANWB
Minder kosten gemeente	Minder toegankelijkheid van inwoners, minder actief in verenigingsleven, minder binding met de inwoners van dorpskernen.
Voorzieningen in een ander dorp is vaak geen voordeel. Alternatieven zoals rijdende voorzieningen zouden een uitkomst kunnen zijn.	Grote reisafstand Slechter bereikbaar Mono functioneel Weinig ontmoeting
Het voordeel hiervan is dat meer kosten kunnen worden bespaard.	Er zullen steeds meer mensen zijn die geen toegang hebben tot bepaalde voorzieningen zoals een huisarts of een buurtsuper. Hierdoor moeten mensen langer reizen om naar bepaalde voorzieningen te gaan, terwijl dit voor sommige mensen misschien niet eens een mogelijkheid is.
Omvang voorzieningen kan beter worden gegarandeerd	Risico dat bereikbaarheid door afstandsvergroting niet meer voor alle bevolkingsgroepen haalbaar is. Zeker als parkeermogelijkheden beperkt worden zoals elders in deze visie wordt gesteld. Levendigheid in de wijken verarmt ook bij verdwijnen van voorzieningen
	Het dorp zal dus sterven. Als er geen dingen te doen zijn in het dorp zal er ook geen leven zijn en is het dus alleen nog maar een plek om te slapen.
	Zo veel mogelijk in de kleine dorpen laten i.v.m. de leefbaar en sociale contacten
Geen	Minder mobiele mensen (vaak senioren) zullen dit als lastig ervaren. Ook kan de sociale cohesie in de buurt verminderen door het ontbreken van verenigingen.

<p>Voortbestaan sportaccommodatie Het Anker inclusief zwembad. Veel ouderen sporten er in sporthal en vooral in het zwembad (doelgroepen) Kinderen krijgen er zwemles, heel veel aanmeldingen maar overal lange wachtlijsten. Ook werkende mensen blijven in beweging door banen te zwemmen in de ochtend en in de avond. Haal niet alles weg uit de dorpen!!!! Denk aan de leefbaarheid in de gemeente Born. Mensen gaan niet naar Geleen en houden op met sporten.</p>	
<p>Een aantal van de genoemde voorzieningen hebben met rendement te maken. Het kan bewoners van de kernen bewust maken van het belang van deze voorzieningen om ervoor te kiezen i.p.v. alles online te bestellen. Voor de samenleving leidt het tot bewustwording om over de 'rode' lijn van 'het eigen dorp eerst' heen te stappen en de samenwerking met soortgelijke verenigingen samenwerking te zoeken en van elkaars sterke kanten gebruik te maken om er samen beter van te worden.</p>	<p>Vooraf voor ouderen en inwoners met een beperking een probleem. Ze worden afhankelijk van anderen om in hun eigen externe behoeften te voorzien. Voorzieningen als huisarts, fysio e.d. vereisen goede en snelle bereikbaarheid en maken deel uit van de leefbaarheid/sociale cohesie van een woonkern. Deze gaan verloren. Hiervoor is een structuur nodig waarin de 'sterkere' regio's/voorzieningen in de gemeente mede hun bijdrage leveren aan het behoud van deze voorzieningen in de woonkernen. Het behoud van fysieke aanwezigheid is hierbij essentieel.</p>
<p>Lijkt efficiënter.</p>	<p>Centralisatie moet beperkt blijven. Samenvoegen gemeentelijke en semi overheidsinstellingen is dodelijk en slecht voor de gewone burgers. Het verkeers- en parkeerprobleem wordt ook groter. Leer van de veel te grote concentratie van scholen. Laat de leraren in meerdere scholen werken.</p>
<p>Prima, zolang ze maar op fietsafstand zijn.</p>	<p>Minder binding met dorp.</p>

	<p>Door voorzieningen uit een stadsdeel weg te halen komt de leefbaarheid van de dorpen onder druk te staan zoals met de opzegging van het contract met Het Anker door de gemeente. Hiermee is het zo belangrijke bewegen om vitaal te blijven, het sociale aspect van samen sporten en het leren zwemmen en daarmee zwemveiligheid in dit stadsdeel vanaf 2025 onzeker. Triest dat de gemeente een gigantisch bedrag uitgeeft aan een centrale sportvoorziening waar de inwoners van stadsdeel Born nagenoeg geen gebruik van gaan maken door de NIET centrale ligging van deze voorziening. Dit versterkt bij de inwoners van het stadsdeel Born het gevoel dat ze alleen maar als melkkoe fungeren om deze grootheidswaanzin van enkelen te bekostigen.</p>
<p>Uiteindelijk gaat het om de kwaliteit (zorg). Voor verenigingen denk ik niet dat de overheid kan tegenhouden dat er samenwerkingen of fusies moeten komen; in het kader van accommodatiebeleid is het ondersteunen van verenigingen zodat zij hun bijdrage kunnen leveren aan leefbaarheid wel een belangrijk aandachtspunt</p>	<p>Voor ouderen zal nabijheid van zorg en winkels zeker een item zijn, voor jongeren (ook i.r.t. sportverenigingen) zal dat minder spelen</p>
<p>Alleen maar nadelen</p>	<p>Het is toch al bepaald!</p>
<p>Betere kwaliteit Goedkoper Minder problemen met krapte arbeidsmarkt</p>	<p>Ouders moeten verder rijden om hun kind af te zetten voor sport of bijvoorbeeld muziek: of een kans om kinderen weer eens verkeersles te geven en ze zelf te laten fietsen: beter voor gezondheid van kinderen, veiliger voor iedereen, ouders hebben meer tijd voor andere dingen en bemoeien zich niet vanaf de zijlijn met de sport van hun kinderen. voor ouderen zou eventueel vervoer geregeld moeten worden (of openbaar vervoer verbeteren)</p>
<p>Centralisatie op 1 plek</p>	<p>Ouderen en minder mobiele mensen moeten verder gaan</p>
<p>Voor sport is clustering mogelijk. Als het maar goed bereikbaar blijft voor de jongste jeugd basisschool en middelbare school op de fiets. Dus veilige wegen en goede straat verlichting</p>	<p>Uitholling van centra vooral als het om Dagelijkse zaken gaat zoals gezondheidszorg en boodschappen. Geen toevallige ontmoetingen meer werkt eenzaamheid in de hand.</p>
	<p>Slechte zaak gezien de vergrijzing.</p>

2

In 2040 is er meer ruimte voor wandelaars en fietsers. Dit kan betekenen dat er misschien minder ruimte is voor parkeren op straat.

Voordelen	Nadelen
Stimuleren van bewegen. Gezond en veilig.	Mogelijk problematisch voor minder validen.
Is dat er echt..? Fietsers zijn tegenwoordig bijna nu al de snelste "voertuigen" met alle ongelukken en risico's van dien.	Stroperig worden van de (door)groei bevolkingsgroei neemt toe. Met minder auto's per inwoner, maar meer inwoners zullen we toch ruimte nodig hebben. Zeker voor de werkenden !
De vele gevaarlijke situaties worden eindelijk aangepakt, terwijl er voldoende parkeergelegenheid is.	Sommigen zullen iets verder moeten lopen naar hun huis
Minder groen omdat men tegenwoordig meer dan 1 auto heeft en dus de tuinen gaan bestraten voor te parkeren, meer ongelukken, doordat fietsers en voetgangers helemaal gaan denken dat ze toch nooit de schuld kunnen krijgen.	Zie voordeel
Hopelijk eindelijk een veilige route naar school voor de kinderen. Leefbaarder zonder uitlaatgassen.	Misschien verder moeten lopen voor parkeren auto.
Veiligere straat ook betere doorgang voor calamiteiten	Soms geen mogelijkheid tot parkeren. Dit past niet samen met zeer veel woningen op een kleine locatie. Daar zijn dan ook parkeerplekken voor nodig.
Beter voor het milieu, maar OV is hier echt geen optie i.p.v. een auto. In de avonduren te weinig ov, slechte verbindingen, te duur. Geen voordelen.	De auto is nodig, dus mensen zullen deze niet massaal inleveren. Waar gaan we ze dan laten? Doen alsof ze er niet zijn lijkt me struisvogelpolitiek.
Meer veiligheid	Kans op wildparkeren
Beter voor fietsers en voetgangers	Nog grotere druk op de beperkt beschikbare parkeerruimte. Het tv programma 'de rijdende rechter' kan S-G vaker aandoen voor opnames.
Dit maakt het inderdaad veiliger en zorgt ervoor dat de straten beter begaanbaar worden	Er moet wel een oplossing komen voor het parkeren van de auto's daar dit nu al een probleem is en alleen maar erger wordt.

Dit gaat niet werken. Iedereen wil boodschappen doen en mindervaliden en ouderen kunnen hun auto niet een paar straten verder zetten. In de binnenstad waar goed ov is of winkels op loopafstand, zou dit nog kunnen. In de wijken er omheen niet. Dit concept geldt meer voor grote steden, niet voor Sittard-Geleen.	Idem
Meer ruimte veiligere fietspaden en voetpaden	Parkeren voor de deur wat iedereen het liefst wil (zeker in deze tijd van vandalisme) verdwijnt
Veiliger voor de fietser	Te hoge parkeerkosten
Veiligheid	Fietsers en wandelaars gaan ook niet goed samen, dat moet goed gescheiden worden ingericht
Het kan op bepaalde plekken veiliger zijn	Bijna alle huizen /inwoners hebben 1 of meer auto's. Straten met minder parkeerplaatsen levert stress, chaos en onvrede op. Ze kunnen ook beter ingedeeld worden voor alle weggebruikers samen
Geen	Het is belangrijk dat veiligheid voor alle verkeersdeelnemers gegarandeerd wordt. Maar in deze tijd van mobiliteit en 2 verdieners blijven voldoende parkeerplekken belangrijk om juist gevaarlijke situaties als fout parkeren (op stoep of in berm) tegen te gaan
Verkeersveiligheid gaat omhoog. Straat wordt overzichtelijk	Gaat ten koste van leefbaarheid. Veel mensen zijn afhankelijk van auto. Vergemakkelijkt de leefbaarheid. Zorg voor een alternatieve parkeeroplossing. Bv. parkeren de hoogte in. Daarnaast kan het waardevermindering veroorzaken voor woningeigenaren. Er het werkt foutief parkeren in de hand. Dus extra controle nodig. Meer kosten en personeel zien te krijgen.
Minder ongelukken met langzaam verkeer	Minder parkeerruimte

	<p>In Einighausen op de Heistraat bijvoorbeeld, merken we dat door de verbreding van het voetpad nu vaak onoverzichtelijke en dus gevaarlijke situaties ontstaan. Met name op het kruispunt met de Concordiastraat. Wellicht iets om beter bij stil te staan? We komen er niet onderuit dat er steeds meer auto's zijn, de wegen smaller maken is m.i. niet overal een goede oplossing.</p>
<p>Meer ruimte voor toenemend aantal gebruikers, misschien aparte strook voor elektrische fietsen?</p>	<p>Verminderde parkeergelegenheid leidt tot meer wildparkeerders op het fietspad. Denk ook aan ruimte voor pakketbezorgers</p>
<p>Geen</p>	<p>Als ergens woont waar je geen parkeerplek aan huis hebt of vergunningen parkeren op straat is wordt je gedwongen te verhuizen omdat je je auto niet kwijt kan en als je gehandicapt of slecht ter been bent je met je auto niet dichtbij je woning of de voorzieningen meer kan komen</p>
	<p>Auto's zijn niet weg te denken. We kunnen fiets en voetgebruik stimuleren, maar door minder parkeren op straat toe te staan ontstaan weer andere problemen. Denk aan de stad mijden en online aankopen doen.</p>
<p>Veiligheid</p>	<p>Er is nu al veel te weinig parkeerruimte wijken dus zeer slecht idee</p>
<p>De ouder wordende inwoners orden hierin tegemoet gekomen. Men wordt gemotiveerd meer op een veiligere manier te bewegen.</p>	<p>Minder plek om te parkeren zorgt voor wild parkeren, opstoppingen. Mensen blijven weg uit plekken waar we ze juist willen hebben. Zorg voor genoeg vrije parkeerplekken om van daaruit te voet de centra te kunnen bereiken. Wordt het eenrichtings maken van wegen in t centrum ook overwogen? Met de nieuwe randweg is dit veel makkelijker te doen in zowel Sittard als Geleen</p>
<p>Fietsveiligheid.</p>	<p>Iedereen heeft een auto en wil die zo dicht mogelijk bij zijn huis kunnen parkeren. Laden en lossen van spullen moet mogelijk blijven en denk ook aan de ouderen die niet meer zo goed ter been zijn.</p>
<p>Veiliger voor kinderen, voetgangers en fietsers</p>	<p>Mensen zullen hun heilige koe toch ergens moeten parkeren. Hopelijk hierdoor niet meer overlast op andere plekken</p>

	<p>Met name op plaatsen waar al een parkeerprobleem is, is dit geen goede ontwikkeling.</p> <p>Overigens is dit geen onderwerp waarvoor in eerste instantie veel aandacht hoeft te zijn, in het kader van de urgentie zijn er belangrijkere onderwerpen te benoemen.</p>
<p>Er is meer plek voor groen. Dat is voor iedereen fijn.</p>	<p>Minder plek voor auto's betekent wel dat er alternatieven moeten komen. Evt. buiten de wijk een extra parkeerplaats overkapt met zonnepanelen en aansluitend oplaadpalen en autowasserette. Tevens een mobiliteitshub met fietsen of een elektrisch busje dat mensen vervoert naar de plek van bestemming.</p>
<p>Goed voor mens en milieu.</p>	<p>Geen. Mensen moeten leren om minder de auto te gebruiken; maar kijk 's morgens en 's middags eens bv bij de Rode loper, waar kinderen naar opvang en school gebracht worden. Deze ouders brengen die kinderen die wel met de fiets komen, constant in gevaar. De gemeente daarop gewezen, geen enkele actie.</p>
<p>Veiliger voor voetgangers/fietsers Meer ruimte voor recreëren Minder parkeerplaatsen zorgt voor minder nieuwe mensen, minder nieuwe mensen is beter voor het klimaat Gebrek aan parkeerplaatsen rondom je woning drukt de vraagprijs van de huizen</p>	<p>Parkeerdruk is nu al intens, parkeerdruk wordt onmogelijk gemaakt dan. Meer rijden om een parkeerplaats te vinden zorgt voor toename CO2. Fietsers wanen zich nu al onsterfelijk en plichtloos in het verkeer, dat wordt dan erger. Stoepen zijn lastiger te onderhouden voor gemeentes dan de straten. Auto is nodig voor mensen die slecht ter been zijn, voor de deur ergens kunnen parkeren is dan noodzakelijk</p>
<p>Als fietspad tussen Graetheide en Born opgeknapt wordt zijn we allemaal blij</p>	

<p>Fietsen en wandelen hebben tal van **voordelen** voor zowel individuen als de samenleving:</p> <ol style="list-style-type: none"> **Gezondheid**: Fietsen en wandelen zijn uitstekende vormen van lichaamsbeweging. Ze versterken de spieren, verbeteren de conditie en bevorderen de algehele gezondheid. Regelmatige lichaamsbeweging vermindert het risico op obesitas, hartaandoeningen en diabetes. **Milieuvriendelijk**: Fietsen en wandelen stoten geen schadelijke gassen uit en hebben geen negatieve impact op het milieu. Ze verminderen de luchtvervuiling en dragen bij aan een duurzamere leefomgeving. **Kostenbesparing**: Fietsen en wandelen zijn goedkope vervoerswijzen. Je hebt geen brandstofkosten en geen parkeerproblemen. Dit bespaart niet alleen geld, maar vermindert ook de verkeerscongestie. **Stressvermindering**: Fietsen en wandelen in de natuur of rustige omgevingen kunnen stress verminderen. Het is een geweldige manier om te ontspannen en je geest te verfrissen. **Sociale interactie**: Fietsen en wandelen bieden kansen om andere mensen te ontmoeten. Je kunt samen met vrienden of familie op pad gaan, of nieuwe mensen leren kennen tijdens groepsactiviteiten. **Betere bereikbaarheid**: Fietsen en wandelen stellen je in staat om plekken te bereiken waar auto's niet kunnen komen. Dit is vooral handig in drukke stadscentra of smalle straatjes. <p>Kortom, fietsen en wandelen zijn niet alleen goed voor je gezondheid, maar ook voor het milieu en de gemeenschap als geheel.</p>	
<p>Meer gezonde bewegingen van personen</p>	<p>Geen</p>
<p>Veiligheid voor fietsers en voetgangers</p>	<p>Ben je niet meer zo jong, dan zou het wel handig zijn om toch dichtbij te kunnen parkeren.</p>

<p>Veiligheid voor die kwetsbare verkeersdeelnemers neemt toe, rustigere uitstraling.</p>	<p>Waar dan wel parkeren, veiligheid van auto indien niet in de buurt van woning, voorstel verlaag de kosten voor een oprit qua vergunning en aanleg zodat het waar mogelijk voor bewoners ook betaalbaar is en bijdraagt aan dit doel.</p>
<p>Gezondere lucht en een gezonder lijf. Minder ziektekosten.</p>	<p>Irritatie over geen parkeerplaats vinden. Vooral met het slechte en dure openbaar vervoer een uitdaging. Zorg voor goede alternatieven. Deelauto's enz.</p>
	<p>Waardeloos en zeker met het aantal groeiende auto's zo verwijder je de mensen van buiten bij de winkelcentrums dan zoeken deze een ander winkelgebied op waar ze wel hun auto kwijt kunnen zoals Makado in Beek of winkelcentrum in Stein, dan gaan er nog meer winkels leeg staan in de centrums van Sittard-Geleen.</p>
<p>Dat is een positief beeld waar ik voorstander van ben. Wellicht goed deelauto te stimuleren en parkeerplaatsen in de vorm van parkeergarages in de buurt van woonwijken met verdiepingen maar wel boven de grond i.v.m. brandveiligheid te realiseren. Bewegen is voor mensen belangrijk.</p>	<p>Mensen zullen accepteren dat ze iets verder moeten lopen om een auto te kunnen gebruiken.</p>
<p>Simuleert mensen wellicht om kritisch na te denken over de noodzaak van meer dan 1 auto. Stimuleert om eerder de fiets of te voet te gaan.</p>	<p>Stimuleren van wandelen /fietsen heeft meer nodig dan enkel aanpassingen in woonwijk. Mensen willen juist de natuur in.</p>
<p>De leefbaarheid op straat wordt beter. De luchtkwaliteit in de straat verbetert en de mensen worden gestimuleerd om meer te bewegen. De veiligheid voor wandelaars en fietsers verbetert.</p>	<p>Mensen zullen hun auto verder weg moeten parkeren. Dit is een groter nadeel bij meer elektrische auto's, die verwacht worden in 2040. Elektrische auto's zijn ook belangrijker als batterijen bij het gebruik van het elektrisch netwerk in 2040.</p>
<p>In buitenwijken wel</p>	<p>In het centrum niet fietsers en voetgangers houden zich niet aan regels</p>
<p>Als fietsen veiliger kan zullen meer mensen makkelijker met de fiets gaan i.p.v. auto</p>	

<p>Een goede wandel/fiets infrastructuur is zeker wenselijk. Goed is trouwens breder dan alleen "meer ruimte". Het gaat ook over onderhoud van de voorziening. Je hebt weinig aan een breed fietspad vol met kuilen of spekglad in de winter omdat niet gestrooid is. Een goede voorziening zal bevorderen dat mensen de auto laten staan en even de fiets pakken of gaan wandelen. Maar met fiets/wandelen alleen kom je er niet. Er zal blijvend een goede voorziening moeten zijn om langere afstanden af te leggen (bus, trein, ...).</p> <p>Waar ook aandacht aan moet worden gegeven is om doorgaand verkeer buiten de stad te houden. Als doorgaand verkeer minder wordt, ontstaat er vanzelf ruimte voor lokaal verkeer zonder dat hiervoor bredere wegen voor nodig zijn.</p>	<p>Verlies niet uit het oog dat mobiliteit van mensen niet een keuze is maar een noodzaak om naar het werk te kunnen gaan. En dat betekent dat je altijd te maken hebt met bewoners die met hun auto van/naar het werk gaan. Ook bevoorrading van winkels/supermarkten vragen gewoon voor wegen. En waar auto's zijn heb je parkeerruimte nodig. Net doen alsof dit niet nodig door fietsers/voetgangers meer ruimte te geven, zorgt ervoor dat je gewoon een probleem erbij krijgt. Waar je denk ik over moet nadenken is hoe je het aantrekkelijk maakt voor burgers om hun auto niet meer voor de deur van de woning te parkeren maar deze bijvoorbeeld in een parkeergarage onder te brengen. Dat vraagt een andere kijk op wijkvoorzieningen.</p>
<p>Betere verkeersveiligheid. Minder drukke wegen en dus ook veiliger voor fietsers/wandelaars.</p> <p>Mensen stimuleren om meer te fietsen/wandelen door bv. bepaalde voorzieningen: bankjes, vrijliggende fietspaden etc.</p>	<p>Voor minder mobiele/valide mensen wordt hun vrijheid tot bewegen/verplaatsen beperkt indien er minder parkeerplekken zijn.</p> <p>Daarnaast moet in de (woon)buurten er wel voor gezorgd worden dat mensen hun voertuig(en) kunnen blijven parkeren.</p>
<p>Prima! Wij Nederlanders moeten af van het idee dat voor ons huis plaats moet zijn voor al onze auto's. Wandelnet pleit voor parkeerhubs, minder parkeerplaatsen, maar meer groen, wandel- en fietspaden, plaats voor kinderen om te spelen. Met andere woorden: richt Sittard - Geleen op termijn in volgens het STOMP-principe. STAPPEN-TRAPPEN-OV-MOBILITY as a SERVICE-PRIVE-AUTO'S</p>	

<p>Veiligheid voor iedereen maar vooral de kinderen Minder uitstoot in de directe leefomgeving Kiezen voor de auto wordt lastiger Mogelijk wordt er eerder gekozen voor lopen en fietsen voor korte verplaatsingen wat beter is voor de klimaatuitkomsten</p>	<p>Geen</p>
<p>Beter voor t milieu en de gezondheid van inwoners (meer bewegen).</p>	<p>Voor minder mobiele mensen wordt t allemaal ingewikkelder. En er zijn gewoon dingen die je met de auto moet doen. T moet wel realistisch blijven.</p>
<p>Dit zou veiliger kunnen zijn voor fietsers en voetgangers. Het zou kunnen betekenen dat er ook meer ruimte is voor groen.</p>	<p>Er zijn heel veel auto's. Die moeten ergens plaats krijgen! Daar moeten - zolang er veel auto's blijven rijden - alternatieve parkeerplaatsen voor bedacht en aangelegd worden. Er moeten voldoende parkeerplaatsen beschikbaar blijven voor minder validen. Erfgoed blijft beter bewaard en zichtbaar.</p>
<p>Minder milieubelasting</p>	<p>Minder aanloop naar winkelcentra</p>
<p>Veiliger door langzamer verkeer Stimuleren om te fietsen</p>	<p>Nog meer stuwingen in de spits. Gedrag van automobilisten valt niet aan te passen door een dergelijke maatregel</p>
<p>Veiligheid is een groot goed</p>	<p>Auto's op stoepen! Want waar naar toe ermee? Ouderen die moeilijk lopen zullen vanaf parkeerplaatsen (?) moeten lopen.</p>
<p>Meer plek voor fietser en voetganger</p>	<p>De auto word een privilege onder de bevolking omdat er steeds minder parkeerruimtes komen worden mensen door gedragsverandering gedwongen om de fiets te pakken en te lopen ook de minder validen of oudere mensen bejaarden deze mensen zijn afhankelijk van persoonlijk vervoer</p>
<p>Gezonder voor bewoners Betere leefomgeving Meer groen</p>	<p>Afstand van woning tot auto groter Lastig met boodschappen Vraagt om verandering mindset</p>

Minder CO2, minder klimaatopwarming, minder stikstof, minder longziektes, meer bewegen voor mensen, stillere steden en dorpen, inclusievere samenleving, groter gevoel van veiligheid.	Er zal meer moeten worden geïnvesteerd in goede fiets en wandel infrastructuur en openbaar vervoer. Huizen en appartementen zullen dichter op elkaar moeten worden gebouwd.
	Als genoemd onder 1. Niet iedereen en alles kan per fiets of te voet worden gedaan. Verder mis ik de rol van openbaar vervoer en een verantwoorde invulling van de rol van de auto, inclusief parkeren.
Alleen voor in een stadscentrum is dit logisch	Dus dorpen worden dood gemaakt en dan wel de straat voor fietsers en voetgangers veilig maken? Welke fietsers en voetgangers dan? Indien een dorp dood is zijn er ook heel weinig mensen op straat.
Minder gevaarlijke situaties voor fietsers	Inwoners kunnen niet meer dicht bij huis parkeren.
Naast meer bewegen ook milieu voordelen.	Voor veel mensen is een auto onmisbaar vanwege hun werk en hier dient rekening mee gehouden te worden.
Ook meer aandacht voor veiligheid voor mensen met een beperking, op trottoirs door voldoende breedte en geen vuilnisbakken en verkeersborden meer midden op trottoirs, op de wegen doordat bij het inrichten van bushaltes, parken, fietspaden e.d. meer aandacht aan breedte en voorzieningen als routegeleiding aan worden besteed.	De meeste autobezitters willen hun blik voor de eigen deur. Van dit idee zal men afstand moeten nemen. Meer gemeenschappelijke parkeerplaatsen inrichten, waardoor men verder moet lopen (voordeel voor gezondheid!). Hier zou dan gedacht moeten worden om hier dan ook meer voorzieningen als water voor het wassen van auto's naar toe te brengen en standaard opnemen van meer gehandicaptenparkeerplaatsen.
Denk aan meer gescheiden routes voor diverse soorten verkeer	
Groenere omgeving.	Hogere parkeertarieven en soms geen plek om te parkeren.
Prima uitgangspunt	
Alleen maar nadelen	De veiligheid bij calamiteiten, rolstoel, invalide vervoer etc.
Laat kinderen zelfstandig naar school gaan! Ik woonde vroeger ook aan een drukke Rijksweg. Een kwestie van leren om te gaan met verkeer, snelheden inschatten e.d.	Mogelijk overlast is voor omwonenden door ouders - op weg naar het werk - die hun kinderen naar school of sport brengen en voor de deur willen parkeren.

Veiligheid	Parkeren in wijken Parkeren in garages en centra's gratis maken voor de eerste twee uur
Veiligheid langzaam verkeer voorop is een goede zaak.	Wijkstraten zullen lang parkeerders voor de deur krijgen omdat waarschijnlijk doorgaande routes als eerste verkeersluw worden gemaakt. Zorg voor goede parkeerfaciliteiten in de buurt. We zijn niet gewend om een km naar eigen auto te lopen. Tis geen randstad hier.
	Het zou altijd voor fietsers en wandelaars veilig moeten zijn. Dat is niet afhankelijk van parkeren, maar van weggebruikers beter te controleren op naleven van de regels. 30 km is 30 km weg. Er zijn genoeg anders opties om het veiliger te maken.

3

Op sommige plekken zoals monumenten en het centrum van Sittard of Oud-Geleen beperken we de mogelijkheden voor ontwikkelingen om het erfgoed te beschermen. Op andere plekken geven we meer ruimte voor bouwontwikkelingen.

Voordelen	Nadelen
Erfgoed in stand houden. Clusteren van bouwgebieden.	Voor mij geen.
...	Wel realistisch blijven Iedereen kent voorbeelden van de genoemde "monumenten" die staan te verkrotten omdat door de regelgeving hier geen rendabel iets van gemaakt kan worden. Prima historie en geschiedenis te bewaren maar wel realistisch aub
Bestaande bouw kan hergebruikt worden voor andere functies.	Geen nadeel. Er staan zoveel panden leeg, denk aan oude scholen dat er meer dan genoeg ruimte is om te bouwen, herbouwen en hergebruiken.
In de stad blijft het mooi	Dat dadelijk de dorpen volgebouwd gaan worden waar dus geen parkeerplekken voor zijn, de voorzieningen niet zijn enz.
Erfgoed blijft behouden. Bouwontwikkeling komt misschien meer aan de rand met meer natuur	Niet in het centrum kunnen wonen met alle faciliteiten met name voor mensen die slecht ter been zijn
Erfgoed wordt beschermd	Soms gaan we net iets te ver en kan er best iets ingepast worden wat bij het erfgoed past.
Soms is de historische waarde wel waard om te behouden. Maar we hebben woningnood. Dus mag daar wel eens aan getornd worden.	Er komen wellicht te weinig nieuwe betaalbare (!) woningen bij door dit beleid.
Monumenten in tact houden of dusdanig verbouwen dat de buitenzijde origineel blijft	Minder woonruimte
	Oppassen dat zo niet bepaalde straten op achterstand worden gezet.
Goed voor het erfgoed	geen antwoord
Behoud van erfgoed en historische binnenstad.	-

Monumenten hoeven niet propvol omringt te worden met nieuwe bouwsels	Alles wordt volgebouwd en nog meer gebied wordt ingeruild voor nieuwbouw
Niet te dicht op elkaar	Geen nadeel
Erfgoed is ook Limburgs heuvellandschap. Respect voor het mooie erfgoed is heel belangrijk. Eenmaal verpest is herstel niet mogelijk en onomkeerbaar	
	Bouwen om monumenten heen zou kunnen mits stijl aangepast word zodat toekomst en verleden een worden
Intact houden van en mogelijk benadrukken van erfgoed.	Dat bouwplannen moeten uitwijken naar mogelijk minder geschikte plekken
Welke plekken zijn dat? Stikstofbeleid beperkt ook gebruik andere plekken. Ruimte voor bebouwing die nodig is. Waar starters iets aan hebben of waar senioren kunnen doorstromen. Luxe appartementen die een modaal iemand nooit kan betalen zoals De Garage is niet zinvol. Ik kan genoeg bedenken. Born oude Dacapo locatie met sportveld. Rabobank Sittard komt leeg, Zo Wonen gebouw komt leeg. Sabic Sittard komt leef. Maak daar betaalbare eenheden voor senioren of starters. Opties genoeg mits je zo wilt denken i.p.v. economisch rendabel op korte termijn.	Genoeg genoemd
De (omgeving van) monumenten wordt niet beschadigd	Geen
Het in stand houden van de omgeving.	Vaak bureaucratische rompslomp die het onaantrekkelijk maken voor een verkoop of verbouwing.
Behoudt historie	Beperking van logische inrichting
Dan wordt bijv. een dorps of stadsgezicht niet verpest door al die lelijke nieuwbouw of blokkendozen van flats	Geen
Koester dit en maak er een USP van.	
Monumenten worden behouden.	

Erfgoed wordt behouden	We bouwen de buitengebieden vol met kantoren ed. Echter een groot kantoorgebouw of een school in het centrum zorgt voor roering en helpt de middenstand. Dit kan natuurlijk in de stijl van het erfgoed aangelegd worden!!!
Monumenten enz. sowieso koesteren.	Soms kunnen daardoor heden ten dage gewenste bouwontwikkelingen niet zoals gewenst plaatsvinden. Toch de historie laten prevaleren.
Monumenten bestemming wonen geven. Hierdoor blijven ze behouden. Het is niet te begrijpen waarom de Petruschool op de oude markt en Cour Solanus nog steeds leeg staan. Geef het oud ziekenhuis een woonbestemming. Met tiny houses en voedselbos in het park.	Ik zie geen nadeel. Monumenten bewonen. Oude troep afbreken en nieuwbouw plegen. Arbeidsbureau, belastingkantoor, koksschool, Kwikfit, Wessels etc.
Er wordt goed nagedacht wat waar mag en kan. Monumenten zorgen voor een historische uitstraling van de stad.	Soms zijn panden zo verouderd dat het moeilijk is om nog te verbouwen/moderniseren. En dan zijn deze panden meer een doorn in het oog als er vervolgens niets mee gebeurt. Moderniseren in combinatie met vergroening, samen met de buurt. Misschien een moestuin in de binnentuin creëren/ ontmoetingsplaats, notenbomen plaatsen, panden inzetten voor een andere bestemming makkelijker maken.
Erfgoed blijft bewaard voor volgende generaties.	De stelling klopt in mijn opinie ook hier niet, net zo min als de vorige: beschouwt de gemeente het Bergstraatje met haar aparte en bepalende boerderijen als erfgoed? Zo ja, waarom dan toestemming voor die Lego-achtige dure bungalows in de achtertuin van datzelfde Bergstraatje?
Goed voor de herkenbaarheid van de stad	Beperking van innovatie juist in eventuele leegstaande stadscentra
In Born is een heel mooi uitbreidingsgebied achter bestaande woningen links van weg Born - Guttecoven t.o. sportvelden	

Behoud van erfgoed	Geen
Denk dat dit per locatie bekeken moet worden	Zie boven
Woningtekort wordt aangepakt. Verkleinen nood aan betaalbare woningen	Ten koste van spaarzame natuur of landelijke omgeving bij dorpen (Limburgs landschap).
Historie en erfgoed is belangrijk om te leren van het verleden en trots te zijn op herkomst en plek	Ik zie geen nadeel. Ben creatief dan kom je er wel.
Erfgoed en historisch stadsdeel blijft behouden Winkelpubliek of toeristen worden niet door bouwoverlast weggejaagd	Waarom bouwen terwijl er in de binnenstad zoveel leegstand is (ligne en winkelpanden) Waarom stadscentra ontzien en waarom niet juist kiezen voor natuurbehoud
Behoud van ons erfgoed, mits er goede nieuwe bestemmingen zijn voor dit erfgoed. Goede balans zoeken bij het vervangen van bestaande sociale huurwoningen. Zorg ook ervoor dat er voldoende energiezuinige huurwoningen worden verbouwd en gebouwd door de woningcorporaties.	Erfgoed heeft een hoger energieverbruik en kost dus meer in de onderhoudssfeer
Wat zijn monumenten Sittard heeft er veel van afgebroken	Ze worden niet onderhouden en zo gaat ook groen weg
Een stadscentrum is prettiger om te zien/ doorheen te lopen als je de historische panden nog kunt zien. Er zijn genoeg plekken aan de rand van een centrum voor nieuwbouw	Ook een historisch pand kan gerenoveerd en ingericht worden naar de behoeften van nu met behoud van historische waarde

<p>Zeker waar het historische gebouwen zijn is het zaak om hier heel zuinig mee om te gaan. Nog altijd is het verdriet groot om het verlies van het oude stadhuis van Sittard! Uiteindelijk zal dit erfgoed ook onze gemeente in beeld houden bij bijv. toeristen en dat levert dan gewoon geld op. Bovendien, als je vanuit Sittard Noord over de Rijksweg naar het centrum rijdt dan is het uitzicht op de grote kerk gewoon adembenemend. Zoiets wil je gewoon niet kwijt.</p>	<p>Niet elk historisch gebouw is iets waar burgers zich mee identificeren. Een oude woning of boerderij of kasteel, dat kunnen mensen herkennen. Vage plekken in de grond waar ooit een Romeins kamp heeft gestaan, dat raakt mensen al veel minder. Op dat moment zal de burger moeite hebben met de vertraging die bouwprojecten hierdoor oplopen. En uiteindelijk kosten ook dit soort vertraging weer geld.</p>
<p>Historische gebouwen blijven behouden. Stadgezicht wordt beschermd en cultureel erfgoed blijft behouden. Vaak is het ook mogelijk om oude gebouwen te combineren met nieuwe (passende) (aan)bouw. Er is op dit moment ook veel leegstand in het centrum, wellicht dat wonen winkelen beter gecombineerd kan worden door panden een andere functie/bestemming te geven. Dit zorgt ook voor een levendigere binnenstad.</p>	<p>Bouwen buiten/verder van centrum brengt weer meer verkeersbewegingen met zich mee naar het centrum.</p>
<p>Erfgoed zoveel mogelijk leren kennen, waarderen en koesteren is belangrijk. Het erfgoed bepaalt de identiteit van de stad. De stad blijft interessant voor inwoners en bezoekers. Het draagt bij aan een prettige woonomgeving.</p>	
<p>Je houdt mogelijk nog wat interessants over injectie stads centra</p>	<p>Smoesje om buiten de centra te gaan bouwen. Je gaat het hele gebied verstedelijken terwijl in de stadscentra nu al voor een groot deel lege lelijke en nutteloze gebouwen te zien zijn</p>
<p>Behoud</p>	<p>Geen</p>
<p>Erfgoed blijft beter bewaard en beter zichtbaar.</p>	<p>Geef ook groen de ruimte! Plan bebouwing en bewoning slim.</p>
<p>Het moet passen in de omgeving</p>	<p>-</p>
<p>Behoud van erfgoed</p>	<p>Te weinig woonruimte blijft</p>

Erfgoed blijft beter zichtbaar.	Ouderen hebben baat bij bereikbaarheid op korte afstand. Hen niet wegstoppen in de stadsranden.
Behoud van cultureel erfgoed	
Blijft erfgoed bewaard	Ook is soms nodig om rondom monument de bouwen om omgeving te behouden.
Hierdoor kun je op plekken die minder historische waarde hebben, toekomstbestendig bouwen.	Er zal moeten worden gekeken naar hoe bouwgrond zo goed mogelijk kan worden besteed. De grond is in Nederland al schaars en als we een gezonde toekomst willen zullen we ook plaats moeten bieden voor voldoende groen in onze gemeente.
	De bouwontwikkelingen kunnen niet alleen in Sittard en Geleen plaatsvinden in de dorpen zoals Born zijn zowel voorzieningen als ruimte voor bouwen en vernieuwbouwen aanwezig en daar wordt in de visie nauwelijks aandacht aan besteed. Ook om de voorzieningen aldaar te kunnen behouden zijn er voldoende inwoners nodig en niet iedereen kan en/of wil in Sittard of Geleen gaan wonen.
Leest u zelf de vraag eens! Dit is een tegenstrijdig punt. U geeft aan voorzichtig bouwen in de buurt van erfgoed en vervolgens alleen op andere plekken? Erfgoed moet behouden blijven	Geen nadeel. Erfgoed is belangrijk.
	Ook (bij) oude momenten moet (ver)bouwen mogelijk zijn, zo kunnen ze behouden worden. Bv. leegstaande schoolgebouwen.
	Wel selectief zijn met de definitie erfgoed en niet te royaal toepassen voor onbenullige zaken.

	<p>Deze visie betekent toegeven aan de financiële kanten van bouwen in de stadsdelen met veel erfgoed. Het behoud van het historische karakter is zowel vanuit historisch oogpunt van waarde alsook vanuit het streven naar behoud van sfeer en leefbaarheid. Er zijn in veel steden goede voorbeelden van het invullen van open gaten in stadskernen door nieuwbouw historische kenmerken te geven. De recent gehouden enquête rond Huis aan de Markt in Sittard onderstreept de wens van bewoners om historie een blijvende plaats te geven bij nieuwbouw. Ook voor de ambachtelijk opgeleide mensen is hier nog een kans/gelegenheid hun vakmanschap toe te passen. Bij de meer 'massa-nieuwbouw' bepalen immers de productie en productiviteit de werkwijze.</p>
Behoud van erfgoed.	<p>Toezicht houden op ongewenste ontwikkelingen. Dit is een zeer zwak punt in onze gemeente. Bij gemeentelijke projecten worden vaak de regels met voeten getreden. Burgers worden zelden betrokken bij ontwikkelingen in hun buurt.</p>
Behoud oud karakter	<p>Je moet te ver van voorzieningen wonen. Sommige gebouwen zouden best gesloopt mogen worden voor nieuwbouw en woningbouw!!</p>
<p>Prima uitgangspunt. Mijn suggestie is wel om dat wat concreter in te vullen, zodat je als gemeente straks een logische vertaling van omgevingsvisie (abstract) naar omgevingsplan (concreet en juridisch bindend) kunt maken: waar vinden we dat o.b.v. welke criteria bouwactiviteiten niet mogelijk zullen gaan zijn (omdat we rond dat monument een zogenaamd 'biotoop' markeren?, bv Biesenhof) en waar vinden we dat dat wel kan of juist moet (bv Markt Sittard); maak bv de keuze dat architecten wordt opgelegd om met een passende "monumentale" buitenkant te werken, ongeacht de functionaliteit van de moderne binnenkant.</p>	

Geen. dit verstoord voor lange tijd het uitzicht en aanzien van monumenten.	Zichtlijnen en tuinen horen bij bebouwd erfgoed. Daar dus niet bouwen. Maar zeker ook niet in of bij natuurgebieden! Kijk naar leegstaande kantoorgebouwen en winkels. Bevorder dat alleenstaanden samen gaan wonen. Niet meer bouwen, maar efficiënter wonen.
Toeristen	?
	Let op volume bouwoppervlak en dat het past in de omgeving en geen onnodige druk geeft op de spaarzame ruimte. Blijf van de natuur die al beperkt is in Sittard-Geleen af.

Voordelen	Nadelen
<p>Leegstand in centrum valt weg en woningprobleem wordt opgelost. Woningen in nabijheid van resterende winkels en sociale voorzieningen. Minder parkeerruimte nodig. Bijvoorbeeld in centrum van Geleen. Centreer de winkels in een gedeelte van het centrum en maak van 1 of 2 straten weer woonstraten. Vaak was dit ook de originele bestemming. Zoals de Annastraat. Verplaats de winkels in deze straat naar de leegstand in de Salmstraat, Raadhuisstraat en rond de markt. Maak vervolgens van de Annastraat weer een woonstraat. Ideaal voor ouderen en minder validen.</p>	<p>Voor mij geen.</p>
<p>Huisvesting is gevraagd, bestaande gebouwen nieuwe functies geven is prima</p>	
<p>Gelet op de enorme hoeveelheid leegstaande scholen en andere voorheen gemeenschappelijke gebouwen begrijp ik de stelling niet. Er is ruimte genoeg ook op andere plekken dan centrum Geleen en bij het station.</p>	<p>Door alleen in centrum Geleen en rond het station te bouwen blijft er een enorm potentieel onbenut.</p>
<p>Drukke in de stad</p>	<p>Geen plek voor in de centra, want de mensen willen dat de kinderen kunnen spelen, er groen in de buurt is dat ze hun 3 auto' s gratis kunnen parkeren. En de huizen prijs niet onbetaalbaar is.</p>
<p>Slechte woningen verbeteren. Wat mij betreft mag de reünie in Geleen vanwege zoveel overlast voor de wijk weg. En daarvoor in de plaats bijvoorbeeld appartementen.</p>	<p>Mensen misschien niet altijd kunnen wonen waar ze graag willen. Misschien zelf een oud huis helemaal moeten op knappen zonder de financiële middelen. Of er komen weer heel veel woningen met arbeidsmigranten.</p>
<p>Er is geen voordeel behalve voor de gemeente zelf. Deze bezit vaak de percelen waarop gebouwd kan worden en verdiend daar dus ook aan.</p>	<p>Iedereen moet op een kluitje gaan wonen wat niet alle burgers willen</p>

De omliggende dorpen blijven zo klein.	De omliggende dorpen willen misschien ook meer nieuwbouw/woonmogelijkheden. Niet iedereen woont graag in een stadscentrum.
Leegstaande panden als woonruimte benutten	Meer verkeer, meer parkeren dus ruimte creëren om hieraan te voldoen
Behoud groen	Weinig eigen groen rondom het huis.
Dat verouderde en slechtere woningen verbeterd worden en er meer woningen komen	Leegstaande winkelpanden moeten ook ingezet worden voor woonmogelijkheden
Meer woningen in het centrum brengt meer leven en herstelt ook het winkelcentrum	Geen
Goed idee	Geen
Er is geen voordeel	De dorpen krijgen geen kans om kleinschalig te bouwen
Mee eens, bouwen en verbouwen rond station Sittard en centrum van Geleen zijn ideale bouwlocaties voor woningen. Het is heel belangrijk om groen in stand te houden en de natuur te respecteren. Nu worden herten in het bos zo vaak lastiggevalen door honden. Het is erg jammer dat door de zwijnenpopulatie het bos voor mensen minder goed te benutten is.	Winkels die in het centrum niet benut worden voor mooie stadswoningen benutten. Sittard heeft veel te bieden in het centrum, het is echt zo jammer dat Beek zoveel publiek afsnoept met Makado. Het concept gratis parkeren en geen leegstand en overdekt en op zondag open trekt veel bezoekers aan. Jammer dat Sittard-Geleen zich de kaas van het brood laat eten door gebrek aan visie.
Nieuwe woningen in de centra houdt verstedelijking centraal waardoor er ruimte kan komen voor groen rust en recreatie rondom	Kijkend naar de kleine dorpen van S-G wordt de landelijkheid nu al aangetast door veel nieuwbouw. Dus bouwen liever in centra en niet in wijken
Compacte woonvoorzieningen en voorkomen van gebied waar leegstand en bewoning zich afwisselen	Men meent zich in het centrum absurd hoge prijzen te moeten vragen. 4 ton als begin prijs bij appartement?? (Le garage) we zijn niet in Amsterdam maar gewoon in Sittard. Bouw fatsoenlijke huizen voor een fatsoenlijke prijs. Zodat mensen zich een huis en een leven ernaast kunnen veroorloven (komt de economie ook ten goede). 1300 euro kale huur voor appartement op Vouerweg??? Wie verdient 2600 euro per maand (vereiste verhuurder) om dit te kunnen betalen???

<p>Maak hier seniorenvoorzieningen zoals genoemd. Ga actiever alleenstaande in gezinswoningen benaderen. Centraler wonen is voor hun prettig. I.v.m. voorzieningen. Begeleid ze bij hun bezwaren, die vaak financieel van aard zijn en het gaat om onbezorgd wonen. Er zitten ook nadelen aan hun woning. Onderhoud, meegaan met transitie etc. Zo bevorder je doorstroming en kans om lers te doen aan eenzaamheid onder ouderen. Hun idee en zorgen kloppen deels. Bespreek die. In die dorpen komt dit veel voor</p>	<p>Genoeg aangegeven</p>
<p>De nieuwbouw ligt vlakbij de winkels en andere voorzieningen in het centrum</p>	<p>In de buitenwijken zijn er vrijwel geen winkels of horeca te vinden</p>
<p>Zou het geen goed idee zijn om soepeler te zijn met bestemmingsplannen en lege bedrijfspanden te flippen tot appartementen bijvoorbeeld?</p>	<p>In plaats van bouwen liever lege panden benutten.</p>
<p>Minder leegstaande winkelpanden</p>	
<p>Geen want het historische stadsgezicht moet blijven. En waarom in het centrum van Geleen en niet in Sittard. Verpest het nog wat meer in het centrum door van die lelijke flats te bouwen.</p>	<p>Alles, het historische stadsgezicht maakt het centrum van Geleen juist bij de oude markt nog aantrekkelijk de rest van t centrum is al verkracht door jullie lelijke bouwwerken en ongezelligheid.</p>
<p>Verouderde en slechte woningen verbeteren is goed, zolang hier de woningen geschikt voor zijn.</p>	
	<p>Alleen maar nadelen. In het centrum veel te duur. In de wijken oude overbodige gebouwen afbreken en nieuwe woningen bouwen of er appartementen in maken</p>
<p>Het centrum wordt dichter bevolkt dit helpt de middenstand daar. Oudere woningen verbeteren naar huidige maatstaven draagt bij aan de verduurzaming van de maatschappij en helpt de nieuwe bewoners hierin. Wijken niet nog dichter bevolken biedt groen meer ruimte.</p>	<p>Dichtere bevolking in het centrum bemoeilijkt culture activiteiten vanwege het grotere aantal bewoners dat overlast kan ervaren.</p>
<p>Maak en houdt de centra levendig en de wijken groen.</p>	<p>Niet iedereen wil in het centrum wonen door diverse beperkingen en gevolgen.</p>

Het is een groot voordeel om de al (jaren) leegstaande gebouwen van de gemeente te renoveren/afbreken nieuw bouwen. Dan is er woonruimte genoeg.	
In de centra woningen voor jongeren, starters en senioren. Win-win	In de wijken sociale woningbouw en gezinswoningen met basisscholen in de nabijheid
Dit zal mogelijk een positieve uitwerking hebben op de grote hoeveelheid leegstand op de genoemde plekken. Parkeren behoeft dan wel de nodige aandacht. En gezien de behoefte aan seniorenwoningen, zal ook rekening gehouden moeten worden met aanwezigheid van voorzieningen en het algehele gevoel van veiligheid (wat op deze twee plekken nogal ter discussie staat).	De mogelijkheden in het centrum van Geleen en het stationsgebied in Sittard zijn beperkt. Hier zijn geen gronden beschikbaar waarop bebouwing kan worden gerealiseerd. We hebben het dan enkel over verbetering van de bestaande bebouwing en het is nog maar de vraag of dit toekomt aan de behoefte van de inwoners.
Liever bouwen waar al iets van beton aanwezig is, dan natuur ervoor opofferen Er staan zoveel panden leeg, geef ze sneller een andere bestemming.	Alles gaat als dikke stroop bij overheidsinstanties. Dat is nodig, dat dingen goed overwogen worden, maar soms moeten knopen doorgemaakt worden voor een duurzame toekomst.
Woningen voor jong en oud, sociale huur en koop.....?	Geen, mits dat er gezorgd wordt voor zowel ouderen als jongeren, arm en rijk, voor (sociale) huurwoningen net zoals voor koopwoningen.
Stadscentra worden drukker Stadscentra worden levendiger Verskil tussen de gezinnen die gedijen onder rumoer en drukt en mensen die ruimte en rust willen wordt zo meer gescheiden Woningaanbod verbeteren zorgt voor toename imago stad als geheel	Wijken worden minder druk en levendig Voorzieningen in de wijk krijgen nog minder mensen rondom te wonen Woningaanbod in de wijken wordt kleiner en de prijzen stijgen daardoor
Centra levensvatbaar voor personen zonder auto	Geen
Geen voordeel	Wijken in Geleen moeten beter bebouwd én vernieuwd worden! In het centrum horen winkels en geen woningen!

<p>Vlaktbij alle faciliteiten en OV, behoud dorpsaanzicht of wijkgevoel. Oplossing voor leegstand winkels</p>	<p>Ten koste van winkelgebied, ik mis de dorpen, ben je verplicht om vanaf een bepaalde leeftijd of situatie te vertrekken omdat er geen faciliteiten of bijv. gelijkvloerse woningen zijn? Trekken jongeren weg uit dorp omdat er geen beschikbare en betaalbare woningen zijn? Gevolg voor faciliteiten en verenigingen enz. Kip en het ei gevoel. Vergroot probleem bij onderwerp nr. 1</p>
<p>Bouwen van woningen in het centrum van Geleen kan ervoor zorgen voor meer reuring en meer vraag naar winkels en voorzieningen. Dat zou het leeggelopen centrum helpen. Bouw wel met zorg voor groen en natuur!</p>	<p>Bouw geen goedkope inspiratieloze woningen, maar iets waar we trots op kunnen zijn. Denk ook aan groen en duurzaamheid!</p>
<p>Levensloopbestendige woningen vooral voor ouderen met mobiliteitsproblemen worden nu nog veel te weinig aangeboden. De bevolking vergrijsst en in Den Haag wordt hier onvoldoende op geanticipeerd dus het is aan de gemeenten om hier iets aan te doen.</p>	
<p>Vooraf investeren om de verlaten winkels een nieuw gezicht te geven, woningen etc.</p>	
<p>Geen open velden meer opofferen zoals Nieuw Absbroek</p>	<p>In stadscentra. Daar moet juist ook nog ruimte zijn voor recreatie en groen het is al erg versteend allemaal</p>
<p>Dorpen behouden groen in hun wijken De pensionado's die nu grote gezinswoningen bezetten, trekken naar appartementen in centrum waardoor voor starters woningen vrijkomen</p>	

<p>Houdt de kernen van Sittard en Geleen leefbaar met voldoende, betaalbare woningen, waardoor er ook voldoende voorzieningen aanwezig blijven in deze centra.</p> <p>Vervang met name de slechtere en minder energiezuinige woningen.</p> <p>Geen verdere aantasting van de schaarse natuur op het grondgebied van Sittard-Geleen, of daaraan rakend als de Schwienswei, het gebied van Daniken, de beide parken en de gebieden rond Watersley en Munstergeleen.</p>	<p>Mogelijk worden er dan te weinig nieuwe woningen gerealiseerd</p>
<p>Als oude vijftigjaren woningen vernieuwd worden</p>	<p>Er is al veel te weinig goede woningen en de nieuwe zijn veel te duur</p>
<p>Woningen in het centrum zijn eigenlijk altijd prima. Je hebt voorzieningen vaak dichtbij omdat voorziening gewoon graag gaan zitten waar veel mensen zijn. Ook rond de stations betekent dat je makkelijker de auto kunt laten staan en gewoon de trein neemt. Ook de evenementen (carnaval, kermis, etc.) zijn vaak in de buurt van het centrum, dus dan kun je daar ook makkelijker naar toe gaan.</p>	<p>Het centrum is vooral aantrekkelijk voor een bepaalde doelgroep van mensen. Vaak zijn het jongere mensen zonder kinderen. Voor mensen met kinderen wordt het centrum minder aantrekkelijk. Kinderen moeten ergens kunnen spelen. Vaak hebben gezinnen grotere woningen nodig dan in het centrum betaalbaar te krijgen is. Ook veiligheid is in het centrum nu zeker een probleem. Dat maakt het voor ouderen ook weer minder prettig.</p> <p>En niet iedereen zit te wachten om tot in de nachtelijke uren wakker te blijven vanwege geluidsoverlast omdat elke twee weken er zo nodig een groot evenement in de stad gehouden moet worden.</p>
<p>Een levendiger stadscentrum door combinatie van wonen/winkelen (zie ook vorige stelling). Bebouwing aanpassen aan historische bebouwing in de stad.</p> <p>Bij verbeteren woningen in wijken de oorspronkelijke bewoners betrekken. Bij probleemwijken de (probleem)groepen spreiden en kans bieden om hun woonsituatie te verbeteren.</p> <p>Voor bepaalde groepen kan kopen op basis van erfpacht een mogelijkheid zijn om hun woon/leefsituatie naar een hoger plan te tillen.</p>	<p>Mogelijk te weinig nieuwe woningen voor de bevolking van de gemeente.</p>

<p>Het zou geweldig zijn om het gebied rondom het station van Sittard, als entree voor de stad, aan te pakken. Vernieuwen, vergroenen, verlevendigen en daardoor de stad inlopen en de stad verlaten aantrekkelijk te maken voor bezoekers en eigen inwoners. Met aandacht voor het voorkomen en waar mogelijk opheffen van barrières voor wandelaars/lopers/voetgangers.</p>	
<p>Compacte stad en nog wat overhouden voor natuur in de buurt daarvan Opruimen van "speculatiepanden" die er voldoende staan in de diverse wijken, bijvoorbeeld Overhoven en Ophoven</p>	Geen
<p>Verbeteren van woningen is prima. Denk ook aan het makkelijker op splitsen van woningen (vergunning, behoud uitkering etc.).</p>	Weer de huisjesmelkers!
<p>De leefbaarheid en de veiligheid kan hierdoor verbeteren. In de wijken kunnen bestaande (sociale) netwerken intact blijven.</p>	<p>Opletten dat nieuwbouw aansluit op het karakter van de bestaande bouw in de centra. Opletten dat mensen met lage inkomens die in verouderde woningen wonen, niet op zodanig hoge kosten worden gejaagd dat ze niet in hun oude woning kunnen blijven.</p>
<p>Bereikbaarheid voorzieningen</p>	Niet landelijk wonen mogelijk en dus rijkere mensen vertrekken
<p>Meer woonruimte voor jongeren, alleenstaanden en starters. Nu niet mogelijk</p>	In het centrum zijn de woningen voor de meeste mensen onbetaalbaar. Je moet al oud zijn en een huis verkocht hebben anders kom je er niet voor in aanmerking
<p>?</p>	<p>Lees hier enkel over bouwen in de twee steden. Bouw ook in dorpen en dan ook kleinere woningen voor ouderen. Dan komen er grotere woningen vrij voor gezinnen. Laat ouderen wel in eigen omgeving ouder worden!</p>
<p>Een mooie ingerichte 15 min stad voor toekomstvisie 2030</p>	Inperking van bewegingsvrijheid van de inwoners

<p>Het clusteren van woningen in centrum kan goed zijn voor voorzieningen</p>	<p>Wonen in centrum vraagt om bepaalde type. Veel mensen wonen graag in minder stedelijk gebied. Het centrum van Sittard is al volgebouwd en zou juist ook ruimte moeten maken voor groene en blauwe kwaliteit. Centrumfunctie wijzigt maar vormt niet beste woonomgeving. Centrum zou meer om beleving en activiteiten moeten gaan. Buiten wijken hebben juist een actieve wijziging nodig om diversiteit van woningen en doelgroepen te vergroten. Een stad moet in balans zijn en naar behoefte moet ingezet worden in gebieden. Geen over stimuleren van gebieden.</p>
<p>Het voordeel is dat er dan voor meer mensen een plek komt om te wonen en die gemakkelijk met het openbaar vervoer kunnen reizen omdat er op deze locaties al een goede ontsluiting is. Veel studenten die geen plek in Maastricht kunnen vinden, kunnen op deze manier uitwijken naar Sittard of Geleen.</p>	<p>Het nadeel is dat vooral in twee gebieden veel mensen komen te wonen en dat er veel meer potentie is in Sittard en Geleen om woningen te bouwen binnen de bebouwde kom. Tevens zijn dit gebieden die nu relatief veel autoverkeer hebben en deze moeten dan misschien ook opnieuw worden ingericht op wandel en fietsverkeer.</p>
	<p>Zie bovenstaande opmerkingen en daarnaast zijn zowel Sittard als Geleen nu al verkeersknelpunten en is er geen ruimte voor verbetering van de verkeersstructuur. Bij verder concentreren van de bebouwing aldaar zal de verkeerscongestie alleen maar toenemen</p>
<p>Dit zie ik zeer niet als voordeel. Men bouwt het centrum dus helemaal vol en bestaat alleen nog maar uit steen met hier en daar een restje groen. Verouderde woningen kunnen verbeterd worden i.p.v. afbreken en duurdere woningen ervoor in de plaats neerzetten!</p>	<p>Er zijn dus geen mogelijkheden meer om in eigen dorp te blijven wonen. Er is immers dan geen uit-inbreiding mogelijk. Een centrum wordt alsmaar voller waardoor men veel problemen creëert. Als mensen op een kluitje moeten wonen ontstaan er vanzelf ruzies. Geef de mensen iets meer ruimte en men zal meer kunnen hebben van elkaar.</p>
	<p>Wel huizen bouwen die betaalbaar zijn, zowel koop als huur.</p>
<p>Goede bereikbaarheid openbaar vervoer en voorzieningen, zeer geschikt voor senioren</p>	<p>Bouwen in buitengebied vooral goed voor mobiele gezinnen met jonge kinderen</p>

	<p>Wonen en kleine detailhandel in de stadscentra maakt deel uit van de leefbaarheid. Open gaten en de omvorming van winkels en kantoorpanden naar woonfuncties moet voorrang krijgen. In randen van de steden en in buitenwijken kan dan met name gedacht worden aan concentraties van winkelvoorzieningen en kantoorpanden.</p>
<p>Deugdelijk en levensloop aanpassen en verbouwen. De bouw zorgt in de wereld voor ca 30% van de CO2 uitstoot. Gezien de korte levensduur van heel veel gebouwen in Sittard kan worden gesteld dat op dit gebied Sittard zijn negatieve steentje wel bijdraagt.</p>	Kost iets meer
<p>Prima idee. De leegstand en woning tekort moet worden aangepakt!</p>	Geen
<p>Prima uitgangspunt. Ook hier de suggestie om dat per deel van de kernen wat meer te concretiseren: bouwen in de stadsharten heeft het voordeel van bereikbaarheid van voorzieningen en tegelijkertijd vergroot het de leefbaarheid. Combineer dat met richtinggevende keuzes over verder inkrimpen van hoofdwinkelgebieden en de mogelijkheid om in de aanloopstraten de verbouw tot woningen/appartementen te vergroten. Kijk op die manier ook naar de mogelijkheden in de kleinere kernen, waar uitbreiding van het woningenbestand kan bijdragen aan een goede invulling van verouderde plekken (oud gemeentehuis Coonenplein Limbricht) en de bevolkingsopbouw van die kernen ook ten goede komt.</p>	
<p>Wie betaald.... Er moeten zaken veranderen, maar alles TOP DOWN</p>	Niet luisteren naar stakeholders
<p>Verdichting van centra voorkomt bouwen in het buitengebied. Laat dat aan de natuur. Er is er al te weinig van.</p>	

Upgrade kwaliteit Minder vervoersbewegingen	
Niet in kernwinkel gebied bouwen	
Meer mensen in een centrum ...	Echter dat is met de vorige plannen ook niet uitgekomen. Betaalbaarheid woningen is een ding. Let op balans.
	Pak de leegstand aan. Niet alleen naar centra kijken, maar naar leegstand in het algemeen. Genoeg grote kantoorpanden die leeg staan.

5

Niet alle bedrijven hoeven op een bedrijventerrein. Kleine maak- en creatieve bedrijven vind je in 2040 ook in het centrum van Geleen en rond het station van Sittard.

Voordelen	Nadelen
Voor sommige bedrijven zoals detailhandel ook voor bewoners centrum ideaal. Hierdoor leeg rakend bedrijventerrein opvullen met woningen, groen of andere recreatie.	Voor mij geen.
.....	Als de p norm al omlaag moet, de ruimte beter ingevuld moet worden (wonen) .. waar dan nog bedrijven ..buren klagen ..overlast... Beter concentreren in kleine winkelgebiedjes aan de rand van het dorp zoals bv. Grevenbicht en centra Born, versnipperen door het dorp levert versnipperde overlast" op
	Kleine maak- en creatieve bedrijven horen in een centrum, dicht bij de mensen, dus niet rondom het station. Misschien eens kijken hoe dit is ingericht in bv. de Pijp in Amsterdam of op Katendrecht in Rotterdam.
Prima voor de koper naar centrum te lokken. Stadhuis kan dan in HK van Sabic	Vrachtverkeer door de klein drukke straatjes
Makkelijker bereikbaar. Meer interactie met de stad.	Kan er geen bedenken. Enkel misschien wie het onderscheid gaat maken tussen wie wel/niet naar het centrum mag
Kleine bedrijven zijn vaak bedrijven die rechtstreeks aan de particulier leveren en goede producten en service hebben. Daarnaast zijn dit ook vaak sponsoren van zeer lokale activiteiten	Dit soort bedrijven kunnen niet heel veel groeien en moeten verhuizen indien zeer succesvol
Geen	Tussen woningen geeft overlast, wonen is niet leuk naast een bedrijf. Maak gebruik van leegstaande bedrijfs- of winkelpanden. Anders op een bedrijventerrein.
Meer en beter toegankelijk	Meer leveranciers in het centrum

Invulling lege ruimten (bv. Steenweg en centrum Geleen)	Ondernemers zullen nog meer moeten gaan vechten tegen de bureaucratische ambtelijke molens. "Kan niet, laat het BP niet toe."
Prima	Geen
Meer samenhang tussen woningen en bedrijven	Bedrijven die overlast bezorgen op welke manier ook, niet in woonwijken.
Eens	Hooguit dat alles dan verder uit elkaar ligt i.p.v. bij elkaar
Geen voordeel	Wordt te druk voor materiaal aanvoer. Te veel busjes in de woonwijken
Ja, het geeft levendigheid en creativiteit in het straatbeeld en zorgt voor veiligheid	
Mee eens. Vakmanschap was vroeger al deel van een dorp. Vakmanschap en creativiteit hoort bij het dagelijks leven in een woonomgeving. Industrie hoort bij een bedrijventerrein	
Toegankelijk, het heeft een creatieve impuls aan de omgeving. Maakt die minder steriel en aantrekkelijk om er te zijn.	Geen
Grotere leefbaarheid. Minder leegstand. Mits te betalen huur of koop	Panden in centra vaak te duur in huur. Vaak boven winkels veel ruimte die niet gebruikt wordt. Maak ook daar bedrijven of juist betaalbare woningen. Dan kan huurprijs verdeeld worden onder meerdere huurders. Kijk Sittard binnenstad.
De bedrijven bevinden zich dicht bij de consumenten in het centrum	Je kunt deze bedrijven moeilijker per auto bezoeken
Minder leegstaande winkelpanden Meer zicht op ondernemerschap en inspiratie Toegankelijkheid	
Meer retail en bedrijvigheid in het centrum	Na de proefperiode gooien jullie de huren zo omhoog dan veel bedrijven vanzelf weg trekken .

<p>Leegstand opvullen. Niet alleen in het centrum van Geleen en rond het station van Sittard. Ook juist in het centrum van Sittard, wil je de stad aantrekkelijker maken.</p> <p>Bovendien: creëer geen nieuwe bedrijventerreinen meer. Zorg dat bij bestaande terreinen de leegstand wordt aangepakt.</p>	
Makkelijker bereikbaar en een mooi vol centrum dat publiek trekt	
Het centrum van Geleen zal minder leegstaan. De bereikbaarheid van het station in Sittard is al top.	De bereikbaarheid van het centrum in Geleen is beperkt voor zwaarder verkeer. Ook hier kan eenrichtingswegen in helpen, beter 1 veiligere brede weg dan 2 smalle stroken.
Kleine bedrijven kunnen tussen woningen en winkels de leegstand tegen gaan en de leefsfeer verbeteren.	Bereikbaarheid per auto enz. kan soms moeilijk zijn.
	Ook kleinere bedrijven hebben voldoende parkeergelegenheid nodig. Dat heb je niet in een centrum. En ik bedoel parkeren bij het bedrijf.
Kleine maak- en creatieve bedrijven alleen in centrum indien ook detailhandel functie. Anders op industrieterrein	
En geef bedrijven met een duurzaam karakter voorrang: hergebruiken van materialen/kleding/apparaten reparatie/ fietsreparatie i.c.m. zelf doen Laat de stad weer leven, zoek sociale connectie met bewoners. Laat ons meer samenkomen op verschillende plekken.	Soms levert het minder op. Maar economie en winsten moeten we anders gaan bekijken. Sociale ontwikkeling en verbinding zorgen in de toekomst voor meer draagvlak.
Meer levendigheid in de centra Leuke bedrijven om te bezoeken hoeven niet meer op kille bedrijventerreinen Bereikbaarheid centra OV is vaak beter dan de bedrijventerreinen	Hogere huurkosten voor de ondernemers van die bedrijven Wellicht gaat de exploitatie van deze bedrijven daardoor nét niet meer rondkomen
Geen	Parkeeroverlast
Geen	Leefbaarheid in het geding

Zou leuk zijn	Gaat niet lukken! Zelfs de winkeliers zijn weg omdat het te duur is in het centrum van Geleen
Oplossing leegstand, beter voor sfeer mits vol. Ruimte voor creatieve beroepen. Betaalbaar qua huur of gesubsidieerd?	Gaat het de leegstand oplossen? Zie vragen boven. (Geluids)overlast in woongebied.
Goed idee, meer reuring. Houd rekening met groen en duurzaamheid	Geen
Kleine bedrijven, kantoren kunnen prima in het centrum van bv. Geleen, waar toch al veel winkelpanden legen komen te staan.	
Levendiger stadskern	
Bedrijventerrein wordt niet nog groter, is al zo groot en veel in onze gemeente	
Geen onnodige nieuwbouw op de bedrijventerreinen. De kleine bedrijven verlevendigen ook de centra van Geleen en Sittard.	
Geen	Te veel
Kleine bedrijven zijn zo meer zichtbaar dan op een industrieterrein.	
Kleinschalige bedrijfsactiviteiten aan huis houden betekent dat deze mensen eigenlijk thuis werken. Dus hoeven ze niet meer met de auto over de weg als iedereen dit doet. Dit is gunstiger voor de pieken van verkeerstromen. Centraal in de kernen zorgt het voor aantrekking van mensen. En zo blijft de kern levendig. Dat zorgt weer dat andere voorzieningen (winkels, restaurants) in de kern ook blijven bestaan. En dan wordt het weer een stuk leuker om hier een evenement te organiseren. Er is dus een vliegwielen effect.	Kleinschalig of niet, het gaat om bedrijfsmatige activiteiten. Afhankelijk van het soort activiteit kunnen er risico's voor de omgeving zijn. Denk bijv. aan de metaalkunstenaar zijn atelier waar een gasfles staat die kan ontploffen. Ook betekent het aan- en afvoer naar de bedrijfslocaties en dat leidt tot meer verkeer en dat zorgt voor hinder en mogelijk gevaarlijke verkeerssituaties. Het kan ook de prijs opdrijven van de woningen in het centrum. Enerzijds doordat de beschikbare ruimte deels wordt gebruikt voor iets anders dan wonen, anderzijds doordat het centrum aantrekkelijk wordt om te wonen.

Minder leegstand van panden. Levendige binnenstad. Goed voor het economisch verkeer. Bedrijvigheid zal ook weer andere bedrijfjes/mensen aantrekken.	Panden in het centrum zijn vaak erg prijzig voor ondernemers. Stimuleren om deze omlaag te brengen. Inkomsten per maand zijn dan lager maar kunnen op langere termijn toch aantrekkelijker zijn. Beter dan helemaal geen inkomsten. Met huurders om tafel om te kijken wat het betekent dat men minder huur betaald. Bijvoorbeeld: welke eventuele verbeteringen kan een huurder zelf (deels) voor rekening nemen?
Dit maakt een centrum gevarieerd, interessant en uniek.	
Weer wat activiteit in de centra Sparen van het "buitengebied" voor zover dat er überhaupt nog is	De gemeente gaat andere plekken aanmerken als geschikt voor bedrijven !
Prima, houdt de stad levendig. Vooral panden beneden werken.. en er boven wonen. Zoals in bijvoorbeeld Brunssum een aantal panden staan. Als er bijpassende ambachten gegroepeerd worden, weet de klant ze ook makkelijker te vinden.	Geen
Leuk! Dat kan de leefbaarheid, de levendigheid en de veiligheid van de bestaande stadscentra verbeteren.	Het moet niet te rommelig of onveilig worden.
Op de plek waar het kan in plaats van waar het moet	Geen rijtjes huizen, maar afwisseling
Leegstand verminderen, Diversiteit Meer mogelijkheden voor starters	Geen
Zorgen voor reuring	?
Minder leegstaande winkels	
Kleine activiteiten kunnen in alle woonomgevingen niet alleen in bepaalde gebieden. Functie mengen geeft kleur aan alle gebieden.	Te veel gefocust om met functie een gebied te verbeteren. Natuurlijk ontwikkeling mogelijk maken is ook waardevol onderdeel van herstel van gebieden.
Mensen komen dan niet meer naar deze bedrijven met de auto maar met de fiets, OV of te voet. Ruimte wordt op deze manier beter benut en zo blijft er meer ruimte vrij om terug te geven aan de natuur.	Veel huren worden kunstmatig hooggehouden waardoor het voor ondernemers moeilijk is om op deze plekken een bedrijf te beginnen.

	<p>Er zijn ook nog dorpen waar dit soort bedrijvigheid prima past.</p> <p>In deze visie lijkt het wel alsof deze niet bestaan en geen toekomst daarvoor op diverse terreinen daarvoor wordt gezien</p>
<p>Zeker klopt dit. Gaat u naar de supermarkt op een bedrijventerrein? Ook de lokale hobbyzaak, café, broodjeszaak enz. horen niet op een bedrijventerrein.</p>	<p>Kleine bedrijven zullen geen bestaansrecht hebben indien ze verbannen worden naar bedrijventerreinen.</p>
	<p>Minder parkeerplekken en minder bereikbaar voor mensen buiten Sittard/Geleen.</p>
Goede bereikbaarheid	
<p>De stelling is juist, de uitleg nog méér. De benoemde locaties daarentegen behoeven nuancering: 'in het centrum van Geleen' ben ik het mee eens, mits het voor die kleine bedrijven rendabel is om zich daar te vestigen. 'Rond het station van Sittard' kent 2 kanten: - aan de stadskant van de spoorlijn: zeer mee eens, - aan de kant van de spoorlijn van (voormalig) DSM is maakindustrie prima.</p>	<p>De rendabiliteit van deze kleine bedrijven is zeer afhankelijk van de hoogte van grond- en huurprijzen. De gemeente heeft op de eerste wel, op de tweede nauwelijks invloed.</p>
Levendigheid in de stad	<p>Geluidsoverlast aantrekkend verkeer. Ook de logistiek voor deze activiteiten is ongewenst in de stads centra</p>
Minder leegstand.	<p>Winkels zouden meer geconcentreerd moeten worden dan. Anders nog steeds veel gaten in centrum!</p>
<p>Flexibiliteit vraagt altijd om als eerste antwoord op de vraag naar de onderlinge verdraagzaamheid van functies. Ook hier de suggestie om dan ook na te denken over criteria in de vertaling van visie naar omgevingsplan</p>	
<p>Waardeloze stelling, in het verleden ondernemers naar bedrijventerreinen weggejaagd</p>	
Wederom volle winkelpanden	<p>Minder plek voor ketens en ook die zijn nodig om vergrijzing tegen te gaan</p>

Meer reuring Maar waarom alleen in centrum van Geleen en niet in Born of Sittard?	Teveel van hetzelfde Vaak een groot verloop Kan leiden tot verloedering van stadsdelen
---	--

6

Een goede aan- en afvoer is nodig voor onze bedrijven. Daarom geven we meer ruimte aan ondergrondse buisleidingen, dat is duurzamer en gezonder.

Voordelen	Nadelen
Verhoogt kwaliteit van woningen en bedrijven. Verder voor mij te weinig kennis.	Voor mij geen maar heb hier weinig kennis van.
Prima, verbetering bestaande infra	
Geen	Ik zie in alle eerlijkheid niet welk probleem hiermee wordt opgelost. Dit is een nul-issue, hooguit de hobby van iemand die hier geld mee verdient. Met het verdwijnen van VDL Nedcar zal er minder goederenverkeer zijn. Terwijl Sabic en DSM alleen maar aan het krimpen zijn.
Minder verkeer	Dit is voor maar een heel klein aantal bedrijven mogelijk, dus niet doen kosten te hoog
Minder vrachtwagens? Geen idee om welk vervoer dit gaat. Maar zaken bundelen is altijd gunstig	Buizen moeten gegraven
Minder bovengronds transport nodig	Kan jaren lekken vooraleer men dit doorheeft. Ook percelen moeten bereikbaar blijven voor onderhoud van ondergrondse structuur
Geen	Laat het buitengebied meer ongemoeid.
Minder verkeer	Mogelijk slecht voor de ecologie ?
Ook HS leidingen?!	
Veiliger	Mag de natuur niet aantasten
Minder vervoer	Groot probleem bij een breuk, dan gaat de aanvoer van 100% naar 0
Wat wordt hiermee bedoeld?	Wat wordt hiermee bedoeld?
Minder transport op de wegen&	Technisch niet uitvoerbaar in bestaande wijken
	Gevaarlijke stoffen, goed in kaart brengen is essentieel
Kan een voordeel zijn voor de inrichting van landschap	Nadelig bij vervoer gevaarlijke stoffen Buizensystemen aanleggen kan natuur vernietigen.

Geen vervuiling m.b.t uitzicht.	Dit vergt aanleg en dus aanpassing van bestaande gebied. Hoe veilig is dit?
Minder transport over weg, trein etc. Sneller. Minder overlast en CO2	Wat als er schade optreed zoals Graetheide paar jaar geleden. Saneren is soms moeilijk of deels mogelijk. Wie is verantwoordelijk en welke eisen t.a.v. detectie zijn er. Grote preventieve maatregelen nodig!
Minder vrachtverkeer	Als een buis stuk gaat kan dit leiden tot milieuschade
	Is de veiligheid m.b.t. lekkages voldoende gewaarborgd? Ook op de lange termijn?
	Voorlopig nog veel werkzaamheden
Geen	Kost weer ons belastinggeld dat beter aan jeugdzorg en ouderenzorg besteed kan worden.
Duurzaam	Aantasting van het buitengebied
Minder overlast van verkeer etc.	
Minder (gevaarlijk) (spoor)weg transport, minder uitstoot /fijnstof. Ondergrondse aansluiting op een warmtenet vanuit Chemelot zou de gemeente duurzamer maken.	Het buitengebied dient eerst aangetast te worden, hier dient een goed toezicht te worden gehouden op werkwijze en bouwplannen. Hoe voorkomen we aantasting van ondergrondse buizen en hoe controleren we hierop als gemeente?
Ondergrondse infrastructuur is een pré. Laten we de omgeving vrijwaren van leidingstraten enz.	Prijstechnisch kan dat wel duurder uitvallen.
Geen idee wat hier nu mee bedoeld wordt? Wat wordt er zoal door vervoerd? Waterstof? Of meer iets van boodschappen/medicijnen? Voordeel: schone manier van vervoeren van goederen?	Er moet natuur voor opengelegd worden.
Geen idee over	Geen idee over
Vraag onduidelijk over welke buizen heeft u het	Liggen buizen genoeg

Minder vracht op spoor en wegen. Groene corridors	Geen
Geen "luchtverontreiniging"	Waar zit dat lek?!
? Meer info nodig bij deze vraag. Wat is hier al over bekend qua voors en tegens.	De goederen moeten naar een 'punt' toe. Gaat dit bijdragen aan het milieu of houden we ons zelf voor de gek. Wat betekent zo'n buis voor natuur, lekkages? Aanleg?
Geen idee, te weinig info	Geen idee, te weinig info
Minder bovengronds transport	Storingsgevoeligheid??
	Er moet in buitengebied gegraven worden wat nadelig kan zijn voor natuur
Buisleidingen hebben een voordeel boven vele transporten over weg, water of over rail. Zij hebben toegevoegde waarde voor vloeibare stoffen of gassen.	<p>Buisleidingen beperken het grondgebruik, met name in de smalle passages in Echt Susteren en Sittard-Geleen.</p> <p>Buisleidingen zijn niet geschikt voor het transport van vaste grondstoffen en producten als bijvoorbeeld plastic pallets en kunstmest, ureum, melamine en andere vaste stoffen.</p> <p>Dit gebruik van buisleidingen hangt sterk af van de toekomst van de bedrijven op Chemelot.</p> <p>Gaan de huidige buitenlandse multinationals nog wel duur investeren in de huidige oudere installaties?</p> <p>Gaan zij de huidige producten niet liever produceren in andere, meer moderne installaties in het buitenland?</p> <p>Is de huidige Chemelot locatie wel een geschikte locatie voor basischemie, anno 2040?</p> <p>Naftakraker 3 van SABIC gaat in 2024 definitief uit bedrijf. Ammoniakfabrieken van OCI staan in de verkoop.</p>
Voor wat	Niet nodig

Alles wat via een buis gaat, hoeft niet op een andere manier getransporteerd te worden. Dat scheelt in auto's op de weg en nadelen die daarbij horen.	Niet alles kan in een buis gestopt worden. En aan het einde van de buis moet het toch weer in een auto geladen worden om uiteindelijk bij de mensen te komen. En zo'n opslag punt kan een risico zijn voor de omgeving. Verder ben je die ruimte van zo'n opslagpunt kwijt om bijvoorbeeld een ander bedrijf te vestigen.
Minder (vracht)verkeer en dus ook minder uitstoot/beter voor milieu.	(Tijdelijk) verstoring van (kostbare) natuur in de buitengebieden. Wat zijn de gevolgen indien er iets mis gaat met deze leidingen?
Hopelijk mag er niet gebouwd worden boven de buizen en houden we zo nog wat ruimte over voor natuur	Hopelijk mag daarop niet gebouwd worden maar de gemeente gaat er vast weer omheen bouwen zoals nu tegenover het ziekenhuis
Minder in t zicht, verkeer etc.	Is dat handig met verzakkingen en grondwater problemen e.d.? Drones optie?
Dat zou mooi zijn: minder luchtvervuiling en meer mooi groen.	Die buisleidingen moeten wel toegankelijk blijven voor onderhoud en/of reparatie.
Uit zicht en minder belasting van omgeving	Duur in aanleg
Minder zwaar verkeer.	Veiligheid waarborgen.
Geen	Hele hoge kosten voor aanleg tunnelbuizen Minder banen in vervoerssector boot vrachtwagen en luchtvaart
Uit het zicht	Er is veel voor nodig om onder de grond te leggen. Bodem heeft ook een waarde voor de omgeving. Om buisleidingen onder de grond te leggen moet ook in buitengebied worden gegraven. Dit geeft schade.
Er is minder vervoer via de weg benodigd wat zorgt voor minder CO2 uitstoot en minder verstopping op wegen. Hierdoor kan onderhoud aan wegen langer vooruit worden geschoven en hoeft er minder te worden geïnvesteerd in dure infrastructurele projecten.	Is dat er hierdoor vaak ook moeten worden gegraven in gebieden die we als natuur hebben bestempeld en die met rust moeten worden gelaten. Ook moet veel grond worden opgekocht om ervoor te zorgen dat er in deze stroken kan worden gegraven.

Voor aan- en afvoer van grootschalig en permanent transport van chemische stoffen, gassen e.d. kan dit voordelig zijn als de centrale overheid en de industrie hier ook een rol in spelen.	Niet alle aan- en afvoer kan via buisleidingen. Bovendien moet er een onderscheid worden gemaakt tussen hoofdtransportleidingen en transport en distributieleidingen, alsmede de te vervoeren stoffen in verband met (externe) veiligheidszones In deze visie wordt weinig aandacht besteed aan hoe dat verder zou moeten worden ingevuld en opgelost. Bovendien zijn de meeste buisleidingen geen infrastructuur waarover de gemeente(n) zeggenschap hebben..
Misschien minder vrachtverkeer.	Kans op lekken? Buis moet altijd bereikbaar zijn dus bovengronds geen bebouwing
Duurzame werkwijze met minimale impact op omgeving	Veel extra werk en overlast bij aanleg
Het beperkt het vele vrachtverkeer in m.n. de stadscentra. Het erover nadenken en het zoeken naar technische oplossingen om dit te realiseren is waardevol.	Tijdens de aanlegwerkzaamheden is de stad en zijn de wijken langdurig bouwputten. Bovendien, met de aanleg van het Groene Net als referentie, zijn er hoge investeringen mee gemoeid. Wie gaat dat betalen en wie heeft er echt profijt van ? Wegen deze ingrepen/offers op tegen de aanleg van andere vormen van transport/logistiek om goederen bij de winkels te krijgen?
Geringe energiekosten	Beperkte toepassingsmogelijkheden, vanwege dimensies.
Zou kunnen	Geen idee
Daar waar de hoofdfunctie agrarisch blijft kan openhouden t.b.v. buisleidingen een optie zijn. Buisleidingen zijn, als tracés er liggen, tegelijkertijd ook heel erg ruimtelijk structurerend. Voor de aansluiting van Chemelot op 'de wereld' zullen buisleidingen [tracés] inderdaad wel een voorwaarde gaan zijn	
Utopie	
De mijngangen zijn er al Verminderen verkeersopstoppingen	Risico gevaarlijke stoffen? Mogelijke verzakkingen of vergrote kans op aardbevingen (die hier al van nature voorkomen)

?	?
Geen kennis over dus geen rkt	Aantasten buitengebied is wel een ding
	Waarom meer ruimte geven? Is het nodig?

7

We willen overlast en onveilige situaties voorkomen. Daarom controleren we of bedrijven zich houden aan de wettelijke milieuruimte. Dat is voldoende.

Voordelen	Nadelen
Goed voor de gezondheid.	Voor mij geen.
Dat is prima, ook hier weer wel realistisch blijven .. wat de vuile bedrijven maken en verkopen gebruiken we zelf....	...te veel controle en (dubbel) regelgeving zorgt voor vertrek naar elders van bedrijvigheid
Dit is echt een no-brainer. Naar mate deze enquête vordert, wordt ik steeds cynischer. Wat is dit uitermate slecht doordacht	
Is er niet is geen nieuwe keuze	Alles blijft bij het oude
Hopelijk eindelijk rust.... geen muziek en parkeer overlast van de reünie. Daarnaast natuurlijk ook van Chemelot. Dat dit geen onveilige situaties geeft	Je moet een goede alternatieve plek bedenken voor zoiets als de reünie. Want ik snap best dat er feestjes gevierd moeten worden
Blijven de geluidsnormen binnen de grenzen	Bedrijven kunnen niet overal geplaatst worden
Ondanks dat dit allang zo zou moeten zijn, kan ik me voorstellen dat voordelen heeft voor de gezondheid en het welzijn van de burgers.	Dit zou allang zo moeten zijn. Begin met handhaven, wetten en regels zijn er al, alleen houdt men zich er niet aan. En komt er mee weg.
Een rustigere woonomgeving	Mogelijk doorberekening in de consumenten prijs
Meer rust in de omgeving.	Staat dit mogelijk niet haaks op vraag 5
Veilig wonen	Geen
	Veel vrachtwagens over de weg langs mijn huis, veel overlast van fakkelen bij Chemelot en nachtelijke werkzaamheden aan het spoor
Gezonder	Er is geen nadeel
Streng handhaven is van belang, het is schandalig dat bedrijven de omgeving kunnen verpesten, economische voordelen behalen over de rug van milieu en omwonenden	

<p>Toezicht kan helpen</p>	<p>Geen ruimte om te ondernemen wanneer alles te strikt is. Zolang het de gezondheid niet ondermijnt .</p>
<p>Kloppen de vergunningen wel. Is er een goede scheiding tussen de belanghebbende partijen. Is controle hierop wel goed. DSM loost nog steeds de Maas. Er zijn vergunningen voor stoffen waar niet van bekend is wat de gevolgen op langere termijn zijn. Dus de stelling dat dit goed te voorkomen is gebeurd niet altijd. Sterrebos kappen voor een Nedcar die nu stil ligt is een mooi voorbeeld.</p>	<p>Ik denk dat vergunningen en vooral controle hierop onvoldoende is. PFAS bijvoorbeeld. De versnippering van industrie. Sittard stadion deels leeg, bouw nieuwe loods Katoen natie achter Mitsubishi. Wat gebeurt met hun locatie Holtum-Noord.</p>
<p>Minder overlast</p>	<p>Geen</p>
<p>Balans tussen leefbaarheid, veiligheid en bedrijvigheid</p>	<p>De 'klagende eenling' heeft soms te veel invloed op voortgang/ontwikkeling. Ondergrens voor aantal klagers instellen</p>
<p>Prima hou dat zo</p>	<p>Geen</p>
<p>Dit moet nu ook gebeuren! Geen uitzonderingen en strenger toezicht.</p>	
<p>Veel beter voor iedereen.</p>	
<p>Onze leefomgeving blijft veilig, schoon en fijn om in te wonen. Kennis binnen de bedrijven wordt ingezet om dit te bewerkstelligen.</p>	<p>Om te voorkomen dat de bedrijven vertrekken en daarmee de werkgelegenheid drastisch keldert zal er gesubsidieerd dienen te worden. Echter een grote werkgelegenheid in onze gemeente trekt bewoners en bedrijven naar onze gemeente.</p>
<p>Veiligheid en luchtkwaliteit moeten overal geborgd worden. Dus nadrukkelijk handhaven en in het voortraject meteen controleren.</p>	<p>Niet altijd in het voordeel van de industrie.</p>
<p>Milieuregelgeving goed voor milieu en omgeving</p>	
<p>Goed om op in te zetten.</p>	<p>Overlast is subjectief. Wat de één als overlast ervaart, heeft de ander niet eens moeite mee. Wat wel zo is: veel inwoners van met name Geleen ervaren al jaren overlast van het Chemelot terrein, ook als er wel binnen de milieumarges wordt geopereerd. Hier is maatwerk nodig.</p>

Dit vind ik belangrijk. De lucht is immers van ons allemaal. Daar ga je voorzichtig mee om. Ook houtstook wordt zwaar onderschat.	Soms kunnen de dingen niet meer gaan zoals we gewend zijn en dit vergt aanpassingsvermogen van iedereen. Maar middels goede informatievoorziening op eenvoudige niveaus (zodat iedereen het begrijpt) en openstaan voor ieders mening zal zorgen voor verandering.
Onwenselijk en met name onveiligheid moet voorkomen worden.	Er komt steeds minder politie in beeld, alleen zo af en toe rijdt er een voorbij, in een dichte auto. Beter zou zijn, gewoon ouderwets op de fiets. Voordelen zijn o.a. aanspreekbaar, in de auto is dat niet; veel beter idee voor hen over wat er in de buurt speelt waardoor men eerder en beter kan ingrijpen, en zo zijn er nog wel een paar. Boa's roepen vaak agressie op door hun manier van handelen, ik zag er recent een duo in de auto door het monumentale stadspark rijden!
Beter milieu Fijnere leefomgeving Controles van allerlei regelgevingen zorgt voor extra werkgelegenheid	Meer regelgeving voor MKB (Grote bedrijven krijgen vaak toch carte blanche) Extra kosten voor allerlei regelgevingen te toetsen
Pak eerst de bestaande bedrijven maar aan	
Leefbaarheid bevordert	Geen
Hier geloof ik niets van	Niet te verwezenlijken! Dit wordt geopperd door iemand die nog nooit op Chemelot heeft rondgelopen!
Wat is anders dan nu? Hoe ziet dat er dan uit?	Zie boven
Een gezondere leefomgeving geeft gezonde inwoners en minder ziektekosten	Soms moeilijk voor bedrijven, maar daar moeten ze zich in schikken
Ik heb er geen problemen mee als er meer camera's geplaatst worden, ik heb niets te verbergen. Criminaliteit is dan ook daadkrachtiger aan te pakken.	Privacy wetgeving
Vanzelfsprekend	
Gezondheid en veiligheid van burgers en dieren moet voorop staan	

<p>Verbeterde leefomgevingskwaliteit van de vele omwonenden in onze gemeente en buurgemeenten.</p> <p>Belangrijk is om hier voldoende capaciteit van de overheid in te steken, zodat de bedrijven zelf voldoende scherp blijven.</p> <p>Er is ook zeker nog gezondheidswinst te boeken bij verbeterde leefomgevingskwaliteit in onze gemeente en dat bespaart weer zorgkosten.</p>	<p>Ik zie geen nadeel voor toezicht op geluidsoverlast en veiligheid.</p>
<p>Als er gecontroleerd wordt</p>	<p>Er wordt niet gecontroleerd</p>
<p>Beter toezicht op Chemelot</p>	
<p>Het is belangrijk dat bewoners van de gemeente zich veilig voelen. Alleen dan kun je prettig wonen en ga je er ook wonen.</p>	<p>Teveel regels zullen bedrijven lastig vinden en daarmee kiezen ze vaker voor andere locaties om zich te vestigen. Je jaagt dus de werkgelegenheid weg. En bestaande bedrijven zullen ervaren dat hun concurrenten het makkelijker hebben en daarmee goedkoper kunnen zijn. Als dat te lang duurt zal een bedrijf failliet gaan en dan ben je ook werkgelegenheid kwijt. Daarmee wordt de gemeente ook weer armer waardoor het lastiger wordt om voorzieningen die burgers willen hebben te betalen.</p>
<p>Ieder bedrijf zou zich ten doel moeten stellen om (ook zonder wetgeving) te streven naar zo weinig mogelijk geluid/stankoverlast. Dit zorgt er ook voor dat er minder weerstand bij de omwonenden is doordat men zich veiliger voelt, minder overlast heeft. Betrek omwonenden bij dit proces. Waar heeft men last van? Wat kan beter? Communiceer: leg uit/verklaar en kijk of/wat er anders kan. Geïnformeerde bewoners zijn over het algemeen meer meewerkende en begripvolle bewoners.</p>	<p>Industrie en wonen gaan vaak niet goed samen. Welke mogelijkheden zijn er om dit zoveel mogelijk op afstand van wonen plaats te laten vinden/vestigen.</p>
<p>Dat het minder overlast oplevert en vreemd dat je dat nu dan nog niet doet gemeente Sittard-Geleen en Born</p>	<p>Geen</p>
<p>Prima, milieu is belangrijk. Het is 1 voor 12. Misschien ook goed nadenken welke industrie en bedrijven je in je stad wil hebben en vooral ook welke niet. Niet</p>	<p>Er mag minder maar ik vind dat geen nadeel. Milieuvuilers moet je niet in de leefomgeving willen hebben, slecht voor de gezondheid, geeft weer andere problemen.</p>

alleen qua milieu maar ook qua werknemers en werkomstandigheden.	
Groot gezondheidsvoordeel voor omwonenden zou dit met zich mee kunnen brengen.	
Beter leefklimaat	Mogelijk een vies bedrijf minder
Vanzelfsprekend	?
Bedrijven horen zich aan veel milieueisen en vergunningen te houden die worden door gemeente zelf afgegeven en zolang Sabic bijna 200.000 ton kan affakkelen moet de gemeente niet zeuren over milieu want ze geven zelf een vergunning om op grote schaal afvalwater te dumpen in de UR wat uitkomt op de maas wat gebruikt word voor ons drinkwater	Als de regels te streng zijn gaan bedrijven zich verplaatsen buitenland of stoppen en daardoor minder banen of te dure producten worden doorberekend aan de consument
Is gewoon noodzakelijk Behoud kwaliteit leefomgeving	Kan bedrijven belemmeren in ontwikkeling
De wetgever bepaald en niet de bedrijven. Mensen hoeven minder snel te gaan protesteren als bedrijven zich niet aan wet- en regelgeving houden. De leefomgeving voor mensen, dieren en klimaat zal verbeteren. Bedrijven zullen investeringen moeten doen om te voorzien aan de wet- en regelgeving.	Is er niet.
Dit spreekt vanzelf	
Goed dat er op gelet wordt	Soms slaan we door. Een keertje overlast kan nog wel. Het structureel overlast is een probleem. Het fakkelen van Chemelot hoor je in de wijde omgeving en dat mag dan schijnbaar best vaak. Een timmerbedrijf dat dan om de zomer eens een poort open zet is dan meteen in overtreding.
Overlast tegen gaan.	Te veel regels werken ook beperkend
Overlast is volgens mij altijd onwenselijk ! Controle goed maar dan ook handhaving.	

Op zich mee eens! Wanneer hierop gerichte research leidt tot eveneens gerichte technische ontwikkelingen (stillere en schonere apparaten etc.), is dit dikke winst.	Wanneer het hiervóór genoemde voordeel is behaald, rest nog het gedrag van gebruikers te sturen naar het gebruik van de installaties en apparaten om het effect te gebruiken. Door de individualisering zal dit een heidens en m.n. langdurig karwei zijn.
Dat wordt eens tijd. In Sittard is er geen aandacht voor geluidsoverlast. Dit wordt ook nog eens gesteund door onze overheid, die grenswaarden stelt, hoger dan de WHO aanbeveelt. Gehoorschade is en wordt een groot probleem. Daarnaast wordt de nachtrust van de gewone burger door geluidsoverlast vaak verstoord. Dit leidt tot vele psychische problemen, arbeidsuitval en kosten voor onze samenleving.	Geen. Wel weer zorgen voor handhaving.
Een schonere lucht is belangrijkste!	Geen, bedrijven moeten gecontroleerd worden!
Toezicht en handhaving zijn en blijven noodzakelijk.	
Utopie	Betutteling ten top. Het geruis van Chemelot 24/7 nog nooit iets aan gedaan
Niet meer dan normaal!	
Prima	
	Dit moet toch altijd al in orde zijn?

Voordelen	Nadelen
Heel goed voor de gezondheid en nodigt uit tot meer bewegen.	Mogelijk problematisch voor mindervaliden.
Groen is prima ..maar P is nodig....	
Betere bescherming tegen klimaateffecten	
Geen	Weer alle geld hiervan naar steden, waar mensen kiezen om niet in het groen te wonen, en dorpen wordt weer gezegd er is toch groen
Mooie groene openbare ruimte. Minder overlast van auto's	Mijn huis kan het aantal bladeren en plak van de bomen nauwelijks aan. De ramen plakken van al het hars. En de boom geeft op meerdere momenten bladeren of bloesem. Dakgoten liggen overvol net als de tuin. Heel fijn dat ze regelmatig komen vegen. Maar is onvoldoende
Ziet er beter en natuurlijker uit	Meer groenonderhoud
Meer sfeer, minder last van warmte in de zomer. Beter voor het milieu.	Geen.
Groen zorgt voor ontspanning	N.v.t.
	Parkeerdruk is nu reeds hoog.
Groen is zeer belangrijk voor de gezondheid- milieu en klimaat	Zou nog beter kunnen
Er moet balans zijn tussen groen en voorzieningen want als je geen auto kwijt kan, zal niemand er prettig wonen.	-
Prima	Geen
Gezonder	Er is geen nadeel
Heel belangrijk voor een veilige omgeving. Begin met verbod op stoken van hout. Je zult maar naast zo n houtkachelstoker wonen. Niet meer van deze tijd om de woonomgeving van anderen zo te vervuilen voor een lagere energierekening	

<p>Groen is een ruim begrip maar leefbaarheid is meer dan groen en daaronder valt ook bereikbaarheid.</p>	<p>Auto's weren bijvoorbeeld uit centra heeft alleen zin als er (bv. gratis) vervoeralternatieven zijn. Groen is een ruim begrip. Ook een parkeerplaats kan groen zijn. Begin eens met tuin verplichten aan zij die niet de voortuin gebruiken om hun auto van de straat te houden. S-G lijkt op veel plekken "stone age village" met al die kiezeltuinen.</p>
<p>Mits het onderhouden wordt (en dat is de vraag) maakt het de omgeving mooier</p>	<p>Er moet wel genoeg ruimte overblijven voor mobiliteit. Zo maken jullie ook het zwembad de Hateboer kapot. Parkeerplaats gehalveerd, korte openingstijden en dan onschuldig zeggen ja er zijn minder bezoekers.</p>
<p>Prachtig, maar waarom i.p.v. auto's. Waarom niet verdelen over ook andere zaken, bedrijventerreinen. Winkelcentra. Auto is voor groot deel motor van economie. Kijk naar Nedcar. Die auto's verdwijnen niet in luchtledige. Welke oplossingen komen hiervoor in de plaats</p>	<p>Je wilt in dorpen leefbaarheid. Mensen in dorpen kunnen bijna niet zonder auto. Natuur is zeker prachtig en noodzakelijk, maar je moet ook praktisch kunnen wonen.</p>
<p>Beter voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid</p>	<p>Minder parkeer- en rijruimte</p>
<p></p>	<p>Bereikbaarheid in de gaten houden</p>
<p>Meer groen en leuke zitjes in het centrum van Geleen zou prachtig zijn. Waar jullie alles hebben weggehaald wat sfeer had. Een speelvoorziening voor kinderen voor het oude gemeentehuis, zodat ouders daar een terrasje kunnen pakken of op een bankje ff kunnen bijkomen.</p>	<p>Geen</p>
<p>Natuur werkt op allerlei vlakken positief door op de mensen en de natuur zelf. Behoud het groen dat er al is. Ook dit is het karakter van de stad. En breid uit waar mogelijk. Houd rekening met nieuwe Woonbouwprojecten dat er standaard veel groen bij zit.</p>	<p>Natuur kan overal aanwezig zijn en hoeft niet altijd ten koste te gaan van auto's. Auto's zijn onmisbaar in deze tijd en als ook hier voorzieningen voor achter blijven in een stad, kan dit de keuze beïnvloeden voor mensen om wel/niet te komen shoppen, wonen, etc.</p>
<p>Mooie omgeving om te zien en te wandelen</p>	<p>Nu al veel te weinig parkeerruimte in de wijken.</p>

<p>Een groenere omgeving is fijner/gezonder/mooier.</p>	<p>Er wordt altijd zwartwit gekeken, er kunnen ook fantastische groene parkeerplekken worden aangelegd waar auto's onder bomen en naast struiken op een met grastegels bestrate parkeerplek staan. Weer de mensen niet met de auto te komen, bemoedig ze te komen genieten van een groene stad waar je heerlijk kunt wandelen en fietsen, ook al komen ze met de auto.</p>
<p>Groene woonwijken wenst zich nagenoeg iedereen. Dat dat wel eens conflicteert met autoverkeer moge geen rem betekenen.</p>	<p>Minder parkeerruimte en lagere snelheden.</p>
<p>Ruimte voor groen belangrijker dan auto's</p>	<p>Ruimte voor groen gaat voor ruimte voor auto's was minder belangrijk dan geld. Anders was het Sterrebos niet gekapt 🚫</p>
<p>Het zorgt voor een mooie uitstraling.</p>	<p>Het onderhoud van groen in de gemeente laat nu al te wensen over. Hoe moet het onderhoud van nog meer groen dan worden gewaarborgd?</p>
<p>Dat is heel belangrijk. Voor onze gezondheid, de biodiversiteit. Ga dat groen-geld dat gereserveerd is voor VDL inzetten voor vele groenprojecten die al in de pen zitten. Denk na over wat waar gedaan wordt. In overleg met bewoners. Niet zomaar lukraak iets planten/vergroenen. Kijk naar de omgeving, naar de bodem, luister naar elkaar, bepaal doelstellingen en DOE het!</p>	<p>Mensen zien vaak vele nadelen: bladeren, plaagdieren (zijn ook dieren), onkruid, rommelig, allergieën. Mensen moeten leren dat natuur rommelig is. En houd rekening met allergieën van mensen als die er zijn.</p>
<p>Dat zou mooi zijn als het waar was.</p>	<p>Het stadspark met haar monumentale status is zo heringericht dat er nu volop gebruik wordt gemaakt door elektrische fietsen, brommers, snorscooters en zelfs Boa's in auto's. Ook zijn de paden nu zo breed dat de gemeente er gemakkelijk MET EEN VRACHTAUTO doorheen rijdt om, jawel, de kleine prullenbakken te legen....</p>
<p>Zie 2 Groen is mooi, maar we zijn een klein land en hebben op kleine ruimte toch nu eenmaal ook veel functionaliteit per m2 nodig. Die balans is belangrijk.</p>	<p>Zie 2</p>
<p>Goede zaak</p>	

Meer groen	Geen
Heerlijk! Frisse lucht en koele plekken in de zomer. Goed voor de beestjes dus ook voor onze gezondheid	Geen nadeel.
Mooi, maar we zijn best al groen toch?	Onderhoud (komen nu al medewerkers tekort en de kosten ervan), liever wat we al hebben aan groen goed onderhouden. De mensen hebben nu eenmaal (meerdere) auto's, die zullen toch ergens geplaatst moeten worden.
Een gezondere leefomgeving geeft gezonde inwoners en minder ziektekosten	We hebben te slecht en te duur openbaar vervoer. Dus slecht alternatief
Auto's kunnen we "stapelen" waardoor er meer ruimte vrijkomt voor groen. In sommige plaatsen worden het leggen van tegels al ontmoedigd, dit zouden we óók in Sittard-Geleen kunnen doen, eigenlijk dus stimuleren dat mensen hun tuin groen inrichten, misschien "belonen" hiervoor.	
Leefbaarheid, aandacht voor groen en leefklimaat	
Mee eens maar dat zeg ik dan ook vanuit de positie als iemand met een oprit Er mag veel meer groen bij in de stad Parkeren kun je ook met groen combineren gras tegels, parkeerplaats met sedumdak of minder parkeren door carsharing denk aan de vergrijzing; oudere mensen willen vaak geen eigen auto meer. Maak het aantrekkelijk voor hen om samen in de buurt een E-car te delen	
Vergroening heeft positief effect op luchtkwaliteit, op hoe mensen zich voelen, verkoelt in de zomer	
Verbeterde leefomgevingskwaliteit, minder hitte stress en verbeterde gezondheid van de inwoners. Daarmee ook weer minder zorgkosten. Betere buitenspeelmogelijkheden voor de kinderen.	Minder parkeerplaatsen en eventueel rijmogelijkheden voor auto's.

Groen wat er nu is moet blijven	Groen bij het oude ziekenhuis wordt weggehaald voor woningbouw waarom
Het ziet mooi uit (mits goed onderhouden). Bovendien zorgt het voor een betere luchtkwaliteit en bevordert het het welzijn van de mensen. Kinderen vinden het ook leuker om in groen te ravotten. En bij warme zomers zullen bomen zorgen voor schaduw en verkoeling.	Groen zorgt soms ook voor onoverzichtelijke situaties. Dat kan leiden tot onveiligheid en gevaarlijke verkeerssituaties. Bovendien kan het zorgen voor schade aan gebouwen (denk aan Japanse duizendknoop) en voor overlast van insecten (denk aan eikenprocessierups). Ook bij zware storm en onweer kunnen m.n. bomen gevaarlijk zijn voor mensen. Ook zullen bomen de opbrengst van bijv. zonnepanelen negatief beïnvloeden.
Groen zorgt voor een beter klimaat in de woonwijken. Zeker met de almaar stijgende temperaturen. Bomen zorgen bv. voor koelte in de zomer. Nemen water op. Groen zorgt ook voor "mentale" gezondheid. Een groene omgeving oogt vriendelijker. Betrek bewoners in de besluitvorming. Wellicht offeren ze graag een parkeerplek op voor groen. Of geef bewoners de mogelijkheid hun voertuig op eigen terrein te parkeren met waterdoorlatende verharding. Dit laatste zou op nog veel meer parkeerplekken in de gemeente toegepast kunnen worden.	Bewoners kunnen gaan klagen over bv. bladoverlast. Veel mensen willen groen, maar veel willen niet de daarmee gepaard gaande bladval/boomvruchten.
Zie punt 1 De 15-minutenstad. het zo inrichten van Sittard-Geleen gaat in feite over leefbare, schone en veilige wijken. De essentie is de auto, de bestelbus en het vrachtverkeer zoveel mogelijk weren uit de woonomgeving. Het aantal reisbewegingen moet omlaag, ook voor de stadslogistiek	
De gemeente is anno 2024 enkel natuur aan het afbreken en kan dus ook weer natuur gaan inrichten waar nu alles is ingepikt voor auto's bedrijventerreinen en woningbouw !!!	Geen

<p>Groen is beter i.v.m. warmte, water, etc.</p>	<p>Het moet wel onderhouden worden! Bewoners investeren in zonnepanelen, dan mag de gemeente de bomen in toom houden zodat deze investering ook rendabel is en blijft. Ook beter nadenken over welke beplanting neergezet wordt, hoogte, overlast die het geeft. Naar bewoners luisteren en meedenken als deze overlast aangeven.</p>
<p>Meer afvangen van CO2, fijnstof en meer zuurstof in de lucht! Dat betekent gezondheidswinst. Groen zorgt voor ontspannen gevoel bij veel mensen Gezamenlijk groenonderhoud door burgers kan bijdragen aan meer coherentie in de wijk. Betere wateropvang en minder warmtestress door meer groen.</p>	<p>Mensen moeten groen vaak wel anders leren waarderen. Nu vinden veel mensen het storend dat bomen hun blaadjes laten vallen in de herfst (rommel die weggeveegd moet worden).</p>
<p>Prettiger woon- en leefklimaat Lagere temperatuur in de zomer</p>	<p>-</p>
<p>Ziet er mooi uit</p>	<p>Op die plekken kunnen ook andere initiatieven verwezenlijkt worden.</p>
<p>Groen is prima</p>	<p>Zie 2</p>
<p>Klinkt heel leuk maar is een verkapte manier om de inwoners uit de auto te krijgen en te stimuleren om deelauto deelscooter en deelfiets te gaan gebruiken want op sommige plekken zijn er al autovrije zones en worden ook parkeerplaatsen in de straat minder ook dit om de automobilist uit de auto te krijgen..</p>	<p>Meer mensen aangewezen op TE dure en onbetaalbare openbaar vervoer EN VERVOERSARMOEDE</p>
<p>Groene leefomgeving</p>	<p>Zonder regelgeving wordt vergroenen vooral op basis van goodwill bereikt. Maatschappelijke meerwaarde moet goed zichtbaar zijn. Mobiliteit en logistiek moet met veranderen om waar te kunnen maken.</p>
<p>Betere luchtkwaliteit, beter voor de biodiversiteit, minder geluidsoverlast, meer mensen die in de gemeente komen wonen, minder zware ongelukken, minder hittestress, mensen gaan meer bewegen.</p>	<p>Dat afval kan worden gegrepen door dieren die meer naar deze plekken komen.</p>

Vergroening als doelstelling is goed	Er is niet persé altijd een tegenstelling tussen groen en auto, immers parkeerterreinen kunnen ook worden voorzien van "groene" verharding, zoals bijvoorbeeld "grasbeton". Het gaan mijns inziens meer om hier naar oplossing te zoeken die een symbiose zijn en niet naar het "weten van het ene ten gunste van het andere"
Meer groen maar dan wel zo maken dat hemelwater via deze groenstroken afgevoerd kan worden	Minder ruimte voor auto's Deze zullen toch echt wel ergens geparkeerd moeten worden. Ook in de nabijheid van winkels. Niet iedereen is goed ter been en kan zich goed redden met eigen vervoer. Als er dan e weinig parkeerplaats is zullen deze mensen eerder beroep moeten doen op de gemeente wat ook weer kosten met zich meebrengt. Voorbeeld: een slecht ter been persoon kan met een rollator of winkelwagen nog best iets doen. Laat deze een paar honderden meters lopen met zware boodschappentassen en het lukt ineens niet meer.
Koeler en aangenamer als het warm is	
Verbeterd leefbaarheid	
Mee eens! Niets aan toe te voegen! Ook in de openbare ruimte aandacht geven aan mensen met een beperking, zodat zij er net zo goed als mensen zonder beperking gebruik van kunnen maken.	Geen! Hooguit zal het nodig zijn om toezicht op een goed gebruik te organiseren. Zwerfvuil, drugsafval, mountainbike-trajecten in de natuur moeten adequaat worden bestreden.
Meer groen zorgt voor een beter leefklimaat. Denk aan positieve invloed op de steeds hogere hoge zomer temperatuur.	Er moet beter nagedacht worden welke type bomen waar geplaatst moeten worden. Monoculturen zijn en gevaar voor de toekomst
Meer groen.	Minder plek voor auto's.

<p>Goed uitgangspunt. Waterproblematiek en hittestress zijn de noemers waaronder dit een noodzakelijke aanpak gaat zijn. Ook hier mijn suggestie om per deelgebied van de gemeente aan te geven waar de noodzaak voor een andere inrichting vanuit de bestaande situatie geredeneerd meer, en waar minder speelt. En probeer het al wat handen te voeten te geven ("waar denken we dan bv aan?: ...)</p>	
<p>Linkse gedachte</p> <p>In de wijken bomen moeten wijken voor zonnepanelen, maar nooit een jonge boom geplant</p>	
<p>Groen is goed voor een betere lucht, voor mens en dier. Leg een belasting op m² steen in de tuin! Geef gratis planten weg.</p>	<p>inwoners betrekken is lastig. Veel mensen denken alleen aan het vele werk van een groene omgeving, overlast van vallende blaadjes of poepende vogels.</p>
<p>Mooi</p>	<p>Groene parkeerruimtes zijn ook aan te leggen. Houd balans.</p>
	<p>Wat is er mis met alles nu dan?</p>

9 We geven meer ruimte aan water in de steden. Daarom zijn we strenger op verharding van tuinen.

Voordelen	Nadelen
Goed voor klimaat en gezondheid.	Voor mij geen.
Prima	
Lijkt mij een prima plan. Maar wat is dat dan; strenger op verharding? Krijgen mensen dan een standje?	
Minder parkeerplaatsen	Mensen willen auto ergens kunnen parkeren en mag dan niet meer in de tuin, wat zou er gebeuren?
Betere regenafvoer. Hopelijk minder wateroverlast	Mensen zijn niet te dwingen tot een groene tuin. Of als je slecht ter been bent of ziek bent kan het ook zijn dat het een bewuste keuze is. Omdat het onderhoudsarm is
Water kan beter in de grond opgenomen worden	Weinig nadelen.
Klinkt goed, maar hoe gaat een gemeente zich bemoeien met een privétuin?	Geen.
Milieu is belangrijk dus iedereen zal een bijdrage moeten leveren. Mensen beginnen die dit al doen.	N.v.t.
Prima	Staat dit niet haaks op de vrijheid uit de grondwet?
Prima plan	-
N.v.t.	N.v.t.
Betere verdeling van water	Er is geen nadeel
Opslag van water lijkt me belangrijker, er moeten goede bassins komen om water vast te houden voor droogte perioden. Wat zijn de initiatieven om dit te doen?	
Mee eens zie mijn antwoord vorige vraag Maar graag ook gemeenteterreinen zelf. Ik zie ruimte voor groen op marktpleinen, rondom bijv. Odaparking en bieb aldaar, Er wordt nu veel gekapt o.a. in Obbicht. Waar	

blijven de nieuwe bomen voor schaduw en vogeltjes.	
Beter voor milieu en omgeving Zit ook mooier uit	Je zult steeds maatwerk moeten leveren en kijken waarom mensen kiezen voor stenen. Niet iedereen is in de mogelijkheid om groen te verzorgen. Het zal geen harde eis of wet moeten zijn maar stimulerend werken en mensen zelf laten kiezen.
Ook hier prachtig, maar duidelijke praktische info ontbreekt los van kosten die mensen moeten maken. Maar en is ook verduurzaming dat heel veel vragen, keuzes en kosten met zich brengt. Oh en keuze gas/ licht. En saldering zonnepanelen en extra kosten van teruglevering bij providers. Mensen hebben op individueel niveau meestal niet de kennis of middelen en heel veel bedrijven die gouden bergen verlossen heel veel beste oplossingen. De grootste groep onze senioren snappen veel niet, kunnen zich er niet in verdiepen of verdienen het niet meer terug. Mensen raken overvoerd en vallen dus stil.	Ik denk dat veel mensen afhaken. Te complex, kost geld, iedereen met een tuin een buffer graven i.v.m. grindpad, zitkuil, waterbuffer en aansluiten op wasmachine en toilet. Kom met 1 plan niet 20 mogelijke ideeën met allemaal een ander effect. Duidelijk
De straat blijft droog en het grondwaterpeil stijgt hetgeen beter is voor de natuur en de landbouw	Geen
Bijdrage aan temperatuurbeleving	In je privétuin moet je de (onderhoudsarme) inrichting kunnen kiezen die je wil
Goed idee meer groen in vooral de voortuinen beter voor de afwatering en ziet ook mooier uit dan al die tegels	Geen
We zijn samen verantwoordelijk.	Enige beperking van vrijheid
	Dat is dan weer minder groen dus tegenstrijdig
Minder wateroverlast	Meer toezicht nodig op tuinen
Regenwater afkoppelen en minder verharding in de voortuinen zijn leuke doelen. In werkelijkheid zie ik echter nog te veel inwoners hun voortuin verharden om als	Afkoppelen kan wel eens wateroverlast op eigen erf betekenen.

parkeerplek te dienen voor hun tweede auto. Dat verslechtert het straatbeeld overal.	
Nodig om water op te vangen, vast te houden en bij noodweer te verwerken. Gras, planten en bomen goed voor biodiversiteit	Geen behalve dat het kosten met zich mee kan brengen
Het zal een positieve uitwerking hebben op het probleem.	Komen er dan ook nog regels voor het inrichten van tuinen? Mensen worden regelmoe.
He he, eindelijk, hier kijk ik al jaren naar uit! Volgend jaar weer winnen van Maastricht met het NK tegelwippen. Misschien kan het gekoppeld worden aan een stekjesrace. Mensen aanmoedigen stekjes te nemen van hun eigen planten en deze dan uitwisselen met elkaar?	Ik zie hier geen nadeel van in. Tuinen worden tegenwoordig ingericht als extra woonkamer. Veel verlichting, weinig echt groen en watergoten aangesloten op het riool. Dit zorgt voor extra hittestress, wateroverlast bij burens en die extra BBQ uurtjes zijn ook niet goed voor het milieu!
Wat een onzin.	Strenger op verharding??? Kom eens kijken bij de nieuwe bungalows in de Andreasomweg, daar is een heel veld met groen opgeofferd aan lelijk beton, met de hartelijke groeten van de gemeente!!
Beter milieu Minder hete zomers Bodemwaterpeil blijft op norm Drinkwater blijft jaarrond voorzien	Betutteling, eigenaar van tuin en grond is ook beslisser over de invulling daarvan. Wie betaald, bepaalt. Controle achter de achterdeur is lastig
Hoe handhaven??	
Beter bestand tegen droogte	Geen
Wederom goed voor de natuur en dus ook voor mens en dier.	Geen nadeel
Prima, helemaal voor. Maar groen betekent ook onderhouden. Dat hoort erbij. Iedereen met een tuin zorgt dat het er netjes bij ligt.	Bestaande grijze tuinen blijven. Wanneer voortuin grijs wordt kan dit wel bijdragen aan het oplossen van het parkeerprobleem. Of het mooi is, is iets anders.
We zijn voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering. Prima idee	Vraagt creativiteit van gemeente en inwoners. Hebben we dat?

In sommige plaatsen worden het leggen van tegels al ontmoedigd, dit zouden we óók in Sittard-Geleen kunnen doen, eigenlijk dus stimuleren dat mensen hun tuin groen inrichten, misschien "belonen" hiervoor.	
Helemaal terecht, vergroening hard nodig	
Heel goed!	
Draagt bij aan vergroening van onze gemeente. Weg met de zogenoemde onderhoudsvrije tuinen vol kiezels en megategels	
Meer water vasthouden in het eigen gebied. Minder hittestress in de steden. Meer biodiversiteit en daardoor betere leefomgevingskwaliteit. Lagere gezondheidskosten.	Vasthouden water zal wat ruimte kosten en deels ook investeringen voor overheid en individuele burgers.
Onzin	Zorg eerst dat het water van de straat weg kan
Helemaal mee eens	
Een beetje vergelijkbaar met vorige stellen. Minder stenen = meer groen en dat zorgt uiteindelijk voor een beter leefklimaat en zeker meer bomen zullen voor verkoeling zorgen bij warm weer.	Ja, minder stenen op de grond betekent dat water makkelijker de grond in kan stromen maar een goede afwatering in de steden is niet alleen oplosbaar met deze maatregel. En het gaat ook niet alleen om "droge voeten" bij nat weer maar ook om voldoende water bij droge periodes. En die zullen er ook meer komen. Dan moet je juist water opvangen en opslaan. Dat moet je eigenlijk ook bevorderen.
Minder wateroverlast bij de woningen, maar ook een aangener klimaat bij warme zomers. Ook de gemeente kan hier haar steentje bijdragen door bij verharde parkeervakken de bestrating te vervangen door waterdoorlatende "verharding".	Bewoners die hun tuin/groen niet onderhouden kunnen ervoor zorgen dat het straatbeeld "verloedert".

<p>Werk voor ecologische tuinarchitecten De gemeente gaat vast het goede voorbeeld geven in de binnenstad en waar het maar kan zal ze zelfs stedelijk gebied en bedrijventerreinen gaan afbreken om te vergroenen! Weer kansen voor de locatie van de autofabriek en het Sterrenbos dat terug gaat komen Heel veel mensen gaan hun bebouwde troep afbreken en ecovriendelijk maken</p>	<p>Alle rotzooi die vrijkomt als iedereen zijn leefomgeving weer ecovriendelijk gaat maken</p>
<p>Met mensen meedenken werkt hier beter dan ge- en verboden. Het principe is prima maar het moet wel mogelijk zijn.</p>	<p>Niet iedereen met een huis of tuin is fysiek in staat om flink te tuinieren, andere woonruimte is er niet of wordt niet gewenst. En als de gemeente minder parkeerplaatsen voorziet door vergroening moeten mensen toch op hun eigen oprit kunnen parkeren.</p>
<p>Let ook op grind in tuinen! De bodem is dan wel doorlaatbaar, maar neemt geen water op zoals groen dat doet. De warmtestress door grind lijkt me even groot als door stenen.</p>	<p>-</p>
<p>Water meer vasthouden</p>	<p>Een tuintje zal dit niet oplossen en structurele oplossingen zijn nodig en dit is symboolpolitiek</p>
<p>Heel goed idee! Meer groen Meer natuur Beter flora en fauna, ook voor later. Wat we achter laten. Straatbeeld is nu erg dood. Met al die graven als voortuin</p>	<p>Weerstand.</p>
<p>Mooiere tuin</p>	<p>Ouderen kunnen tuin moeilijker onderhouden. Zie 4 voor oplossing.</p>
<p>Meer wateropvang</p>	<p>Moeilijk te handhaven en op te liggen. Gemeente eerst zelf ook goede voorbeeld geven. Vooral stimuleren.</p>
<p>Water kan beter wegstromen, er komt meer groen, beter voor de biodiversiteit, beter tegen hittestress.</p>	<p>Is dat mensen vaak het recht hebben om zelf te weten wat ze met hun tuin doen.</p>

De denkrichting is goed. Dit geldt ook voor het bebouwde gebied in de dorpen.	De tuinen zijn niet het enige waar aandacht voor nodig is. Het gaat ook om de openbare ruimte. Daar moet ook gekeken worden naar de inrichting en de mogelijkheden om water op een verantwoorde manier vast te houden en zo nodig met vertraging af te voeren. Denk ook hier aan halfverharding, wadi's etc.
Prima, hemelwater wat de grond in kan hoeft niet in een riolering.	De gemeente wil een stad helemaal volbouwen met woningen waardoor er geen plek meer is voor groen en dat geeft een zeer slecht voorbeeld. Dus de gemeente hoeft het niet maar de burger wel? Zo komt dit over.
Beter voor de waterafvoer en groenere omgeving	Inwoners moeten dit zelf kunnen bepalen, want ze moeten ook betalen. Gemeente kan er wel zelf zo veel mogelijk rekening mee houden.
Waterhuishouding en juist gebruik van water (óók minder waterverspilling) worden steeds belangrijker. Gebruik van halfharde bestratingen/grastegels e.d. kunnen actief worden gestimuleerd, ook bij parkeerplaatsen (bij parkeerplaatsen voor gehandicapten juist níet wegens hun gebruik van loophulpmiddelen en rolstoelen met kleine wielen)!	Het gemeentelijke beleid m.b.t. de aanleg van geveltuinen moet strakker worden gereguleerd, misschien wel drastisch worden aangepast. Ook het gebruik van voortuinen als parkeerplaatsen voor auto's (vooral bij kantoren en woonwijken met weinig parkeergelegenheid of juist overvolle straten) moet actief worden aangepakt.
Is prima. Maar denk vooral aan de grotere projecten waarbij de impact op verdroging veel groter is.	Aanpassen regelgeving
Minder wateroverlast, toch?	Men moet zelf kunnen bepalen hoe men tuin inricht!
Uitstekend uitgangspunt. Ik zou het nog wel een interessant punt vinden of het omgevingsplan de mogelijkheid biedt om dat per delen van de gemeente vast te leggen (smalle straten met kleinere voortuinen); toezicht & handhaving is dan nog wel een vraag: hoe krijg je dat sluitend	

Wederom betutteling en links gedachtengoed. Er zijn wel belangrijkere zaken dan dit	Pamperen is het nieuwe credo
Alleen maar voordelen! Leg een belasting op m ² steen in de tuin!	Bewustzijn creëren is lastig. Zie alle 'kerkhofuintjes' die de laatste jaren in de mode zijn gekomen. Groen eruit... steen erin. Hier moet een verandering in komen. Promoot niet alleen waterklare tuintjes samen met het waterschap, maar geef korting op bv waterbassins om de wc mee door te spoelen. Waterzuinige/groene huishoudens betalen minder WOZ.
Niet alleen droge voeten maar ook een mooiere stad door groen i.p.v. stenen.	Groen moet meer onderhouden worden dan stenen. Maar wellicht is dit een voordeel door in de tuin te werken ben je in beweging en kun je goed ontspannen en wellicht in voortuinen leidt dit tot gesprekken met buurtgenoten en of voorbijgangers.
	Mensen dwingen werkt nooit op lange termijn.

10

Het buitengebied heeft allerlei functies: als natuur, recreatie en grond voor onze boeren.

Duurzame energie moet óók ruimte krijgen. Een deel van de agrarische grond zal daarvoor nodig zijn.

Voordelen	Nadelen
Essentieel voor klimaat en gezondheid.	Voor mij geen.
	Zonneparken verbieden
Zonne-energie en kleine windmolens prima maar toch zeker niet op dure landbouwgrond	Waarom niet beter op industrieterreinen de daken gebruiken ? Hier liggen nog hectares waar niks mee gedaan word.. Kijk eens naar reële optie hiervoor... De ruimte wordt en is al schaars !!
	Er is nog genoeg ruimte over in het stedelijke gebied om zonnepanelen te plaatsen. Desnoods kan uitgeweken worden naar het voormalig Sterrebos bij VDL Nedcar.
Is er niet	Ja hoor weer de buitengebieden die hiervoor mogen zorgen, schandalig dat de groene long (term van de gemeente zelf) hier voor opgeofferd moet worden ,
Meer zonne-energie	Is geen mooi beeld. Om in plaats van groene weide allemaal zonnepanelen te zien liggen
Nauwelijks voordeel. Gronden hebben meer nut zonder zonneparken er op.	Grond word ondergeschikt gemaakt. Alsof men een heel dak over de grond plaatst. Het ziet er niet mooi uit en geeft totaal geen uitnodigende sfeer
Is dat zo, de boodschap nu is dat we al veel teveel stroom opwekken, dit wordt immers al bestraft. Nog meer opwekken? Ik zie absoluut geen voordeel van het opofferen van agrarische grond voor dit doel, wel voor de bouw van betaalbare en starterswoningen. Zodat onze eigen jongeren ergens kunnen wonen. Zij betalen exorbitante prijzen als ze al aan een kamer/studio/huis kunnen komen. Er gaan zoveel niet werkende doelgroepen voor op de werkende eigen bewoners van dit land.	Inzetten op daken van bedrijven, wanden, daken van flats. Daarna pas grond opofferen. Dat zou de laatste optie moeten zijn.

Hierdoor kunnen we eerder en sneller van het gas af en is er ruimte voor energie opslag (zonnepanelen).	Boerenland verdwijnt, mogelijk minder agrarische producten ten koste van ons allemaal.
Geen molens en panelen in ons mooie buitengebied. Zonnepanelen zijn het toekomstige asbest. Hoeveel energie, beton, staal is nodig voor 1 windmolen,,?	Het volplempen van de akkers geeft een kloten uitzicht. De bodem biodiversiteit gaat naar de knoppen doordat delen van de aarde geen zonlicht regen en wind krijgen. Verder gaat de gemeente zo voorbij aan de voedselzekerheid. We zullen in de toekomst elk stukje vruchtbare grond nodig hebben om het toenemend aantal mondjes te kunnen voeden.
Meer mogelijkheden voor duurzame energie	Agrarische grond is ook heel belangrijk en zou niet beperkt moeten worden.
Onzin, leg de zonnepanelen op daken van grote bedrijven, geen windenergie en onderzoek of energie uit water een optie is.	-
Opwekken duurzame energie is nodig	Agrarische grond is ook nodig. Waarom kan er niet op een andere manier duurzame energie opgewekt worden? Waarom ten koste van agrarisch gebied?
Kan samen	Minder voedsel
Daken moeten volop worden benut, geen kostbare grond.	Limburgs heuvellandschap moet behouden blijven voor de natuur als erfgoed. Dat moet worden beschermd voor toekomstige generaties, en niet worden verpest .
Er is meer voordeel te behalen door daken van huizen en andere gebouwen te voorzien van zonnepanelen. Ik zie alleen voordelen in windenergie in het buitengebied. Een ander idee zou kunnen zijn energie opwekken d.m.v. water (maas/ sluisen).	Zelfde issue dat in S-G al jaren geprobeerd wordt. Zonnepanelen op agrarische grond is een vloek voor de natuurlijke omgeving. Er zijn genoeg gebouwen om zonnepanelen op te leggen. Ook kunnen ze tegen de geluidswallen langs bv. Middenweg geplaatst. Geen zonneparken in S-G. Laat agrarisch en natuur land blijven!
	Niet blind staren op zonnepanelen. Eerst zorgen dat het energie netwerk toegerust is om al deze stroom te verwerken. En kijk eerst eens naar bestaande bouw en kijk of daar met subsidie of een andere regeling iets te halen valt (leasen van daken van bedrijven, scholen of aanpassen van eigen overheidsinstellingen)

<p>Eerst zal je een oplossing moeten hebben voor elektranet. Dat is overbelast. Dan opslag zonne-energie. Er zijn nog genoeg plekken in bebouwd gebied. Denk aan dak NedCar en een eis bij nieuwbouw bedrijfsgebouwen. Schuren van onze boeren. Voor je moet gaan denken aan opofferen grond aan panelen. Zonde, duur inefficiënt gebruik van kostbare grond.</p>	
<p>Beter voor milieu en klimaat</p>	<p>Geen</p>
	<p>Belachelijk! Enerzijds meer groen in de stad en minder auto's, anderzijds in het buitengebied het groen inruilen voor zonnepanelen. Terwijl er meer dan genoeg m² aan daken zijn om genoeg zonne-energie op te wekken voor iedereen. Wees daar eerst creatiever in!</p>
	<p>Natuurlijke groene uitstraling verdwijnt als er apparatuur geplaatst wordt</p>
<p>De hoop dat de energie dan goedkoper wordt anders hoeft het van mij niet.</p>	<p>Ziet lelijk uit midden in de natuur</p>
<p>Het is altijd goed om te verduurzamen. Vraag is alleen waarom dit altijd in natuurgebied moet. Zijn er geen andere minder charmante plekken te bedenken, zoals (deels verlaten) bedrijventerrein</p>	<p>Agrarische grond opofferen hiervoor</p>
<p>Beter voor milieu</p>	<p>Boeren nog harder gestraft</p>
<p>Groene energie is beter</p>	<p>Het aangezicht wordt minder! We leveren agrarische grond en daarmee ook de producten er van, dit dient weer ergens anders gehaald te worden. Niet zwart wit denken, windmolens in een bosrijk gebied kan ook!!!!</p>
<p>Duurzame energie ja, echter nooit op landbouwgrond !!!</p> <p>Er zijn nog legio daken van bedrijfshallen te vullen met zonnepanelen. En windmolens horen helemaal niet thuis in onze gemeente. Het rendement is ook te laag volgens de jaren geleden door de gemeente verkregen windscan. Daar weet ik nog alles van te herinneren.</p>	<p>We zullen toch duurzame energie moeten realiseren.</p>

	<p>Er zijn grote daken genoeg om zonnepanelen op te leggen. Scholen, bedrijfsgebouwen, loodsen. Hiervoor geen landbouwgrond nodig. Wel voor windmolens</p>
<p>Maak dan wel functioneel gebruik van de zonnepaneel parken: bv. een extra parkeerplaats eronder. Of op bedrijventerrein. Met schaduwplanten eronder (deze koelen de zonnepanelen) Maak gebruik van het waterverval in het Julianakanaal? En hopelijk kan de biomassacentrale ooit aangepast worden, zodat er geen CO2 meer vrijkomt en alleen maar biologisch tuinafval/ hout in verbrand wordt. zie https://regenitech.com/ of kijk de film the need to grow. Het zou fantastisch zijn als Sittard als eerste in Nederland een elektriciteitscentrale kan bouwen met daarbij gebruik makend van deze technologie, waarbij geen CO2 vrijkomt en tegelijkertijd fantastische bijproducten ontstaan om de bodem te regenereren, waardoor minder pesticiden nodig zijn!</p>	<p>Geen nadelen. De agrarische grond zal ook anders verdeeld gaan worden. Graag zie ik strokenteelt ontstaan. Nu zijn er van die immens dode akkers. Ook al staat er in de lente/zomer/herfst wat op. Ze zijn zo groot, dit is alleen monocultuur. Het aanbrengen van kunstmest en pesticiden is niet bevorderlijk voor het bodemleven. Dit zal ertoe leiden dat de grond uiteindelijk zal uitputten en er niks meer op zal groeien. Tijd voor verandering!</p>
	<p>Oh ja, het Groene Net... welke ambtenaar was daar ook alweer directeur van?</p>
<p>Meer vormen van energiewinning zorgt voor minder afhankelijkheid. Gezondere energie zorgt voor beter milieu Energievraag stijgt dus energieaanbod moet ook stijgen</p>	<p>Agrarische sector zorgt ook voor kenmerkende landschappen Energienetwerk is nu al overbelast Iedereen wil windmolens, maar niemand in zijn eigen achtertuin Woningwaardes veranderen bij aanwezigheid van windmolens</p>
<p>Gaan eerste 10 jaar beslist niet lukken (ik antwoord als hoogspanningsdeskundige)</p>	
<p>Groene energie</p>	<p>Landschap niet authentiek</p>
<p>Geen idee</p>	<p>Beter om subsidie te geven om bijvoorbeeld alle gebouwen in de gemeente te voorzien van zonnepanelen. Boeren hebben de grond nodig. Zo niet, zet er dan maar bomen op. Ben wel benieuwd hoe de energiebedrijven die opgewekte stroom kunnen verwerken</p>

Velden met zonnepanelen oké, windmolens nee. Daarvoor hebben we onvoldoende ruimte en dat zorgt dan voor overlast. Daken van gemeentelijke panden en flats bijv. vol leggen met zonnepanelen	Windmolens zorgen voor overlast qua geluid en licht. Ik denk dat we daar binnen onze gemeente grenzen onvoldoende ruimte voor hebben.
Met duurzame energie zijn we niet meer afhankelijk van Rusland en andere regiems. Lokale opwek heeft veel voordelen, wel met ook lokale voordelen!	De zonneweides zijn niet mooi. Zorg voor natuurinclusieve zonneweides met voordelen voor de omwonenden en de natuur en dieren.
Daar waar dat verantwoord is ook windmolens plaatsen.	
Denk in combi's	Het buitengebied in omvang en kwaliteit vind ik maar beperkt
	Dit is 't ene gat met 't andere vullen Waarom zonnepanelen op de grond, gaat ten koste van natuur en landbouw waarom niet op daken van al die bedrijven in onze gemeente?
Meer eigen voorziening van duurzame energie. Denk daarbij met name aan coöperatieve aanpak waarbij deelnemers ook de lusten ervaren en niet alleen de lasten. Gebruik van nieuwe technieken maakt meervoudig grondgebruik ook mogelijk, zoals bij voorbeeld in Weert. Gebruik ook de ruimte naast bestaande wegen op een slimme manier, voorbeeld in Drenthe. Natuurgebieden verdienen een hogere bescherming dan bestaande, intensieve akkerbouw.	Ruimte voor energievoorziening kost ruimte, maar op een slimme manier kun je de ruimte soms meervoudig gebruiken.
Er is geen voordeel	Er zijn daken genoeg voor zonnepanelen maar de gemeente wilt dit niet
	Beter om te investeren in het opslaan van duurzame energie. Ik vind het tegenstrijdig om aan de ene kant meer groen in de gemeente te willen creëren en aan de andere kant dus groen agrarisch gebied weg te doen. Het net is al vol, beter om zonnepanelen bij particulieren te stimuleren.

<p>Duurzame energie is gewoon nodig. Het maakt ons minder afhankelijk van het buitenland voor energie en zorgt voor een beter klimaat. En uiteindelijk is het ook goedkoper. Streven is wel te zoeken naar combinatie gebruik. Je kunt bijv. op een grote akker ook nog een windmolen neerzetten. Die neemt maar weinig ruimte in van de akker en dan heb je en landbouw en duurzame energie. Andere varianten zijn zonnepanelen boven de gewassen waarbij de zonnecel op een specifieke golflengte werkt en het gewas op de rest van het doorgelaten licht groeit.</p>	<p>Te vaak wordt opwekking van duurzame energie geplaatst in gebieden die eigenlijk te mooi zijn om die hiervoor te gebruiken. Dan offer je eigenlijk iets heel moois op wat je nooit meer terug krijgt. Vaak zijn het kosten die de doorslag geven voor de keuze want het is gewoon goedkoop om in een gebied wat van niemand is en door niemand gebruikt wordt iets neer te zetten.</p>
<p>M.i. geen.</p>	<p>Agrarische grond "bebouwen" met zonnepanelen is een aanslag op de natuur en op onze voedselvoorziening. Er zijn nog genoeg (agrarische) daken beschikbaar om zonnepanelen op te leggen. Daarnaast kan men ook bv. zonnepanelen integreren in gevels/geluidswallen etc.</p>
<p>Wellicht kan daarbij gedacht worden aan de mogelijkheid om deze gronden tevens te gebruiken om ruimte te geven aan recreatie aan wandelaars bv. die een ommetje willen maken in het buitengebied. Hiermee kun je meteen iets doen aan het verlagen van de recreatiedruk op de bestaande paden. In andere provincies heb je bv. de 'boerenlandpaden' waar, zoals in Brabant, een kleine financiële vergoeding per meter voor beschikbaar is.</p>	
<p>Geen</p>	<p>De gemeente Sittard-Geleen en Born gaat vast zonnepaneelvelden aanleggen op plaatsten waar ze kan vergroenen en dan schieten we er niets mee op al die stellingen van 1 tot en met 9</p>
<p>Meer zonne- en windenergie is goed doel.</p>	<p>Beter natuurherstel nastreven van agrarisch gebied. Er zijn nog genoeg daken waar zonnepanelen op kunnen! Als die allemaal bedekt zijn kunnen we eens gaan denken over zonnepaneel parken, afschuwelijk. Tevens staan er al veel windmolens aan de Duitse en Belgische kan van de omringende grens. Dan kunnen er aan de Nederlandse zijde ook wel een paar neergezet worden, dat maakt dan ook niet meer uit.</p>

Ik zie niet in waarvoor er speciale zonneweides moeten komen. Laat die buitenruimte groen en leg eerst op elk geschikt dak zonnepanelen! Of combineer functies: misschien broeikassen met zonnepanelen? Zonnepanelen op schuurtjes en andere gebouwen? En weides en/of akkers in combinatie met windmolens?	Laten we vooral inzetten op veel groen. Groen in de vorm van bossen is ook nodig voor de productie van hernieuwbare grondstoffen in de bouw, kleding, voedsel, we kunnen niet zonder.
Duurzame energie maar kan ook op bestaande gebouwen	Jammer om duurzame energie op eigen voor landbouw en voedsel productie geschikte grond te produceren
Goedkopere en zuinigere energie voor iedereen.	Toegankelijk voor iedereen? Esthetisch niet mooi
Zo heb je minder windmolens in beeld	Kan niet inschatten wat dit voor de boeren betekent.
Totaal geen voordelen	Vruchtbare landbouwgrond helemaal kapot maken door zonnepanelen neer te zetten of windmolens met het giftige zwavelhexafluoride, afgekort SF6. plaats tekort in ons kleine overvolle land te weinig voedselproductie i.v.m. minder hectare voedsel voor meer mensen dus geen voedselzekerheid meer
Enige opwek energie	Aantasting groene omgeving Kost veel ruimte Gaaf ten koste van agrarische gronden Milieuschade onbekend Geen optimale oplossing Opwek daar waar niet het gebruik plaatsvindt dus veel kabels nodig Daken nog niet benut Makkelijkste oplossing waardoor moeilijkere oplossingen achterwege wordt gelaten.
We komen sneller tot de doelen van Parijs.	Er is nog veel te veel potentieel om eerst panelen te plaatsen in stedelijke omgeving.
?	Groengebied is kostbaar en schaars. Daar zonnepanelen plaatsen is verkwistend, ook voor grond die nu agrarisch is en een verbeterde groenfunctie zou kunnen krijgen als die voor andere doelen bestemd zou worden. Ruimte voor opwekking van zonne-energie zou op daken van bestaande panden (ook bedrijfspanden of stallen) eerst benut moeten worden, alvorens het buitengebied

	hiermee te "vullen" en daardoor ook nog de "koelende functie" van groengebied t.o.v. bebouwd gebied (klimaataspect) aantasten!
Geen voordeel. Dit is natuurvernietiging! Betere opties hieronder	Er zijn zat plekken waar duurzame energie gewonnen kan worden i.p.v. zonneparken in weilanden aan te leggen. Bermen langs autowegen/grotere wegen. Daken zijn veelal onbenut (gemeentehuis, winkels, bedrijven etc. Parkeergarage bovendeck is nu open maar ook hier kan er een dak van zonnepanelen gemaakt worden.
Verduurzamen is nodig	Toch weer minder groen...
Duurzame windenergie is uitstekend te combineren met landbouw	Zonnepanelen nemen veel grond in beslag. Dus zon op dak en wind op de akker.
Nodig om onze milieuprestaties te halen! Het is wel nodig om technische ontwikkelingen om duurzame vormen van energieopwekking te blijven volgen en de toepasbaarheid in de gemeente met medeneming van relevante belangen te blijven beoordelen.	Inderdaad zal er een frictie ontstaan tussen natuurbehoud (in de breedte) en technische en 'morele' vooruitgang. Een goede communicatie in dezen is onontbeerlijk.
Groene energie	Vernielen van landschap. Op bedrijfsterreinen is vaak nog voldoende plek. Hoeveel van de logistieke dozen staan er in het land? Voordeel dat daar ook de meeste stroom wordt gebruikt.

Liever zonnepanelen dan windmolens! Zeker waar weinig akkerbouwgrond geconcentreerd is.	Netproblemen?
	Laten we het kleine beetje groen hier op het smalste stukje van Nederland groen houden. In de afgelopen jaren is er in dit gedeelte van Limburg teveel asfalt, industrie en verstedelijking gekomen. Weilanden vol zonnepanelen en windmolens ontsieren de omgeving nog meer.
Inmiddels gaat het Rijk (o.b.v. de Kamerbrief) uit van geen energieopwek op agrarische percelen. Dat vergroot de opgave voor het bebouwde gebied. Op zich prima, lijkt me. Ik zou de mogelijkheden van zon-op-dak en windenergie op bedrijventerreinen zeker als opties meenemen. Hier zou mijn suggestie zijn om dat nog niet per bedrijventerrein nader in te vullen, juist omdat de ontwikkelingen hier nog heel snel gaan.	
Durven nog net niet windmolen in de mond te nemen. Linkse gedachten, waar over niet in oplossing en gevolg wordt nagedacht. Uiteindelijk wordt de burger met hoge kosten opgezadeld	Burger op kosten jagen. En subsidies voor laagopgeleide ????
Prima. door het anders gaan eten zal minder grond nodig zijn, bovendien zijn verticale culturen ook mogelijk.	De boeren zullen dit niet leuk vinden (maar wat wel...) Anderzijds is investeren in energie een nieuw verdienmodel voor boeren én andere bedrijven met grote panden. Bevorder zonnepanelen op daken.
Boeren ontvangen hiervoor financiële compensatie	Volbouwen landbouwgrond in relatie tot de vorige stelling is niet handig, ziet niet uit en we kunnen weer natte voeten krijgen.. en de zon schijnt tegenwoordig maanden niet. Toch op zoek gaan naar andere energiebronnen welke de natuur niet aantasten.
	Is het bewezen duurzame energie? Agrarische grond hebben we ook nodig.

Open reacties bevraging

Open reactie
Prima initiatief met hopelijk veel zinvolle reacties. Eventuele nadelen wegen voor mij niet op tegen de voordelen en voor sommige zaken hebben we gewoon geen keus als we in goede gezondheid verder willen leven. Vandaar dat ik ook weinig nadelen zie.
Handhaving ook laten handhaven anders hebben regels ook geen nut
Als je bewoners wilt laten participeren in de visieontwikkeling, lijkt het handig wanneer je die bewoners ook serieus neemt. Deze enquête is dusdanig ondermaats dat zij voor het vervolgtraject een slechte schaduw vooruit werpt. Laat dit aub door professionals opzetten.
Ga eens echt kijken wat haalbaar is, in het belang van de gemeenschap en niet in eigen belang zodat ik volgende keer weer gekozen wordt in de gemeente
Gemeenten zouden meer naar de burgers moeten luisteren en meedenken i.p.v. alles weg te wuiven of pas zeer laat de burgers inspraak te geven waardoor plannen eigenlijk al 80% vast staan. Vraag burgers vooraf wat men van plan is en laat burgers hier ideeën op inbrengen en ga dan pas kijken wat men wil.
Ik lees totaal niets over de geplande grootschalige grindwinning op de Graetheide, terwijl die toch een giga invloed heeft op het (dagelijks) leven van inwoners uit S-G.
Ik vind de vraagstelling niet goed, dit zou veel beter kunnen
Gemeente Sittard-Geleen moet eens goed nadenken wat de visie voor de komende 5-10 jaar is en daar een eenduidig beleid voor voeren. Geen vriendendienstjes meer aan bouwbedrijven en maar doelloos blijven bouwen. Bouw eens iets waar behoefte aan is en wat past bij onze gemeente! Wij zijn een kleine stad en hoeven niet te concurreren met Maastricht
Wat voor de fusie wel betaalbaar was en nu niet wat is de oorzaak.

Er is weinig aandacht voor natuur, voor Limburgs heuvellandschap, en hoe gedrag van burgers bij kan dragen aan milieu en natuur, zoals loslopende honden die natuur opjagen en verstoren, burgers met houtkachels die de luchtkwaliteit ernstig verstoren. Daar valt nog veel winst te behalen.

Ook wateropslag voor droogte, welke oplossingen zijn daarvoor in plaats van focus tegen versterking, zou ook daar over nagedacht kunnen worden. Leegstand in centrum en bedrijventerrein is zonde. Goed om te benutten voor woningen.

Ja ik geef graag wat mee. Laat politiek niet mee spelen in besluiten die het leven van jullie inwoners beïnvloeden.

Zonneparken, autobezit beperken, energietransitie, waterbeheer, woningbouw en bepalingen wie er mag wonen.

Leuk maar de gemeente vergrijst omdat de jeugd verjaagd wordt. Vul eerst eens de stad weer op met huizen en leuke winkels zodat je er weer met plezier kan vertoeven, stop toevoer van buitenaf en maak ruimte van de hier geboren en omgekomen om te wonen (vb. te veel mensen van de randstad in de buitenwijken en geen huizen voor eigen jong volwassenen/nieuw te vormen gezinnen). Ik zie enkel natuur verdwijnen door toedoen van de gemeente tot nu. Alles om met weinig geld onderhoud te kunnen plegen. Neem mensen in dienst zoals vroeger en plant bomen en perkjes en niet alleen in centrum Sittard maar overal. Maak hondenveldjes en speeltuintjes en natuurspeelplekken, omarm bos en veld en boerenlandschap. Dan komt S-G er wel als een gemeente die staat voor haar inwoners. Niet alleen eisen en vragen maar vooral ook geven. En dat hoeft helemaal niet veel te kosten. Alleen slim inzetten van wat er al is.

Stop met het uitkleden en verarmen van de voorzieningen overal. Feit is dat je te maken hebt met vergrijzing en dat een grote groep mensen op korte termijn afhankelijk is van hun directe omgeving. Er is een toename van mensen die verward zijn en niet mee kunnen in de snelle (vaak digitale) en onoverzichtelijke wereld. Kies voor een pas op de plaats en ga niet zo mee in de "rat race".

Als je wijken sociaal sterk wilt maken en op termijn deze sociale cohesie wilt inzetten voor buurtprojecten (waarvoor mogelijk gemeente inzet kan verminderen) zullen je daar eerst in moeten investeren. 20 jaar geleden wilde je in Heerlen of Roermond nog niet gevonden worden maar vandaag de dag schaam ik mij voor Sittard. Het sluiten van de Hateboer, het milieupark, het stadhuis verplaatsen naar Geleen. etc. Dat zijn voorzieningen die horen in een stad thuis. Die dienen toegankelijk te zijn. Het scheelt dat de woningvereniging weer richting het centrum komt.

Sommige stellingen is niet goed over nagedacht. Er wordt soms voorbij gegaan aan onderliggende problemen. Ook voordeel, nadeel is te lastig. Vraag gewoon naar een mening.

Nee

Er wordt gelukkig weer gewerkt aan toename horeca in Geleen. Groot hiaat in aanbod is een uitgaansgelegenheid voor jongeren (14-20 jaar).
18- kan nergens terecht

Er is al te veel historie weggemaaid in het centrum van Geleen. Ook in het centrum van Sittard wordt het steeds minder groen geen bankjes om ff op te verpozen. Dus voor mensen die slecht ter been zijn niet handig want op een terras kost het de burger weer geld. In Sittard mag een lelijk V&D pand niet plat maar in Geleen worden alle historische grote gebouwen plat gegoid. Dit is meten met 2 maten.

Vooraf minder beton en meer groen maken de stad wat mij betreft leefbaarder. En dit hoeven geen (grote) projecten te zijn, maar een boom links en rechts erbij maakt het straatbeeld veel meer blij :)

En behoud de oude/typische gebouwen/monumenten in het straatbeeld! Ook dit geeft karakter en sfeer aan de stad. Helaas is dat voor mij de reden om niet in Geleen te winkelen, maar wel in Sittard. Laten we niet nogmaals dezelfde fout maken.

Laat hoogbouw achterwege, leg een park aan in het centrum van Geleen op de overdekte parkeerplaats en maak het plein voor t oude gemeentehuis helemaal rond door bebouwing (technische school t.b.v. Chemelot) zodat de markt en de Raadhuisstraat 1 geheel worden. Zorg dat leegstand van kantoren eerst wordt aangepakt voordat er nieuwbouw komt achter het station in Sittard.

Pas de woningbouw aan op de mensen die je er wil hebben wonen. Sociale huurwoningen zijn er genoeg, bouw voor werkenden, zorg dat de gemeentelijke (financiële)inspanning voor niet werkenden omlaag gaat.

Ik wens jullie veel succes en ben vooral benieuwd of er ook een samenvatting komt van alle opmerkingen die door inwoners zijn meegegeven.

Parkeerterrein buiten het centrum.

Goedkoop met shuttle naar centrum. Zie Roermond, Maastricht. Bloeiende steden. Mensen blijven langer zonder hoge parkeerkosten en geen overlast in de schil.

Neem in de visie ook het parkeren mee en de ruimte voor inwoners om hierin zelf ideeën aan te dragen. Nog beter om het nog breder te bekijken: geef de inwoners ruimte om (samen) invulling te geven aan hun eigen, openbare omgeving, door keuzes te geven over de inrichting.

Er zijn zoveel mooie plannen in de omgevingsvisie. Tijd voor actie!

Uw intenties zijn best wel goed hoor, maar m.i. is de waarheid niet altijd in overeenstemming met uw stellingen.

Let goed op de vraag van de inwoners van nu, de inwoners van morgen en de inwoners die alle plannen uiteindelijk moeten betalen. Ik vind sommige vragen en ideeën neigen naar hele prachtige ideeën in een nieuw te schrijven boek over een ideale wereld in een blanco vel van een gemeente. Maar hectares met parken aanleggen die niet gebruikt worden waarna er een enorm verkeersinfarct ontstaat bij scholen, winkels, verenigingen, zorg of sportinstellingen is niet gewenst. Geweldig brede stoepen aanleggen met dubbele fietspaden op oorspronkelijk drukke wegen zorgt er enkel voor dat de fietsers schijnveiligheid krijgen. Sommige wegen zijn nu eenmaal nodig. Leefbaarheid door bereikbaarheid, parkeergelegenheid en voldoende voorzieningen staan allemaal met elkaar in verbinding. De balans tussen groen, functionaliteit, voorzieningen, economie en rust, vrede en veiligheid moet gewaarborgd blijven. Evenals de kosten.

Vraagstelling vrij onduidelijk, weet niet goed waar te antwoorden
enquête zit knullig in elkaar.

Men kan beter multiple choice maken om ook meer medewerking te krijgen

Graag meer info meegeven bij een stelling, zodat je je daar als inwoner in kan verdiepen en zo je mening kan vormen.

Ik mis ideeën over verbinding tussen inwoners in de wijken en buurten. Wij hadden jaren een mooie buurtvereniging, die is er al jaren niet meer en nu ken ik de mensen uit mijn straat niet meer. Wel geprobeerd wat op te starten, maar geen succes. Verbinding in de buurten is belangrijk op alle gebieden.

Het organiseren van een infostand op 3 dagen is erg beperkt. Er zouden informatiebijeenkomsten en discussiebijeenkomsten kunnen worden georganiseerd. Laat de bevolking echt serieus meepraten.

Meer aandacht en concrete acties om het centrum van Geleen en het omringend gebied van Daniken leefbaar te houden en de juiste bestemming (recreatie) te behouden

- Er wordt gesproken over een collectieve circulaire identiteit in de omgevingsvisie. Hoe dan? Meeste Mensen zijn daar voor mijn gevoel echt niet mee bezig. Supermarkten blijven ook stilstaan. Er wordt niet duidelijk geschreven hoe de gemeente hier t.a.v. inwonersgedrag wil komen of hoe dit te bereiken en te stimuleren. Daarnaast vraag ik me af of je bij zo'n grote gemeente wel kunt spreken van collectieve identiteit?

- Ik mis de verbinding met nieuwe huisvesting voor gemeentelijke diensten zoals Vidar en wijkbeheer. Bij beschrijving Geleen-Centrum.
- En ik mis de concretisering van beleidskeuzes die al zijn gemaakt zoals zwemmen in Glanerbrook.
- Ook huisvesting van specifieke doelgroepen is nog weinig specifiek.
- Ook mag er wat meer worden aangegeven op welke manier de gemeente wil gaan werken bijv. wijkgericht en hoe ze e.e.a. wil gaan organiseren en faciliteren. Dit vraagt ook beleidskeuzes. Namelijk meer integraal werken mogelijk maken. Of meer inzet in de ene wijk vanwege een grotere aanpak en opgave dan in de andere.
- in sommige gevallen graag meer 1 lijn trekken. En niet de ene keer wel met brieven rond gaan in de wijk maar de andere keer niet terwijl het vergelijkbare impactvolle ingrepen zijn in de ogen van buurtbewoners. Wat is de rol van de wijkcoördinator in deze? En wat die van de stadsdeelmanager? Positioneer deze mensen toch eens wat beter naar buiten in de communicatie. Geef de gemeente meer gezicht!

Ruimte kan zeker ook op of bij bestaande bedrijventerreinen worden gezocht. Desnoods zou de gemeente dit dwingender kunnen voorschrijven, zeker bij de grote energieverbruikers. Gemeente zou beter dienen samen te werken met bestaande energiecoöperaties om haar transitie opgave te vervullen.

Is u wat wil doen doe het dan goed.

Ik kijk uit naar het rapport over de visie op de toekomstige inrichting. Wat ik wel mis in deze stelling is een vraag over het soort voorzieningen die burgers van de gemeente graag verbeterd zien. Een van de dingen die ik bijvoorbeeld graag weer terug zie komen is om jonge kinderen muziek te leren. Vroeger was er een muziekschool in de stad maar die bestaat al jaren niet meer. Dat vind ik wel een gemis want als je geen sport wilt (of kunt) doen dan kan dat een alternatief zijn voor kinderen.

Ik denk dat goede communicatie en, voor zover mogelijk, zoveel mogelijk betrekken van de direct omwonenden ervoor kan zorgen dat het draagvlak voor bepaalde plannen groter wordt. Meer mensen betrekken kan ook zorgen voor meer ideeën. Natuurlijk kun je niet alle wensen/meningen van iedereen meenemen, maar uitleg waarom iets wel/niet kan, kan ervoor zorgen dat plannen toch gedragen worden door de gemeenschap.

Graag wil ik u namens Wandelnet, als u daar behoefte aan heeft tenminste, documenten toesturen met informatie opgesteld door Wandelnet over de aandachtspunten voor wandelaars/lopers/voetgangers in relatie tot de Omgevingsvisie.

Mag hopen dat de gemeente Sittard-Geleen en Born de reacties gaat gebruiken en dit weer niet de volgende “zeperd” is van hun zogenaamde “meedenken en inspraak suggereren” op deze manier.
Ik heb er niet veel vertrouwen in voor de toekomst. De enquête is sturend en suggestief, lastig in te vullen en voor mij dus al een zeperd!

Goed dat Chemelot beter gecontroleerd en aangepakt wordt!

Het komt erop neer dat we de bestaande ruimte slim moeten gebruiken. Heel veel succes met bedenken hoe dat zo goed mogelijk kan!

Wel heel erg beknopte enquête

Zorg voor ontmoetingsplekken voor ouderen in dorpen

Stop met het structureel kapot maken van onze mooie stad Sittard-Geleen door de inwoners te onderwerpen aan het groene communisme en de groene afbraak agenda die iedereen arm maakt en een niet realistisch utopisch beeld schetst voor de toekomst... energiearmoede, torenhoge energiekosten, beperken met gebruik elektro i.v.m. overvol stroomnetwerk ook het gebruik van deelauto's deelscooters deelfietsen, CDBC , Carbontax (Rabobank) inperken houtstook en BBQ zijn voorbeelden van beperkingen die toekomst visie 2030 in petto heeft voor haar eigen inwoners

Ik zou graag zien dat meer fietspaden geasfalteerd worden en vrij komen te liggen van het andere vervoer. Hierdoor zullen meer mensen uit hun auto gaan en op hun fiets stappen. Ook kunnen kinderen zich hierdoor sneller en veiliger verplaatsen.

Verder zou het beter voor de uitstraling zijn als bouwgrond meer wordt gesplitst en wordt verkocht

Beter de verbanden leggen tussen op zich goedbedoelde ambities en de effecten daarvan. Zie bijvoorbeeld opmerking bij vraag 10.

Tegenstellingen zoals bijvoorbeeld meer groen, minder auto's proberen om te buigen naar symbiose door haalbare oplossingen te bedenken, die met het oog op 2040 ook realistisch en haalbaar kunnen zijn

Dit ging over de omgevingsvisie maar juist vragen over woningbouw mist in deze vragenlijst.

I.p.v. de burger rechtuit te vragen hoe zij hun omgeving graag zien heeft de gemeente weer een plan waar burgers zich aan zullen storen.

Dat niet alles kan is begrijpelijk maar laat mensen uit de straat/het dorp of de stad eens aangeven hoe zij hun stukje graag willen zien. Het zal u verbazen hoeveel goede ideeën er zijn

Ondanks de taakstellingen in de RES 2.0 staat er geen enkele specifieke verwijzing, laat staan planning op gebied van duurzame energie. Hoe gaat de gemeente hiermee om?

De gestelde vragen zijn op zich alle relevante aspecten voor de toekomst. De uitleg en uitwerking van de ene vraag kan problemen bij die van een andere vraag bemoeilijken. Een goede afweging van belangen, en vooral een goede communicatie over de afweging en over gemaakte keuzes door de gemeente is onontbeerlijk.

Tenslotte: het effect van de afwegingen en keuzes van de gemeente is afhankelijk van het draagvlak en het gedrag bij de inwoners van de gemeente en bij sommige vragen ook de bezoekers van de gemeente. Al bij diverse vragen genoemd: communicatie en toezicht zijn essentieel.

Dit is voor de zoveelste keer dat ik mee doe in een of ander vorm om in overleg met de gemeente tot een betere leefomgeving te komen.

Nog nooit is er op een of andere manier vervolg aan gegeven. Burgerparticipatie is nog een onbekend begrip, maar is wel al een wettelijke verplichting. Hopelijk wordt er geen onderzoeksbureau ingehuurd om erachter te komen dat de gemeente hier erg slecht scoort.

Danikerbos moet geen begraafplaats worden!!

Algemene suggestie: probeer op basis van de gemeentelijke omgevingsvisie per deelgebied van de gemeente tot een soort van 'hoofdkeers voor de ontwikkeling' te komen, als een tussenstap tussen de abstracte algemene uitgangspunten van de omgevingsvisie (meestal zodanig geformuleerd dat niemand het er mee oneens zal [kunnen] zijn,) en het door de gemeente op te maken omgevingsplan, dat straks -in de ideale situatie- per juridisch bindende omschrijving van toelaatbare activiteiten [haast per m²] de ultieme concretisering van de omgevingsvisie moet gaan zijn. Zo zal de woon- en leefomgeving in Lutterade (woonwijk met relatief veel groen, maar in de directe nabijheid van Chemelot en aan een randweg) minder vragen aan vergroting areaal groen t.b.v. vermindering hittestress, maar zal invulling van open plekken t.b.v. woningbouw wel betekenen dat er een hogere geluidbelasting (vanwege Chemelot/A76/westelijke randweg) wordt geaccepteerd. Voor de rustige woonwijken zou je kunnen zeggen dat je anders aankijkt tegen de mogelijkheden voor kleinere maakindustrie, omdat we daar het karakter van de rustige woonwijk als leidend principe gaan hanteren. In de balans tussen activiteiten en woonwijken zou je kunnen komen tot een nadere differentiatie tussen wonen in de stadskern (levendig) en wonen in kleine kernen of rustige woonwijken (waar de balans tussen leefomgevingskwaliteit en [bedrijfsmatige] activiteiten een ander oordeel vraagt)

Laat de inwoners met ideeën komen. Maar nee alles is al in kannen en kruiken.

Niet alles past in een vakje voor of nadeel. Maar dat er snel iets moet veranderen is duidelijk. We moeten groener, energiezuiniger en beter omgaan met onze leefomgeving.

Zorg voor volle winkelcentra
Leegstand moet snel ingevuld worden

Houd balans en maak een visie die ook gevolgd wordt voor een tien tot 20 jaar.

Ik zie veel van de punten als aannames en te kort door de bocht allemaal. Parkeren minder - veiliger voor fietsers, leegstand aanpakken op simpele gedachten.

Ketenpartners

7 februari stadskantoor Sittard

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Ketenpartners

Datum:

7 februari 2024

Gastheren:

Cas Denissen, John Vernaus

Aanwezigen:

- Brandweezorg - Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Kim Waelen
- Gemeente Beek, Luc Bischoff
- Gemeente Beekdaelen, Jeffrey Bindels
- Gemeente Maastricht, Rik Lebouille
- GGD Zuid-Limburg, Sandra Akkermans
- GGD Zuid-Limburg, Isabelle Maussen
- LLTB, Paul Alberti
- Natuurbeheer Zuid-Limburg, Mark Luijten
- Provincie Limburg, Joey Hogenboom
- Provincie Limburg, Astrid Stemkens
- RUD Zuid-Limburg, Gerda Jongen
- Waterschap Limburg, Eric de Wit
- WML, Jana Zillen-Meijers

Afgemeld:

- Natuur en Milieu Limburg, Noa van Mulken (heeft via mail gereageerd)
- Enexis, Peter Baten (heeft via mail gereageerd)
- Gasunie, Berry Boll
- Parkstad Limburg, Koen van Nieuwenhoven
- Prorail, Cesco Holtus
- Gemeente Maaseik, Vera Le Venken
- Provincie Limburg, Gerda Verbraeken

Uitgenodigd zonder reactie:

Arriva, Fietserbond, Rijkswaterstaat, NS, Politie, Tennet, Veilig Verkeer Nederland, Visit Zuid-Limburg, Waterbedrijf Limburg, Gemeente Brunssum, Gemeente Dilsen-Stokkem, Gemeente Echt-Susteren, Gemeente Eijsden-Margraten, Gemeente Gulpen-Wittem, Gemeente Heerlen, Gemeente Kerkrade, Gemeente Landgraaf, Gemeente

Simpelveld, Gemeente Stein, Gemeente Vaals, Gemeente Valkenburg, Gemeente Voerendaal.

Reacties:

Tafel 1 (Cas)

- Voeg een ambitie toe over luchtkwaliteit. Met name ten aanzien van houtstook. Maak hier bijvoorbeeld onderscheid tussen nieuwbouw en bestaande bouw.
- Verduidelijk de keuzes ten aanzien van energieopwekking in buitengebied. Voor LLTB is keuze: geen zon op landbouwgrond. Volg de zonneladder en wek energie op op daken, bijvoorbeeld VDL. Betrek ook de windmolens over de grens bij de keuzes.
- Stimuleer landschapselementen op Graetheide nu de stilstand in ontwikkelingen van het gebied af is.
- Betekent geen kernreactor op de kaart dat er ook geen mag komen, net zoals bij ontgrinding?
- Werk bodem & water sturend scherper uit (WML).
- Maak gebruik van de lijst water & landbouw die LLTB en waterschap samen hebben opgesteld.
- Voeg keuzes met betrekking tot drinkwater toe. Zo is Hoogveld een waterwingebied en ligt er een knelpunt tussen waterwingebied en Delta Rhine Corridor ter plaatse van Limbricht. Gebruik hiervoor de NEN 7171.
- Probeer de complementariteit in de regio scherp neer te zetten.
- Borg de groene inpassing rondom Chemelot.
- Beschrijf de milieuverbetering rondom Chemelot niet alleen voor Geleen maar ook voor Stein en Beek. Verminder de overlast van Chemelot qua opslag.
- Betrek de positie van de luchthaven MAA bij de keuzes, als economische kans en milieubedreiging.
- Heb aandacht voor de beeldkwaliteit van Chemelot m.n. bij entrees en bij de snelweg. Presenteer bijvoorbeeld de campus.
- Maak ook soms echt stedelijkheid. Bijvoorbeeld rondom station in Sittard. Zeg dus iets over bouwhoogtes.
- Denk na over de toekomst van VDL. Ook in relatie tot de haven/Holtum-Noord waar ook veel automotieve zit.
- Zet de structuur van VTE sterker aan.

Tafel 2 (John)

- De doelen en de visie zijn (te) abstract.
- Echte keuzes ontbreken. Welke keuzes zijn nu gemaakt. Maak dat inzichtelijk; waar zit spanning, hoe kom je tot keuze. En wat zijn vervolgens de consequenties van deze keuzes voor ruimte en voorzieningen. Dit inzicht wordt gemist.
- Laat precies zien welke keuze nóg moeten worden gemaakt. Wat zijn de randvoorwaarden bij het maken van die keuzes. Wat is toestand nu, wat moet (vanuit bijvoorbeeld wetgeving), wat zijn kosten?
- Werk het begrip 'circulair' beter uit en maak hier eveneens keuzes in. Moet circulaire bedrijvigheid ook duurzame bedrijvigheid zijn?
- Circulariteit en duurzaamheid in gebied Chemelot; wat is dat daar dan precies? En hoe verhoudt zich dit met de leefbaarheid in de woonomgeving? Wat zijn de risico's voor de omgeving en logistiek? Werk de leefbaarheid in relatie tot Chemelot beter uit. Leefbaarheid lijkt het te verliezen van de economie.
- Hoe realistisch is de groene bufferzone rond Krawinkel (hoe dan?). Deze ontbreekt in de visiekaart. Waar landt deze en waar moeten we qua invulling dan aan denken.
- De logistieke verbinding Chemelot-haven heeft accent in de visiekaart. Wat betekent dit, in welk opzicht wordt deze verbinding verbeterd, wat is de ruimteclaim, wat is het transport-effect?

- Waar vindt energieopwekking plaats? Circulaire economie vraagt ruimte. Waar en hoe gebeurt dit in Sittard-Geleen? Ruimte aangeven, anders ben je deze mogelijk 'kwijt' aan een andere invulling. Goed voorbeeld hoe dit te doen; in omgevingsvisie van gemeente Venlo. Bij de uitwerking van het ruimtebeslag voor circulaire economie/energieopwekking ook aangeven waar je mogelijk het nog niet weet en dat dan nog keuzes te maken zijn.
- Breng kwaliteit en meer ruimte voor water beter tot uitdrukking. Voeg ook de andere waterbufferende beken toe zoals de Kingbeek en Limbrichterbeek.
- Accent wordt gelegd op het mijnverleden. Waarom en wat doe je daar vervolgens mee? Naast mijnverleden ook agrarisch en romeins verleden tot uitdrukking brengen. Dit ook meer zichtbaar maken.
- Geef richting aan de weging van de veerkrachten/doelen op basis van de inzichten uit de Nota Leefomgeving en wetgeving.
- De oproep is om meer richting te bepalen. En niet alle veerkrachten even belangrijk te vinden. Waarbij een zorg is dat in het smalste en drukste stukje Limburg uiteindelijk de ecologische en sociale veerkracht ten koste gaan van de economische veerkracht.
- Nuance aanbrengen op 'samen'. De (ook wetgevende) rollen van de gemeente uitleggen en aangeven.

Nagezonden reactie NMF

Zoals beloofd hier een aantal punten vanuit de NMF Limburg die we graag onder de aandacht willen brengen, voor zover die nog niet worden opgepakt. Sommige punten dienen ook echt als inspiratie.

- Wees concreet en duidelijk hoe je bepaalde zaken wilt gaan aanpakken en monitoren. Kun je doelen **SMART**(er) formuleren? Dus bijvoorbeeld daar waar de nood het hoogst is, gaan we door met het vergroenen van de fysieke leefomgeving zodat het voor iedereen er prettig wonen is --> kun je een concreet doel hier aan koppelen, in 2040 willen we in 6 wijken in Sittard-Geleen de bestaande groenvoorzieningen uitbreiden met X m²?
- Er wordt goed aandacht besteed aan het herinrichten van de beken, zodat deze robuuster worden voor een veranderend klimaat – vergeet hierbij niet dat de beek ook je ecologische verbindingzone is door het landschap, dus hier met name ook zorgen dat de beken natuurlijk worden ingericht, zodat het ook een plus is voor de biodiversiteit.
- Ik mis de nadruk op het versterken van de bestaande ecologische Noord-Zuid verbindingen (Rode Beek).
- Volg de handreiking decentrale regelgeving klimaat adaptief bouwen en inrichten van de rijksoverheid als leidraad: [Handreiking decentrale regelgeving klimaatadaptief bouwen en inrichten | Brochure | Rijksoverheid.nl](#). Zoek bijkomende informatie en regels thema specifiek op via Iplo <https://iplo.nl/thema/>. Bij natuurinclusief bouwen en ontwikkelen kun je ook iets opnemen over dat jullie altijd de checklist groen bouwen van de vogelbescherming en de zoogdiervereniging gebruiken.
- Onder het kopje verbeteren van de luchtkwaliteit: dit kun je doen door je de committeren aan het schone lucht akkoord en bij nieuw te bouwen projecten de WHO-normen te volgen en niet de Nederlandse normering voor bijv. fijnstof uitstoot.
- De circulaire uitgangspunten en ontwerpprincipes kan jullie helpen met het concretiseren https://www.metabolic.nl/wp-content/uploads/2021/12/Metabolic_HandboekCirculaireGebiedsontwikkeling.pdf
- Creëer ecocorridors in de stad, zie bv. het Park Connector Network (= reeks natuurcorridors waarbij in Singapore – een van de dichtstbevolkte steden ter wereld – alle grote parken met elkaar verbonden zijn). In Maastricht zijn er plannen voor een Maastrichts Natuur Netwerk (MNN). De kern is een groenblauw netwerk dat aansluit bij het landschap en de cultuurhistorie van de stad. Langs dat netwerk kunnen dieren en planten en (regen)water zich door de stad verplaatsen, maar ook wandelaars en fietsers (gezondheid).
- Pak zaken integraal op en benadruk dit in visie, zoals bij de Nieuwe wAarde (zie <https://www.buiting.nl/portfolio-item/de-nieuwe-waarde/>) waarbij de aanpak is gericht op 1) het anders inrichten en beheren van de openbare ruimte om **klimaatadaptatie**, 2) het versterken van **biodiversiteit** en 3) het verbeteren van de lichamelijke en psychische **gezondheid** van mensen tegelijkertijd aan te pakken.
- In het document staat een aantal keer samen met de inwoners willen we... beschrijf duidelijk hoe je dit voor je ziet: participatie is echt anders dan enkel informeren. Tuinen van Zuid is een zeer interessante partij om participatietrajecten mee op te starten.
- Inspiratiedocument voor verbetering natuur in stedelijk gebied: <https://assets.naturetoday.com/docs/89c6776a-3893-4394-bd12-f51c03b07e99.pdf>
- Goed voornemen om leegstaande panden te gaan transformeren. NMF Limburg is minder fan van principe Provincie Limburg: een straatje erbij. De NMF Limburg pleit ervoor dat in eerste instantie woningen gebouwd worden in bestaande buurten in Sittard-Geleen. Verdichting van steden biedt ook meer voordelen dan woningen bouwen in het buitengebied, zo is gebleken uit onderzoek van het ministerie van I&W en de woonvisie

van het College van Rijksadviseurs (<https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2022/10/18/bouw-in-de-buurt>). Door bij verdichting ook in de hoogte te bouwen, kunnen verschillende doelen gestapeld worden.

- Wellicht dat onze besluitwijzer ook nog als inspiratie kan dienen voor de omgevingsvisie: <https://www.nmflimburg.nl/project/besluitwijzer/>

Nagezonden reactie WML

Hartelijk dank voor de uitnodiging en omgevingsvisie stakeholdersessie volgende week. In de bijlage treffen jullie de staalkaart van waterbedrijven welke jullie kunnen gebruiken als input voor zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan.

Nagezonden reactie Enexis

Deze visie doorlezende mis ik de ruimtelijke impact die de energietransitie de komende (10-15) jaren op Sittard-Geleen gaat hebben, het gaat dan over de ondergrondse en bovengrondse impact voor te leggen kabels en te plaatsen elektrastations.

Nagezonden reactie LLTB

Hieronder de link naar de documenten (even googelen)

https://www.lltb-kompas2030.nl/water_vasthouden_op_landbouwpercelen_in_zuid-limburg_15_maatregelen_def.pdf
(waterschaplimburg.nl)

Beste,

Naar aanleiding van de stakeholdersbijeenkomst van 5 maart jongstleden willen we nog schriftelijk reageren op de concepttekst van de omgevingsvisie. Daarnaast willen we u een aantal uitgangspunten meegeven waarvan wij het belangrijk vinden dat deze worden meegenomen in de ontwerp omgevingsvisie.

Zuinig omgaan met landbouwgrond

Uit de Landbouwverkenning Swentibold die in 2022 door de LLTB is uitgevoerd, is gebleken dat de druk van andere functies op het landbouwgebied groot is. Dit drijft de prijs van landbouwgrond op en remt de ontwikkeling van agrarische bedrijven. Vergroting of extensivering van landbouwbedrijven is daardoor niet mogelijk. Landbouwbedrijven zijn daardoor genoodzaakt om gronden op afstand te exploiteren met alle uitdagingen van vervoer en transport die daarbij horen. Wij zijn dan ook blij met de afspraak van het Rijk met provincies (IPO) en gemeenten (VNG) landbouwgrond niet ingezet mag worden voor zonneparken. In de gemeente Sittard-Geleen gaat het bijvoorbeeld om de initiatieven zoals gepland in Graetheide en De Lexhy.

Natuur en landschap

Wat betreft de versterking van natuur en landschap kan de landbouw hier juist een goede bijdrage aan leveren. Wij pleiten voor meer mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer en aanleg van landschapselementen. Mits hiervoor een marktconforme en langjarige vergoeding beschikbaar is, zijn agrariërs bereid hierin te investeren (zie ook Landbouwverkenning Swentibold).

Het mag duidelijk zijn dat wij tegenstander zijn van het plan voor ontgrinding in de omgeving van Graetheide in combinatie met grootschalige natuurontwikkeling. Dit is in strijd met het uitgangspunt van zuinig omgaan met landbouwgrond. Bovendien is vlakdekkende natuurontwikkeling hier niet op zijn plaats en ligt versterking van landschap en herstel van landschapsstructuren meer voor de hand. Daarmee is het gebied ook aantrekkelijk voor recreatief medegebruik van de inwoners.

Voedselzekerheid

Tenslotte willen we het belang van voedselzekerheid benoemen. Limburg is een belangrijke producent van voedsel voor onze eigen Europese thuismarkt. De conflicten in de wereld maken duidelijk dat afhankelijkheid van niet-Europese landen voor primaire grondstoffen en voedsel ons kwetsbaar maakt als Nederland en als Europa. De omgevingsvisie gaat niet direct over voedselzekerheid maar beïnvloedt indirect wel de beschikbaarheid van voedsel en kan daarmee niet los worden gezien van de geopolitieke situatie. Niet alleen klimaatverandering en bescherming van het leefmilieu maar ook de geopolitieke situatie vragen om een (integrale) visie op voedselproductie. Wij vragen u daarom om voedselzekerheid te benoemen als een belangrijke waarde, die meegenomen dient te worden bij de integrale afweging over het gebruik van de ruimte. Wellicht dat de Landbouwtransitie via de zeven transitiepaden van de SER hiervoor een mooie leidraad

vormt <https://www.ser.nl/nl/Publicaties/toekomstperspectieven-landbouw>. Een mooie tool daarvoor is de Biodiversiteit Monitor Akkerbouw Melkveehouderij die momenteel middels een 4 jarig project in Limburg draait.

Bijgevoegd is de landbouwverkenning Swentibold die een goed beeld schetst van de land- en tuinbouw in de regio, inclusief de ambities en knelpunten.

Partners uit de samenleving

Chemelot/BCC

Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK)

Natuur- landbouw en milieu organisaties

Historische verenigingen

Woningbouwcorporaties

ProRail

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Circulaire economie: Chemelot partijen

Gesproken is met Chemelot (vereniging Chemelot), Brightlands Chemelot Campus en DSM-Firmenich

Datum:

26-02-2024

Gastheer:

R. Ubachs

Aanwezigen:

- Harry Horbach, DSM-Firmenich
- Edwin Bakker, Brightlands Chemelot Campus
- Frank Schaap, Chemelot
- Bart Parmans, Royal HaskoningDHV

Reacties:

- Partijen hebben kennisgenomen van de toegezonden stukken waaronder ook de concepttekst van de omgevingsvisie.
- Afgesproken is dat zij een gezamenlijke schriftelijke reactie zullen opstellen en deze zo mogelijk uiterlijk 13 maart aan de gemeente zenden.
- Een paar onderdelen werden inhoudelijk wel al meteen naar voren gebracht:
- 1. Er vindt op en bij de site Industrial park en op de campus voorbereiding van afvalstromen (secundaire grondstofstromen plaats). Zo wordt er nu ook al mechanische en chemische voorbereiding uitgevoerd. De aanname dat dit enkel op satelliet sites plaatsvindt is niet juist. Denk aan QCP en CEDO, maar er zijn meerdere initiatieven in de pijplijn die afvalstromen voorbereiden.
- Hoewel het strategische streven erop gericht is geen voorbereiding van afval op Chemelot plaats te laten vinden (maar wel op satelliet sites) is dit voor diverse afvalstromen (secundaire grondstoffenstromen) wel het geval (denk ook aan lopende leads over rubbers, houtpulp, kleding, windmolenbladen, tennisballen).
- 2. Eind 2023 is nog 100 ha beschikbaar op Chemelot, daarvan zit 30 ha al in betaalde opties. Van de resterende 70 ha zit 50% in een zachte reservering. Daarmee is er nog ca 35 ha voor nieuwe leads beschikbaar. Er wordt altijd gezocht naar bedrijven die passen binnen de Chemelot Strategie, die huidige waardeketens versterken of een toegevoegde waarde zijn voor Chemelot.

- 3. De Lexhy kan ontwikkeld worden als de huidige Campus vol raakt. De nu gehanteerde formulering is breder dan enkel de campus locatie (en is niet conform het gestelde in de strategische gebiedsvisie).
- 4. De gehanteerde begrenzing van het Lexhy gebied moet gezien worden als een indicatieve begrenzing. Immers zal niet het gehele bosgebied geruimd worden en zal het wenselijk zijn Campus de Lexhy tot aan de Urmonderbaan door te trekken.
- Partijen wensen een groter gebied aan te geven als campusgebied de Lexhy.
- 5. In meerdere passages gaat het over zones. Zones van geluid en zones van externe veiligheid. Het kan niet aan de orde zijn dat hier eenzijdig veranderingen in aan worden gebracht, of dat hier kaderstellende beperkingen van toepassing worden die anders zijn dan het huidige planologische regime.
- 6. Maak in de stukken expliciet duidelijk waar sprake is van veranderde inzichten of veranderde kaders t.o.v. de huidige kaders en de huidige bestemmingsplannen.
- Het is moeilijk in te schatten waar deze kaders straks tot andere inzichten gaat leiden in de vertaling naar omgevingsplannen.
- 7. Relatie tussen omgevingsplandeel Chemelot en deze omgevingsvisie verduidelijken.

Nagezonden brief DSM-Firmenich, Chemelot en Brightlands Chemelot Campus

dsm-firmenich ●●●

DSM Nederland B.V.
Land & Housing Management

Urmonderbaan 22, 6167 RD Geleen, Geb. 94
P.O. Box 6500, 6401 JH Heerlen
The Netherlands

[dsm-firmenich.com](https://www.dsm-firmenich.com)

Aan:
Gemeente Sittard-Geleen
College van B&W
Postbus 18
6130 AA Sittard

Datum: 12 maart 2024

Contactpersoon: Harry Horbach (tel 06-11494543)

Referentie: LHM20240312

Onderwerp: Reactiebrief op conceptversie Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Geacht college van B&W,

In februari 2024 hebben wij de conceptversie van de Omgevingsvisie Sittard-Geleen ontvangen. U geeft hierin aan dat Sittard-Geleen een veerkrachtige gemeente wil zijn, met een prettige omgeving om in te wonen, werken, leren en ontspannen. In de toekomstbeelden wordt op een circulaire economie en duurzame werkgelegenheid ingezet. In de visie beschrijft u duidelijk het belang van Chemelot voor de gemeente. Tevens onderschrijft uw concept visie onze ambitie zoals eerder verwoord in o.a. het Masterplan Chemelot 2030, de ontwikkelingen van Knooppunt O46 en de Strategische Gebiedsvisie Chemelot.

Wij waarderen ook de grote afvaardiging en betrokkenheid van uw college tijdens onze strategiedag van 4 maart jl. waar wij vanuit Chemelot onze actuele visie met routekaart voor Chemelot circulair in 2050 hebben gepresenteerd. Waar wij spreken over Chemelot bedoelen wij het Industrial Park én de Brightlands Chemelot Campus (BCC) én de Haven Stein.

Met deze brief geven wij in hoofdlijnen onze reactie op de conceptversie, waarvan wij op onderdelen wel graag een aanscherping, verduidelijking dan wel bijstelling zien. Dit mede tegen de hierboven genoemde achtergrond van onze actuele visie Chemelot circulair, de routekaart zoals 4 maart jl. gepresenteerd.

In het navolgende lichten wij onze visie nader toe en verzoeken u deze in de definitieve Omgevingsvisie te verankeren. In onze visie gaan we nader in op de noodzakelijke energie-, grondstoffen en watertransitie én de nauwe verwevenheid tussen de Brightlands Chemelot Campus en het Industrial Park om deze transities daadwerkelijk te realiseren en waar mogelijk te versnellen. Ruimtelijke aanpassingen zijn een randvoorwaarde om deze transities te kunnen realiseren. Vanzelfsprekend dienen we de kwaliteit van de leefomgeving hierbij mee te nemen.

Hoofdpunten van onze reactie

- **Chemelot: welvaart en welzijn voor de hele regio; westelijke mijnstreek.** Chemelot is niet alleen een bron van trots voor de gemeente Sittard-Geleen, de regio Westelijke Mijnstreek, maar ook een belangrijk knooppunt voor vernieuwing op nationaal en Europees niveau. Het bevordert technologische vooruitgang, creëert goede banen en draagt bij aan duurzame oplossingen voor wereldwijde uitdagingen. Het laat zien wat mogelijk is wanneer bedrijven, overheden, onderwijs én de samenleving samenwerken aan een duurzame en welvarende toekomst.
- **Verduurzaming en circulariteit.** Chemelot wil de eerste volledig klimaat neutrale en circulaire chemische site van Europa worden, uiterlijk in 2050 maar zoveel eerder als mogelijk is. Dat is in het belang van de bedrijven op Industrial Park, Brightlands Chemelot Campus maar zeker ook voor de mensen die er studeren en werken, de omgeving, de economie en de strategische autonomie van Nederland en zelfs Europa. Het verlengen van de keten én toevoegen van nieuwe duurzame circulaire bedrijven en waardeketens zijn daarin essentieel. Dit vraagt meer ruimte voor (nieuwe) bedrijven zowel in fysieke zin, maar bijvoorbeeld ook voor wat betreft regelgeving, als ook om een ingrijpende verbetering en/of vernieuwing van de infrastructuur en de logistiek op en rondom Chemelot, met als voorbeelden: de doorontwikkeling van de haven Stein, de realisatie van de Multi Modale Corridor (MMC) en de aanleg van de noodzakelijke kabels en leidingen voor elektriciteit en grondstoffen naar de site (DRC-corridor, 380kV en 150kV etc). Dit alles uiteraard waar mogelijk ook in relatie tot het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.
- **Transitie; infrastructuur, verwerken afvalstoffen, groene overgangszones/omgevingskwaliteit** In de eerste plaats zet Chemelot in op het verduurzamen van haar eigen activiteiten. Dat komt ook de kwaliteit van de leefomgeving ten goede. Het gaat dan om het verminderen van uitstoot en mogelijk andere milieueffecten op de omgeving. Deze kwalitatieve verbetering in combinatie met veelal groenere overgangszones zorgen voor een betere uitstraling en zachtere overgang van site naar omringend gebied en vormen tevens een bufferzone voor bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid. Derhalve is het van belang dat deze overgangszones op de kaart worden opgenomen om deze te borgen voor eventuele conflicterende ontwikkelingen.
- **Leitmotif van Sittard-Geleen als de circulaire maakstad, Circular Mile.** Deze ambitie past bij het economisch profiel van de regio, biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid en Chemelot is daarin een belangrijke speler. Belangrijk ook dat het centrum en de omgeving van de Prof. Van Krevelenstraat en Kampstraat hierin betrokken worden. Middels de gebiedsvisie project Circular Mile willen wij dat graag samen met u verder uitwerken.
- **Brightlands Chemelot Campus en toekomstige uitbreiding van de campus naar De Lexhy.** De Lexhy is voor de economie, werkgelegenheid in de regio en voor Chemelot en partners een belangrijke en noodzakelijke toekomstige uitbreidingsruimte. Daarnaast spelen in het gebied op en rondom de Lexhy veel met name infrastructurele ontwikkelingen die goed moeten worden afgestemd en daarin heeft de Omgevingsvisie een belangrijke sturende functie.

Belangrijke aandachtspunten

- **Uitbreiding Campus de Lexhy.** De bestuurlijke afspraak –die ook is vastgelegd in de Strategische Gebiedsvisie Chemelot– is dat de Campus kan uitbreiden op De Lexhy als er voor haar activiteiten onvoldoende ruimte is binnen Campus Noord op de site. De tekst in de concept Omgevingsvisie op p.12 is hiermee niet in overeenstemming. Daar zijn twee belangrijke opmerkingen bij te geven:
  - Voor de juiste weergave van de Lexhy op kaart (in tegenstelling tot de kaart op p.4) verwijs is u naar de Strategische Gebiedsvisie Chemelot en omgeving.
  - De voorwaarden waaronder de campus mag uitbreiden staan niet juist verwoord op p.12. De Brightlands Chemelot Campus kan doorgroeien naar de Lexhy ten noorden van de Urmonderbaan nadat uitbreiding op Campus Noord niet meer mogelijk is. Zie o.a. afspraken van de Stuurgroepvergadering Chemelot 2025 d.d. 07-12-2022
- **Minder ontwikkelruimte voor Chemelot en zelfs verkleinen van de huidige geluidszone.** De routekaart Chemelot circulair zet niet in op krimp, maar op de verduurzaming van de bestaande activiteiten, en kiest nadrukkelijk voor het duurzame scenario. Chemelot wil namelijk de eerste volledige klimaat neutrale en circulaire chemische site van Europa worden en daarmee ook voor duurzame meerwaarde voor Sittard-Geleen zorgen. Dat vraagt juist extra ruimte om ketens te verlengen en nieuwe ketens toe te voegen.
- **Aandachtsgebieden externe veiligheid.** Deze gebieden, zoals opgenomen op de kaarten, geven een verantwoordelijkheid naar beide kanten. Deze zullen zowel vanuit Chemelot als ook vanuit de omgeving, bijvoorbeeld door woningbouwontwikkeling, richting de site moeten worden gerespecteerd. Bij 3.2 op de kaart staat bijvoorbeeld nu enkel een pijl richting de site en zone beperkt zich tot de site. De Omgevingsvisie biedt nu een goede kans om dit duidelijk aan te geven om de veiligheid te borgen en conflicterende ontwikkelingen te voorkomen. De huidige 'standstill' gebieden moeten daarvoor worden gehandhaafd ten behoeve van de veiligheidscontour van Chemelot. Chemelot is ook voorstander van (groene) bufferzones maar een inwaartse zonering (p.12) of zones op de grens van de site Chemelot zijn niet conform de wettelijke kaders. Veiligheid dient aan beide zijden geborgd te worden; dat geldt dus ook voor de ruimtelijke ontwikkelingsplannen in het overgangsgebied. Wij verzoeken dat ook in het Omgevingsplan mee te nemen.
- **Ruimtelijke en milieuwetgeving is bepalend voor zonering van geluid en externe veiligheid.** Deze is kaderstellend voor de Omgevingsvisie. Dit vraagt om expliciet te maken waar sprake is van veranderde inzichten of beleidswijzigingen t.o.v. de huidige kaders en de huidige bestemmingsplannen.
- **Chemelot zet sterk in op verduurzaming en kennisontwikkeling.** De transitie van aardolie en aardgas (zie uw factsheet Industrie) naar duurzame grondstoffen en hergebruik is al in volle gang. Dit is randvoorwaardelijk voor de vestiging van nieuwe bedrijvigheid: deze moet passen in circulaire maar ook de mogelijk nieuwe, duurzame waardeketens. Door dit duidelijker aan te geven in de Omgevingsvisie, los van scenario's, wordt deze gedeelde doelstelling versterkt.
- **Vorbewerking van afvalstromen (secundaire grondstofstromen) op Chemelot en Brightlands Chemelot Campus.** De concept Omgevingsvisie sluit nieuwe waardeketens en verbewerking van afval uit. Op Chemelot zijn echter nu al diverse bedrijven die afvalstromen verbewerken t.b.v. productie, maar ook voor R&D en opschaling. In het kader van de ambities op het vlak van duurzaamheid en circulariteit is het essentieel dat er ook ruimte is voor de verzameling, verwerking en opslag van afvalstoffen (de zogenaamde upstream bedrijvigheid). Deze zal waar nodig ook op site en de campus plaats vinden (i.t.t. het gestelde onderaan p.11). Dit is noodzakelijk voor een langere circulaire keten en het minimaliseren van transportkosten. Wij stellen voor om samen naar de juiste formulering te zoeken die de verduurzaming van Chemelot mogelijk maakt met ook voldoende aandacht voor de leefkwaliteit van de omgeving.

- **Ruimte voor nieuwe waardeketens, innovatie en verduurzaming is essentieel.** In september 2023 was nog 100 ha beschikbaar op Chemelot, daarvan zit 14 ha al in lopende formele opties met bedrijven. Van de resterende 86 ha ligt op 24% een zachte reservering. Daarmee is er nog ca 65 ha voor nieuwe leads beschikbaar. Uitgangspunt is nieuwe bedrijven die passen binnen de Chemelot Strategie, die huidige waardeketens versterken, een nieuwe waardeketen kunnen realiseren of van toegevoegde waarde zijn voor Chemelot als geheel.
- **Relatie met de omgevingsvisies van Beek en Stein leggen.** Zowel functioneel als ruimtelijk overstijgen veel opgaven en ambities de gemeentelijke grenzen. Dit geldt ook in fysieke zin voor Chemelot en veel infrastructurele ontwikkelingen. Daarom is het dus van belang dat de omgevingsvisies van de drie gemeentes rond Chemelot waar nodig zijn afgestemd op elkaar.
- **Rekening houden met de inpassingen (ondergronds en bovengronds) van de kabels en leidingstroken op de Lexhy in relatie tot toekomstige economische activiteiten.** De Delta Rhine Corridor, Waterstof Backbone en aanleg 380kV zijn bijvoorbeeld essentieel voor de verduurzaming van de site. Een multipurpose leiding heeft ook een positieve impact op verduurzaming en/of externe veiligheid. Chemelot werkt hier dan ook actief aan mee en heeft in de Ruimtelijke Ontwikkelingsschets Chemelot Noord en omgeving ruimte hiervoor gereserveerd in samenspraak met de belanghebbenden. Dat geldt ook onder meer voor het verzoeken en uitbreiden van het bestaande elektriciteitsnet en het elektriciteitsstation Graetheide. Daarbij is het streven dit waar mogelijk ondergronds te realiseren ten behoeve van de omgevingskwaliteit & meervoudig ruimtegebruik.
- **Benadrukken van het belang van goede verbindingen** tussen Chemelot en omgeving voor zowel transport als vervoer en duurzame vormen van mobiliteit. Hier kan infrastructuur bijvoorbeeld door buisleidingen ook een belangrijke(re) rol spelen. Deze visie sluit ook aan bij de uitgangspunten van het mobiliteitsprogramma Chemelot zoals recent door ons vastgesteld en door de verschillende overheden omarmd. Een open publieke fietsverbinding over Chemelot Industrial Park is vanuit veiligheidsoogpunt echter geen optie. Deze is nu wel nog als zodanig op de kaart van Toekomstbeeld Economische veerkracht opgenomen.

Wij gaan ervan uit dat onze reactie bijdraagt om tot een gedragen, duurzame omgevingsvisie voor Sittard-Geleen te komen.

Graag vervolgen wij de dialoog met u hierover en willen dan ook nader met u bespreken hoe we samen verder kunnen optrekken om zowel uw visie als onze Chemelot visie gezamenlijk succesvol te laten zijn!

Hoogachtend,

Mede namens L. Radix (directeur Chemelot) en A. Boeijen (CEO Brightlands Chemelot Campus)

J. de Beer
President | Director DSM Nederland

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst: ProRail
Datum: 27-02-2024
Gastvrouw: Johanneke Koelstra
Aanwezigen:
Reacties: <ul style="list-style-type: none">
• Veel vraag vanuit ProRail over woningbouw en bedrijvigheid -> heeft resultaat op treingebruik.
• Duurzame mobiliteit: nu nog veel autoverkeer.
• OV-verbinding met Chemelot terrein: Gevraagd werd naar de toekomstige OV-verbindingen. Hier wordt voornamelijk ingezet op bussen en (deel)fietsen, maar niet op treinvervoer.
• Woningbouw rondom IC-stations: het spoor en de treinen kunnen de extra reizigers aan.
• Spoor Sittard-haven Born: ProRail geeft aan dat het gebruik bepaalt of het spoor moet blijven. Wordt het spoor niet meer gebruikt, dan kan het weg.
• Station Sittard: alle sporen zijn en blijven nodig.
• Minder handelingen goederenvervoer op station Sittard:<ul style="list-style-type: none">
○ Er zijn verschillende definities van veilig. Langsrijden met 60 km/u is volgens ProRail juist minder veilig dan een extra handeling verrichten bij stilstand. Maximumsnelheid instellen zou een oplossing kunnen zijn.
○ Elektrificatie van het spoor bij Chemelot vraagt veel meer dan alleen de elektrificatie van dat kleine stukje spoor. Dan moet ook de rest van het terrein geëlektrificeerd worden.
○ Chemelot -> Venlo: Op de Maaslijn zal voor goederenvervoer met diesel gereden worden, ook na elektrificatie.
○ Chemelot -> Heerlen & Maastricht: Deze treinen moeten sowieso koppelgemaakt worden op station Sittard.
○ Chemelot -> Eindhoven: Alleen hiervoor zou elektrificatie van het Chemelot spoor minder handelingen betekenen op station Sittard, omdat de trein dan meteen door kan rijden.<ul style="list-style-type: none">
• Hoe krijg je het veiliger?
○ Niet meer lock wisselen in centrum/emplacement + verplaatsen

- Zuidelijke aansluiting Chemelot (is alleen voor vervoer naar Maastricht)

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Wonen

Gesproken is met ZOwonen, Woonpunt en Wonen Limburg

Datum:

12-03-2024

Gastheer:

Sandra Kuhnen-Jaspers en Frank Gorissen

Aanwezigen:

- Gemma Gerritsen, Woonpunt
- Lars Gartener, ZOwonen
- Tirza Houben, Wonen Limburg

Online input:

- Ton Coolegem, Wonen Zuid

Reacties:

- Ambitie om sociale huurwoningen toe te voegen in Sittard-Geleen wordt onderschreven en corporaties horen graag als zij hieraan een bijdrage kunnen leveren.
- Corporaties zijn vooral actief in de 'wijken met aandacht'. Die qua ligging herkend worden. Men onderschrijft de noodzaak om die gebieden aan te pakken en dat diversificatie van de voorraad, sloop en verduurzaming van corporatiebezit daarin essentieel is. 'Aandacht' gaat in hun ogen niet alleen over de bakstenen, maar ook het gebruik van de openbare ruimte, beschikbare voorzieningen en de gezondheid en betrokkenheid van bewoners.
- Het nadenken over het 'schuiven' met programmering en andere ontwikkelvolumes en snelheden tussen de twee centra en de stadswijken wordt herkend. Daarbij wordt wel aandacht gevraagd voor de rol van de corporaties en hoe de gemeente hen kan helpen om daar ook hun posities te pakken. Verdunnen van corporatievoorraad in de ene wijk en elders bijbouwen kan. Zolang dat maar in het juiste volume gebeurt. Kleine ontwikkelingen zijn, zeker in het DAEB-segment of bij stevige transformatie, financieel niet haalbaar. Er moeten dus verschillende projecten zijn met voldoende omvang. Dat kan op gemeentelijke gronden of in

samenwerking met ontwikkelaars. Corporaties willen echter niet met elkaar hoeven te concurreren als de ontwikkelaar zelf een corporatie uit moet zoeken.

- Corporaties willen op basis van de strategische keuzes in de omgevingsvisie in meerjarige prestatieafspraken en het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma komen tot concrete afspraken over programmering en welke corporatie in de lead is in welk gebied van de gemeente.
- Corporaties geven aan dat transformatie en vernieuwing van de binnenstedelijke voorraad belangrijker is voor de leefbaarheid en sociale veiligheid in bestaande wijken dan nieuwe uitleglocaties aan de randen aan te wijzen. Wonen Zuid geeft aan dat zij het toevoegen van woningen aan dorpsranden bij vinden dragen aan het in stand houden van voorzieningen in kleinere kernen.
- Het verduurzamen van woningen blijft een continue opgave.
- Aandachtspunt is het warmtenet in relatie tot onvoldoende capaciteit van het elektriciteitsnet om aan vraag te voldoen en de prijsontwikkeling van warmte uit een warmtenet om de betaalbaarheid en prijszekerheid op langere termijn voor de eindgebruiker (huurders) te borgen.
- Inzet conceptbouw om zo versnelling te bereiken om op meerdere locaties een nieuw woonconcept van een moderne mix van wonen en werken te realiseren.
- Verder gaat de omgevingsvisie in op het versterken van ontmoeten en bewegen en gezond zijn. Hierbij wordt vooral de relatie met retail en voorzieningen gelegd. De relatie met wonen en bewonersparticipatie zou hier sterker terug kunnen komen.
- ZOwonen roept gemeente op om in het kader van de programmeringsvraag met de vervangingslocaties van de sloop uit Geleen-Zuid te komen.

Naast de omgevingsvisie ging het gesprek ook over de verbeterde samenwerking tussen corporaties onderling en met de gemeente en werden mogelijkheden besproken om dit verder te versterken.

Kaart:

Deelnemers hebben geen directe aanvullingen op de kaart. Ze hadden vooral vragen over de betekenis en gevolgen. Ze herkennen waarom bepaalde locaties (invulling van centra, woonwijken met aandacht) op die plekken staan.

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK)

Datum:

11 maart 2024

Gastvrouw:

Nadine Nievergeld

Aanwezigen:

- Christine Vanderheyden
- Alexander Kunnen
- Silvia Pellemans
- Jan van der Hoeve
- Guy Cleuren
- Roy Korsten

Reacties:

- Ze wilden vooral op de hoogte gebracht worden van het proces en gaven ook aan dat ze het moeilijk vonden om inhoudelijk te reageren. Mede ook omdat ze nog niet eerder zijn aangehaakt bij dit proces.
- Het deel beeld kwaliteit, erfgoed, cultuurhistorisch landschap stond erg summier op de kaart. Zo stonden ook de beschermde stads- en dorpsgezichten er niet allemaal op.
- Concreet is men ook nog erg zoekende in wat de omgevingsvisie voor hun eigen opdracht zal gaan betekenen.
- Tekstuele onduidelijkheid m.b.t. het bereikbaar maken van erfgoed en het trots zijn op beeldkwaliteit. Erg abstracte beleidsmatige taal waar weinig concrete inhoud in lijkt te zitten.
- Ze vonden het heel fijn dat ze betrokken werden in dit proces en gaven aan uit te kijken naar het concrete vervolg. Een aantal van hen gaf aan eventueel online nog verder op inhoud te reageren.

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst: Historische verenigingen
Datum: 11 maart 2024
Gastheer: Nadine Nievergeld, Reno Juriën en Miranda Ubaghs-Rompen
Aanwezigen: <ul style="list-style-type: none">
• Peter Schulpen, gemeentelijk archivaris
• Peter Vossen, Stichting Jacob Kritzraedt en Vereniging Sittards Verleden
• Frank Keysers, voorzitter Vereniging Sittards Verleden en bestuurslid Stichting Kasteel Limbricht
• Bernadette Waelpoel, Stichting Jacob Kritzraedt
• Sjef Koenen, Stichting Jacob Kritzraedt
Reacties: <ul style="list-style-type: none">
• De eerste vraag die al gelijk werd gesteld is waarom alleen Sittard-Centrum als historische centrum op de kaart Sittard-Geleen 2040 staat. Daarmee doe je historische plekken als Oud-Geleen, Sanderbout, Leyenbroek e.d. te kort. Er ligt al zoveel focus op Sittard-Centrum.
• Hoe is de bestaansgeschiedenis van Sittard-Geleen verwerkt in deze visie? Die komt in de tentoonstelling niet expliciet naar voren. Hoe borg je oude structuren/nederzettingen en gebruik je dit in nieuwe ontwikkelingen?
• Punt 15: goed bereikbaar maken van erfgoed: wat is goed bereikbaar? In dit stuk moet aandacht zijn voor de schrijfstijl, termen concretiseren. Een leek snapt hier niets van.
• Ten aanzien van de kaart Sittard-Geleen 2040: bekijk de mogelijkheden om hier met kaartlagen te werken (themakaarten per beleidsveld) die meer informatie geven over één specifiek onderwerp en de keuzes die voor dat onderwerp gemaakt zijn. Er werd ook de opmerking gemaakt dat we dit niet 'analoog' moesten bekijken, maar vooral ook de oplossing moesten zoeken in een goede digitale ontsluiting, waarbij je veel meer mogelijkheden hebt om lagen aan of uit te zetten.
• Er werd de vraag gesteld wat nu met alle bestaande kaarten zou gaan gebeuren. Zoals de kaarten m.b.t. archeologie en monumenten. Waar krijgt deze informatie een plek?
• Het is niet duidelijk om op de kaart om welke plekken het gaat bij de symbolen voor "Prettige wijk- en dorpscentra" en "bijzondere plekken". Daarnaast de vraag of de

juiste “bijzondere plekken” zijn aangeduid of dat dit aantal moet worden uitgebreid. Er zijn in de gemeente meer dan 11 “bijzondere (historische) plekken”.

Door de tijdsdruk en het ad-hoc bericht voor deelname aan de rondleiding was er een beperkt gezelschap aanwezig. Er is een kaart meegenomen voor verdere uitwerking door de verschillende verenigingen die bij de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born zijn aangesloten. Die zal op een later moment worden teruggebracht. Indien dit te laat is, zal wellicht gebruik worden gemaakt van de optie tot het indien van een zienswijze.

Nagezonden reactie

Stichting Jacob Kritzraedt en de Vereniging Sittards Verleden

CONCEPT OMGEVINGSVISIE SITTARD-GELEEN 2040

Eind 2022 hebben wij deelgenomen aan de meedenksessies over de “vertaling” van de doelen van de Toekomstvisie 2030 naar een omgevingsvisie 2040 voor Sittard-Geleen. Nu zijn we middels een op 18 januari jl. toegestuurde nieuwsbrief uitgenodigd om in de periode van 15 februari tot en met 13 maart mee te denken en te praten over het concept van een nieuwe omgevingsvisie “Samen stad en dorp maken”. Daarna kregen we als historische verenigingen via de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born op 19 februari een uitnodiging om samen met cluster Erfgoed een daartoe ingerichte tentoonstelling te bezoeken in het stadskantoor in Sittard. Op maandag 11 maart hebben wij daar als vertegenwoordigers van de Stichting Jacob Kritzraedt en de Vereniging Sittards Verleden gebruik van gemaakt.

Van de mogelijkheid om online te reageren op een tiental stellingen hebben wij geen gebruik willen maken omdat deze niet aansluiten op de vragen en opmerkingen die bij ons leven; daar bleek de sessie met cluster Erfgoed veel meer geëgend voor. Omdat we ons verdiept hadden in de digitaal beschikbare stukken, konden we ter plaatse inhoudelijk reageren. Na de toelichting van gemeentezijde bleek er nog behoefte te bestaan te bekijken, of er naast de gemaakte (en genoteerde) opmerkingen nog andere aandachtspunten op het gebied van ons erfgoed zijn, ook al is de deadline “tot en met 13 maart” voor het indienen van reacties daar erg kort voor. Daarom willen wij opmerken dat aan ons als betrokken maar niet in de materie ingevoerde burgers erg weinig tijd wordt gegund een en ander goed te bestuderen en te becommentariëren.

Hierbij onze gezamenlijke opmerkingen, gezien de krappe reactietijd waarschijnlijk zonder volledig te (kunnen) zijn:

1. Uitgangspunt van de Omgevingswet is een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Tot de omgevingskwaliteit behoort in elk geval het beschermen, bewaken en verder ontwikkelen van cultureel erfgoed, architectuur en stedenbouw, landschap en natuur. Volgens de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet moet een omgevingsvisie onder meer ingaan op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed, aansluitend bij de reikwijdte van het begrip fysieke leefomgeving. Ook stelt de MvT dat cultureel erfgoed in grote mate bepalend is voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zoals al eerder en ook maandag opgemerkt, is de mate van aandacht die in de voorliggende concept omgevingsvisie Sittard-Geleen 2040 aan cultuur en erfgoed wordt besteed laag, vanuit die optiek onbegrijpelijk en onacceptabel laag.
2. Het verhaal van het verleden en de fysieke overblijfselen hiervan vormen immers het DNA van een gemeente. Daarbij draagt de historische gelaagdheid bij aan de aantrekkelijkheid van een gemeente waar het goed toeven is en daardoor mensen en bedrijven aantrekt.

In dat kader missen wij een uitweiding over de historische en ruimtelijke ontwikkeling van Sittard-Geleen zoals in de Structuurvisie uit 2010. Daarbij mag de bepalende rol en invloed van de Maas maar zeker ook van de beken en hun beekdalen niet vergeten worden.

3. Een hinderlijk punt vinden wij de steeds wisselende omschrijvingen en begrippen vanaf de Notitie Reikwijdte en Detailniveau via de Toekomstbeelden en de meedenksessies naar het voorliggende concept van de omgevingsvisie 2040. Zo zijn wat Cultuur en Erfgoed betreft de teksten en begrippen in de uitgebreide Foto van de Leefomgeving uit november 2023 naar onze mening concreter en beter dan die in het concept van de omgevingsvisie en zeker dan op de factsheets (die tekstueel trouwens een kritisch oog verdienen want zo heeft Sittard vanaf 1243 stadsrechten en is de gemeente ca. 500 monumenten rijk).
4. Verder vinden wij “Trots op cultuur, erfgoed en beeldkwaliteit” een onjuiste en overdreven titel. Wij begrijpen de toevoeging “beeldkwaliteit” niet en in de tekst vinden wij daarvoor geen verduidelijking. Daarom stellen wij voor die toevoeging te laten vervallen. Maar vooral zouden wij in plaats van “Trots op” veel liever “Gedragen door” of “Steunend op” willen gebruiken. Terugkijkend naar het verleden wordt vaak de beeldspraak gebezigd dat wij op de schouders van onze voorouders staan, vandaar dat “Gedragen door” naar onze mening beter op zijn plaats is en in elk geval minder hoogdravend.
5. Op de factsheet wordt gesproken over “monumenten en veel dorpskenmerken en landschapsstructuren”. Wij nemen aan dat bedoeld wordt “monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschapsstructuren”.
6. Zowel in de concepttekst als op het factsheet wordt ingezet op “beleving” van het erfgoed. Wij kunnen ons daarin vinden wanneer dat vooral gebeurt in de vorm van informatie en verhalen. Een goede gids vormt de website <https://www.historiesittardgeleenborn.nl/> van HIS, wat staat voor Historische Impuls Sittard-Geleen-Born, de digitale beschrijving van de historie, de monumenten en de verhalen van de gemeente Sittard-Geleen. Het is een initiatief van de Vereniging Sittards Verleden en is inmiddels geadopteerd door de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born.
7. In het verlengde hiervan zetten wij vraagtekens bij het voornemen de openbare ruimte als een groot podium te zien. Daar hebben wij geen principiële bezwaren tegen maar er zijn delen van de openbare ruimte die om wat voor reden dan ook daarvoor niet geëigend zijn en daarvan gevrijwaard moeten blijven zoals wij bij het Kloosterplein beargumenteerd hebben.
8. Wat het hergebruik van historische gebouwen betreft wordt opgemerkt dat bij hergebruik het risico bestaat dat er te weinig rekening wordt gehouden met de historische waarde van de gebouwen maar dat hergebruik desondanks als een kans wordt gezien. Dat is een afweging waar wij ons uiteraard tegen verzetten en het is onzes inziens trouwens ook in strijd met de letter en zeker de geest van de Omgevingswet. Wij onderschrijven het zoeken naar zinvol hergebruik maar vinden het onacceptabel wanneer daarbij de historische waarde wordt aangetast. In feite geldt dat ook voor de eveneens onacceptabele stelling dat verduurzamen een risico kan vormen voor het behoud van ons erfgoed. Ook daarbij dient het beschermen van de historische waarde uitgangspunt te zijn.
9. Onbegrijpelijk vinden wij het dat zowel in de concepttekst als op de factsheet met geen woord gerept wordt over de groeiende problematiek van leegkomende kerken en hun al dan niet mogelijke herbestemming, resp. afbraak. Vanuit het oogpunt van cultuur en erfgoed vinden wij die problematiek groter en relevanter dan het aanwijzen van ons jonge erfgoed.

Tenslotte in aansluiting op de ter plaatse al gemaakte opmerkingen onze kanttekeningen bij de totaalkaart:

Uiteraard zal er altijd een spanningsveld zijn tussen het streven om op de kaart zo volledig mogelijk te zijn en de onmogelijkheid om dat te doen zonder de leesbaarheid en bruikbaarheid geweld aan te doen. Dat indachtig hebben wij de volgende bemerkingen maar vooral suggesties:

- Ook hier zouden wij “Trots op cultuur, erfgoed en beeldkwaliteit” willen vervangen door “Gedragen door cultuur en erfgoed”
- Het historisch centrum van Sittard is aangeduid. Wij zijn van mening dat alle beschermde stads- en dorpsgezichten als zodanig aangegeven moeten worden.
- Er zijn op de kaart een aantal “Bijzondere plekken” aangegeven; dat blijken vooral kastelen en buitenplaatsen te zijn.

Om de omvang en de gemeentebrede spreiding van ons erfgoed te laten zien geven wij in overweging te spreken van “Bijzonder erfgoed” en dan (bij voorkeur met specifieke tekens) de locaties aan te geven van (zonder uitputtend te zijn) met name:

- kapellen (zoals de Sint Rosakapel, de H. Pater Karelkapel en de Sint Janskluis) en kerken (zij het dat dat op sommige plekken tot overlapping en daardoor tot onduidelijkheid kan leiden; in beschermde gezichten wellicht volstaan met één teken?)
- kloosters (zoals Abshoven en Watersley)
- kastelen en buitenplaatsen
- grote hoeves (zoals de Biesenhof, de Bergerhof, de Lahrhof en de Ophovenerhof)
- watermolens (zoals de Kingbeekmolen, de Ophovenermolen, de Poolmolen en de Stadbroekermolen) en (niet te vergeten) hun biotoop
- groenstructuren (zoals het Stadspark en de schootsvelden)
- industriële gebouwen (zoals het vroegere hoofdgebouw van de Staatsmijn Maurits, het Pomphuiske aan de Bergerweg en de Sluis in het Julianakanaal)

Ondanks de zeer beperkte resterende tijd om te reageren, denken wij met bovenvermelde opmerkingen en kanttekeningen aan te tonen dat het onderdeel “Cultuur en erfgoed” van de concept omgevingsvisie Sittard-Geleen 2040 nog de diverse aanpassingen behoeft.

Uiteraard zijn wij desgewenst gaarne bereid een en ander toe te lichten en te overleggen over aanpassingen. Contact: secretariaat@stichtingjacobkritzraedt.nl

Stichting Jacob Kritzraedt

Vereniging Sittards Verleden

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Verslag participatie concept omgevingsvisie

Bijeenkomst:

Natuur- landbouw en milieu organisaties

Datum:

Groep 1 - 28 februari 2024

Groep 2 - 5 maart 2024

Groep 3 - 13 maart 2024

Gastheer:

Marion, Robert, Cecile, Raoul, Roy

Aanwezigen:

Groep 1

- Natuurrijk Limburg
- Graetheide comité
- Stichting De Rollen

Groep 2

- IVN Munstergeleen
- LLTB
- CNME
- WBE's Swentibold, Hondskerk, Limbrichterbos

Groep 3

- Samenwerkende natuurorganisaties, input is per brief aangeleverd
- Aanwezig bij sessie Wij Schwienswei, St. Behoud Kollenberg, St. De Rollen, St. Plök

Reacties:

Groep 1

- Duurzame energie; dit is een gemeentebrede opgave waarover partijen graag mee willen denken. Maar hang dit niet alleen op aan de het gebied Graetheide.
- Voorbeeld; kijk naar stadskwekerij Hengelo als voorbeeld, dergelijke kleinschalige initiatieven zijn goed in te passen in de beoogde dorpsmantels.
- Volg de zonneladder. Kijk voor windenergie naar de naar de grotere structuren, zoals het kanaal, A2, industriegebieden etc.

- Het elektriciteitsnet raakt vol; werk toe naar kleinere hubs voor energieopslag, houdt hier in de omgevingsvisie rekening mee.
- Kijk naar behoud natuurgebieden; kies eerst voor behoud en versterken bestaande kern natuurgebieden, ga geen nieuwe eilandjes natuur realiseren
- Ecologische verbindingzones moeten soms robuust zijn (bv. noordzijde Graetheide), op andere plekken kan volstaan worden met het versterken van het landschap met hagen en groene dooradering (10% groen blauwe dooradering realiseren in het platteland, zoals genoemd in het LPLG) Neem dit op in je visie.
- De uitdaging; hoe kun je het verdienmodel voor boeren overeind houden als de agrariërs 10% van hun gronden niet meer in kunnen zetten voor landbouw? Werk in je visie uit welke modellen je hiervoor in Sittard-Geleen in kunt zetten.
- Educatie kan helpen om de beweging naar meer circulariteit en duurzame voedselteelt te maken. Etaleer de goede voorbeelden. Ga in gesprek met boeren die een boerderijwinkel hebben om na te gaan waar ze tegenaan lopen.
- VDL NedCar: nu er geen klant is, ga nadenken over de wijze waarop de beoogde uitbreiding ingezet wordt, de uitbreiding is niet noodzakelijk. Kan de campus van Chemelot niet gerealiseerd worden op vrijkomend terrein VDL gerealiseerd worden. Kan in bestaande gebouwen VDL.
- De stelligheid waarmee nu in te teksten gesteld wordt dat de campus gaat uitbreiden, is onterecht. Sluiting bestaande bedrijvigheid van bedrijven op Chemelot is realistisch, ga nu niet naar buiten uitbreiden. Gebruik eerst beschikbare ruimte op bestaande industriegebied(-en)
- Stevige ecologische verbindingzone op Graetheide is wenselijk, inclusief onderzoek naar mogelijkheden opheffen.
- Kijk ook naar 'bewegend groen' en bewegende natuur (bv. tijdelijke natuur) als daarvoor mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld op industrieterreinen.
- Kijk altijd naar bestaand groen om deze te optimaliseren in gebruik en biodiversiteit, de waarde van bestaand ouder groen is vele malen hoger dan nieuw en jong groen. Daarom altijd eerst; bestaand groen behouden en versterken.
- Bouwen in de dorpsranden alleen zeer beperkt toestaan en met behoud en versterking van de huidige kwaliteiten. Uitbreiding in de dorpen kan alleen zeer beperkt.
- Bouwen in de steden is in de basis een goede keuze (als er gebouwd moet worden)
- Schwienswei; maak hier de groene keuze, voeg dit toe aan het natuurgebied de Schwienswei, geef ruimte aan de beek en groen als uitloopgebieden voor de wijken. Versterk hiermee je ken natuurgebied en ontwikkel geen nieuwe randzones die ecologisch minder waardevol zijn. Neem hier je financiële verlies op de grondwaarde.
- Mik meer op hotels in de binnenstad, i.p.v. de concurrentie aan te gaan met bungalowparken in het heuvelland.
- Verbind je recreatieve routes met het buitenland en de regionale netwerken ten noorden en zuiden van de gemeente. Versterk je verbinding tussen de grensmaasvallei en het Geleenbeekdal.
- Kijk ook hoe je particulieren kunt betrekken bij het vergroenen van de leefomgeving en de eigen tuin, lever als gemeente een bijdrage aan mensen om dit te kunnen doen.
- Classificeer je openbaar groen; welke functie heeft je groen? Ontwikkel dit voor de gemeente. Waarop ligt de nadruk en baseer hier je keuze qua inrichting en beheer op.
- Behoud je bestaande cultureel-landschapstypen en versterk deze.
- Richt vrijkomende sportvelden Obbicht in als natuurgebied, verbindingzone naar de Grensmaas.

- Als er bosaanleg moet plaatsvinden: ontwikkeling bosgebieden rond Daniken en de Windraak, ten oosten van Nedcar en aansluitend op bestaande bosgebied bij de Lexhy.
- Vergroenen schoolpleinen is mooi, neem ook het behoud, beheer en educatie hierover mee.

Groep 2

- Plaatsen van hoogzitten bij de jacht in Sittard-Geleen zijn beperkt. Bestrijding exoten en ongewenste wildbestrijding (wilde zwijnen, wasbeer etc.)
- Groot probleem in het buitengebied; verstoring wild door recreanten en hondenbezitters (geen aanlijnplicht). Zonering en rustplekken in het buitengebied zijn noodzakelijk. Voorkom het ontstaan van nieuwe paden. Dit speelt in het buitengebied, maar meer specifiek worden het Geleenbeekdal en de omgeving van de Kingbeek waar in de gebieden van Natuurmonumenten en Waterschap veel verstoring plaatsvindt. Wijs duidelijke rustgebieden voor het wild aan.
- Ecologische verbindingzones zijn nu niet op de kaart benoemd. Verwerk dit in het kaartbeeld. Voeg ook de groenblauwe zones (voorheen goudgroen EHS) toe op de kaart.
- Ontgrinding van de van het Graetheideplateau wordt niet wenselijk geacht. Het is niet noodzakelijk voor het behalen van de doelen.
- Behoud het hele stroomgebied van de Kingbeek van de bron tot de Grensmaas. Hier veroorzaakt de bever nu een situatie waardoor de Kingbeek niet uitstroomt in de Grensmaas.
- De gemeente Sittard-Geleen is een sterk geïndustrialiseerde gemeente, het buitengebied is schaars, kijk voor de realisatie duurzame opwek (zon en wind) eerst naar de industriegebieden.
- De druk op de ruimte is heel groot. Landbouw en landschapsversterking gaat goed samen (verbreding landbouw), de ruimte voor grote nieuwe natuurgebieden en realisatie van duurzame opwek (zon) beperken.
- Ondersteun agrariërs (ook financieel) om de biodiversiteit in het buitengebied te verhogen.
- Wonen in de dorpsranden; leg de prioriteit op het nieuwe woningen in de dorpskern, voordat de randen bebouwd worden.
- Kleinschalige landbouw, hoe houden we dit in stand als door opvolging percelen steeds groter worden?
- Agrarisch natuurbeheer; een bedrijf kan alleen succesvol omschakelen als er langere zekerheid bestaat over inkomsten. Dan kan het ook planologisch vastgelegd worden. Kan de gemeente hierop een pilot draaien?
- Biedt hondenbezitters ook alternatieven om de hond wel los te laten lopen. Zet hondenbeleid op.

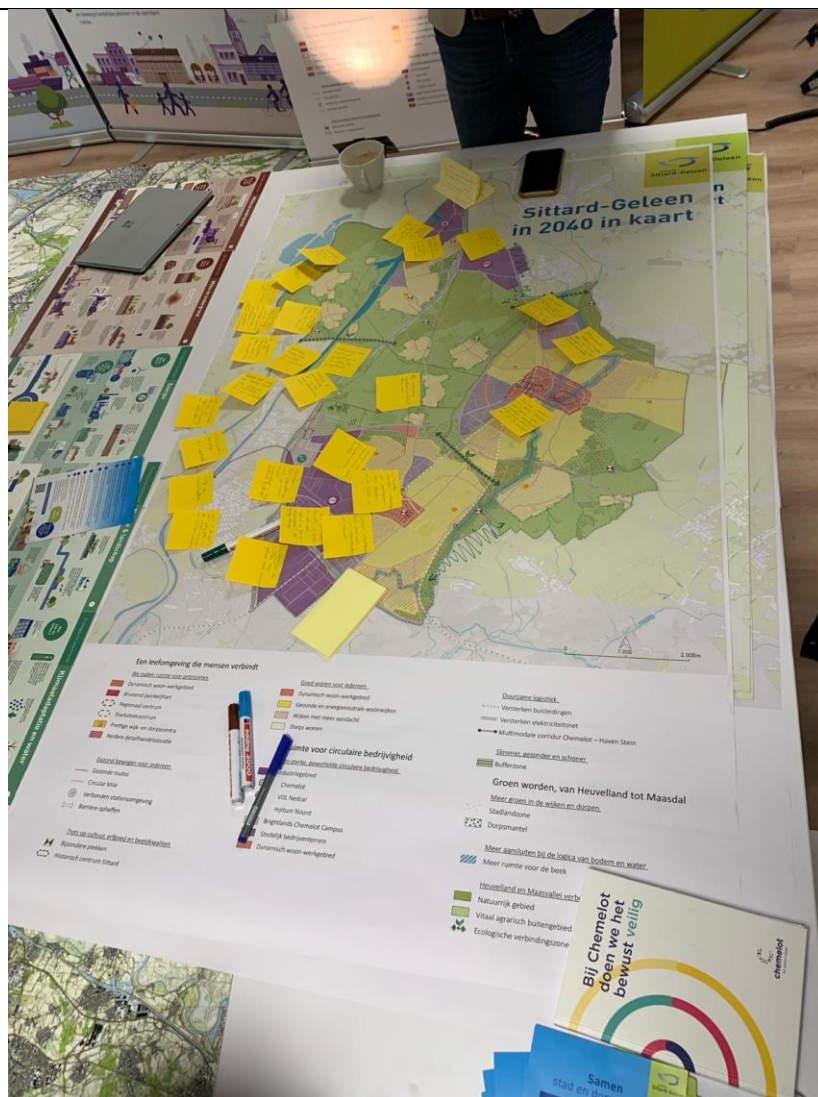
Groep 3

Zie ook de brief samenwerkende Natuurorganisaties.

- Brief van de samenwerkende natuurorganisaties dd. 9 maart 2024 is het vertrekpunt van het overleg, het betreft een door alle partijen gedragen brief. In de brief staat de reactie op de concept omgevingsvisie 2040.
- Ambities zijn positief.
- Balans tussen de veerkrachten is van belang.
- Ecologische veerkracht is afgelopen periode (jaren) achteropgeraakt door allerlei ruimtelijke ontwikkelingen. Er dient komende periode een inhaalslag op het gebied van ecologie, groen, natuur en landschap plaats te vinden om de balans/het evenwicht te herstellen.

- Vergroeningsbloem (door De Rollen aangereikt aan RH) kan input vormen - keuzes maken vanuit ecologische veerkracht;
- Hoofdstructuur Natuur en Landschap borgen in de visie, 'groenblauwe ladder'
- Het moet concreter - per gebied aangeven hoe er wordt voldaan aan het basis kwaliteitsniveau natuur en ecologie (David Kleijn -WUR). Wat wil je beschermen/behouden?
- Bestaand groen behouden/beschermen en nu keuzes maken voor uitbreiding van natuur en landschap en het verbeteren van de kwaliteit van bestaande natuur.
- Waarde en potentie per gebied benoemen (Schwienswei, ESCS, Graetheide, Kollenberg).
- Nieuwe natuur en compensaties toevoegen aan het netwerk, uitbreiden/ verbinden van bestaande gebieden. Niet los daarvan;
- Voorwaarden (duurzaamheid, natuur- en landschapswaarden) stellen aan de verpachting van gemeentelijke arealen agrarische grond;
- Meetbaar maken van de ambitie: bijv. 10% groenblauwe dooradering van het buitengebied - opnemen in visie.
- Verbindingszones langs beken borgen in visie (beekdal brede benadering).
- 'Doelen voor de fysieke leefomgeving' opzoeken;
- Zorg voor een financiële paragraaf om doelen te financieren, voer het LKM in.

Nagezonden brief samenwerkende natuurorganisaties van Sittard-Geleen

Van : samenwerkende natuurorganisatie van Sittard-Geleen (snSG)
Aan : College van B&W, ambtenaren en gemeenteraad Sittard-Geleen
Datum : 9 maart 2024
Betreft : snSG reactie op Concept Omgevingsvisie 2040

Hoogste tijd om de ecologische veerkracht te versterken

De samenwerkende natuurorganisaties van Sittard-Geleen (snSG) roepen het college van B&W en de gemeenteraad van Sittard-Geleen op om de ecologische doelstellingen in de concept omgevingsvisie 'Samen Stad en Dorp maken' van februari 2024 te verhogen en te concretiseren.

Voorop gesteld, wij zijn blij met de ecologische ambities zoals verwoord in de paragrafen 'Groen worden van Heuvelland tot Maasdal', 'Aansluiten bij logica van bodem en water' en 'Heuvelland en Maasvallei verbonden'. De groene dorpsmantels, de nieuwe natuur in stadlandzones, kleinschalige stadslandbouw, de verbetering van de waterberging en ruimte voor de beken spreken ons aan, net als de ecologische versterking van het Rivierpark Maasvallei, de natte en droge ecologische oostwestverbindingen en het herstel en de verbreding van de Rode Beek en de Geleenbeek met bijbehorende versterking van biodiversiteit en leefbaarheid.

Echter, het ontbreekt in deze "onderlegger voor de dialoogronde" (colofon) nog aan de concrete en meetbare doelstellingen die werden aangekondigd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Daar vraagt ook de Commissie MER om in haar advies 3614 van 12-07-2022. Het voorliggende Concept voldoet nog bij lange na niet aan de doelen rond reikwijdte en detailniveau.

Om te kunnen voldoen aan eisen rond biodiversiteit, waterkwaliteit, klimaatmitigatie en klimaatadaptatie zijn bovendien hogere ambities nodig, zoals ook beschreven in het rapport 'Natuurinclusief Nederland' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) van Maart 2022. In haar brief van 11-04-2023 aan de snSG bevestigde het college van B&W van Sittard-Geleen dat het de adviezen van de Rli onderschrijft (zie bijlagen 1 en 2) en dat het er grote waarde aan hecht om "de vier veerkrachten uit onze Toekomstvisie, waaronder 'Ecologische veerkracht', in onderlinge balans en verbinding in de omgevingsvisie tot uitdrukking te brengen".

Balans betekent gelijk gewicht voor alle veerkrachten. De noodzaak om de 'Ecologische veerkracht' te versterken wordt niet alleen ingegeven door strenger beleid op provinciaal, nationaal en Europees niveau (zie bijlage 3) maar ook door verdere achteruitgang van de leefomgeving (o.a. klimaatverandering, biodiversiteit en kwaliteit van bodem, water en lucht) en door feiten zoals opgesomd in de 'Foto van de leefomgeving.' Enkele citaten:

“De hoeveelheid openbaar groen is in de huidige situatie zowel vergeleken met de landelijke richtlijn als met vergelijkbare gemeenten laag”.

“De voor dit onderzoek uitgevoerde analyses concluderen dat in de huidige situatie het groenareaal beperkt van omvang en sterk versnipperd is.”

“Ondanks de beperkte ruimte had de gemeente het doel gesteld om meer openbaar groen aan te leggen. Toch is het aandeel openbaar groen de laatste jaren afgenomen. Ook de kwaliteit van openbaar groen neemt voortdurend af.”

Door het versterken van ‘Ecologische veerkracht’ wordt ook de ‘Sociale veerkracht’ versterkt en wel via de invloed op positieve gezondheid. Ook ‘Economische veerkracht’ kan erdoor worden versterkt, door toenemende aantrekkelijkheid van onze stad als woonplaats voor hoogopgeleide jonge gezinnen en als vestigingsplaats voor innovatieve, toekomstbestendige bedrijven en organisaties.

In een volgende versie van de omgevingsvisie vragen wij, conform de adviezen van de Rli dat er “gebiedsgewijs invulling wordt gegeven aan de minimum vereisten voor Basiskwaliteit Natuur en dat deze minimum vereisten worden gebruikt bij de inrichting van de openbare ruimte”. Zie ook bijlage 4. Gebiedsgewijs betekent dat er in de omgevingsvisie van Sittard-Geleen ambitieuze en concrete keuzes worden gemaakt voor natuurbescherming, natuurversterking en natuurherstel in de gebieden Rivierpark Maasvallei, Kingbeek, bos bij Kasteeltuinen Obbicht, Graetheideplateau, Grasbroekbos, Limbrichterbos, de Rollen, voormalig Sterrebos, bos bij Kasteel Wolfrath, Vloedgraaf, Parkbos Millen, Schwienswei, Rode Beekdal, ESCS terrein, Cötelbeek, Molentak, bos Aan het Broek, Kollenberg, Watersley, Windraak, Wanenberg, Geleenbeekdal, Absbroekbos, Landschapspark Oost, de Lexhy en niet te vergeten alle natuur in en rond onze stadscentra en dorpskernen.

Het beschermen en versterken van bestaande Natura 2000 gebieden is niet meer genoeg, zegt ook de Rli in ‘Natuurinclusief Nederland’:

4.1 Verbreed de focus van het natuurbeleid: natuur overal en voor iedereen

Het verbreden van de focus van het natuurbeleid is om verschillende redenen van belang. Om te beginnen wordt natuur daarmee voor iedereen bereikbaar, ook dichtbij huis. Dit draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van mensen. Bovendien maken we daarmee de natuur als geheel sterker. Dat is belangrijk, want de verschraving van natuurkwaliteit buiten de beschermde natuurgebieden is ernstig. Door de natuurkwaliteit ook daar naar een gewenst minimumniveau te brengen, komen de natuurdoelen *binnen* de beschermde gebieden gemakkelijker binnen bereik en blijft unieke en bedreigde natuur in Nederland als geheel behouden. Tegelijkertijd komen we op die manier onze internationale afspraken na. Een bredere focus maakt de beleidsinzet, kortom, als geheel effectiever.¹¹

Wij bieden graag onze hulp aan bij de totstandkoming van een Omgevingsvisie waarin 'Ecologische veerkracht' de basis is voor sociale, economische en institutionele veerkracht. Sittard-Geleen is niet voor niets een Global Goals gemeente. Dit is een kans om de daad bij het woord te voegen.

Zoals afgesproken zullen we deze reactie toelichten in een persoonlijk gesprek met de verantwoordelijke ambtenaren op 13-03.

Met vriendelijke groet,

Graetheide Comité
Houd Daniken levend
IVN Born
IVN Munster Geleen Sittard
Natuurstichting Vrienden van de Schwienswei
Stichting Behoud Kollenberg
Stichting De Rollen
Stichting Plök
Wij Schwienswei

Bijlagen:

- 1 Correspondentie snSG – gemeente Sittard-Geleen
- 2 Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, Natuurinclusief Nederland
- 3 Relevante internationale en nationale beleidsdoelen
- 4 Basiskwaliteit Natuur

Bijlage 1

Correspondentie snSG – gemeente Sittard-Geleen

Op 27-12-2022 riepen de samenwerkende natuurorganisaties Sittard-Geleen (snSG) het college van B&W op om de volgende adviezen van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) op te volgen, omdat Nederland slecht presteert met het gevoerde natuurbeleid, en omdat het Nederlandse natuurbeleid te kort schiet:

- * zorg voor natuur, overal en voor iedereen
- * verbindt natuurherstel met andere maatschappelijke opgaven
- * weeg natuurwaarden volledig mee bij economische en politieke besluitvorming
- * werk gebiedsgericht samen: overheden en andere betrokkenen

Op 11-04-2023 bevestigde het college van B&W aan de snSG dat het deze aanbevelingen van de Rli onderschrijft. Bovendien bevestigde het college van B&W dat het eraan hecht om de vier veerkrachten uit de Toekomstvisie waaronder de 'Ecologische Veerkracht', **in onderlinge balans** en verbinding in de omgevingsvisie tot uitdrukking te brengen. Uit diezelfde brief: "De mate waarin we dit doen en de manier waarop het herstel van natuurwaarden en biodiversiteit gewogen wordt, kan verschillen. Dit vraagt om het maken van keuzes. Die keuzes maken wij onder andere in het participatieproces rondom de omgevingsvisie. Daarin maken we samen met de samenleving een ruimtelijke vertaling van onze ambities op sociaal, economisch en ecologisch vlak."

Op 10-11-2023 notuleerde de snSG het overleg van 26-10-23 met de ambtenaren die bezig zijn met voorbereidingen van een nieuwe omgevingsvisie. "Afgelopen donderdag 26-10 hebben wij gesteld dat **onderlinge balans** niet anders kan worden geïnterpreteerd dan dat alle veerkrachten even belangrijk zijn en dus even zwaar moeten wegen.... De 'Ecologische Veerkracht' staat op dit moment in geen enkele verhouding tot de ruimte die is toegewezen aan 'Economische Veerkracht.' Het in balans brengen van de veerkrachten vergt dus een correctie.... Specifiek bedoelen wij dat in o.a. de dossiers Graetheide, De Lexhy, ESCS terrein, Kollenberg en in andere soortgelijke situaties 'Ecologische Veerkracht' voorrang moet krijgen".

Bijlage 2

Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, adviezen aan gemeenten:

- Wereldwijd gaat de natuur in een zorgwekkend tempo achteruit. Dat geldt zeker ook voor Nederland. Van agrarische gebieden tot natuurgebieden, van binnenwateren tot stedelijke gebieden: overal lopen de natuurkwaliteit en de biodiversiteit terug. Dat is dramatisch, want vitale natuur vormt een basiswaarde voor het menselijk bestaan. De biodiversiteitscrisis waarin ons land zich bevindt, hangt samen met de klimaatcrisis en is ook van eenzelfde orde. Het is cruciaal om de teruggang van natuur te keren en te zorgen voor herstel.
- Wat wij voor ons zien is een natuurinclusief Nederland met natuur overal en voor iedereen. Een Nederland met gezonde beschermde natuurgebieden, met bijzondere plant- en diersoorten en met bijzondere landschappen. Een Nederland dat ook buiten de beschermde gebieden, in het agrarisch gebied, in dorpen en in steden, royaal is voorzien van openbaar groen en water.
- Zorg dat in de regionale omgevingsvisies gebiedsgewijs en met betrokkenen in het gebied invulling wordt gegeven aan minimumvereisten voor Basiskwaliteit Natuur in die gebieden. Betrek deze minimumvereisten vervolgens bij de gemeentelijke omgevingsplannen en bij het opstellen van leidraden voor de inrichting van de openbare ruimte.
- Om substantiële stappen te zetten naar een natuurinclusieve samenleving moeten de oorzaken van natuurverlies worden aangepakt. Omgekeerd zullen activiteiten die positieve effecten hebben op de natuur en biodiversiteit moeten worden gestimuleerd.
- Verbeter het gebruik van maatschappelijke kosten-baten analyses zodanig dat het voorkomen van natuurschade en het belang van biodiversiteitsherstel daarin beter worden meegenomen. Besteed daarbij aandacht aan de belevingswaarde voor burgers en de beschikbaarheid van ecosysteemdiensten.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Zorg dat de natuuropgave in een gebiedsgerichte aanpak verbonden wordt met andere opgaven als wonen en energie, om daarbij inhoud te geven aan de beoogde Basiskwaliteit Natuur.

Bron: 'Natuurinclusief Nederland', Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, maart 2022

Bijlage 3

Relevante internationale en nationale beleidsdoelen:

- Conventie Biodiversiteit: 2030 groei van omvang populaties zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen
- Europese Unie: 2030 Realisatie van Europees natuurnetwerk met corridors
- Natuurpact Nederland: Uitbreiding van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) met 80.000 hectare in 2027
- Europese Kaderrichtlijn Water: in 2027 alle oppervlakte- en grondwater moet schoon en gezond zijn. Geen vervuilende stoffen meer, en goede omstandigheden voor een divers planten en dierenleven
- Bossenstrategie Nederlands: netto uitbreiding areaal bos met 10% in 2030, dus ongeveer 37000 hectare
- Programma Natuur en Programma Versterken Biodiversiteit: goede basiskwaliteit van de natuur, binnen en buiten natuurgebieden
- Novi: cultureel erfgoed en (inter)nationale unieke landschappelijke en natuurlijke kwaliteit ontwikkelen, behouden, versterken, en benutten bij gebiedsontwikkeling en transformatie.
- Paris Agreement 2015, tegengaan van klimaatverandering, overeengekomen door 196 landen tijdens COP21 in 2015
- Kunming-Montréal Global Biodiversity Framework (GBF): bescherming biodiversiteit, zoals overeengekomen door 196 landen tijdens de COP 15, eind 2022

Bijlage 4

Basiskwaliteit Natuur

In opdracht van het ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit werd in 2021 het rapport 'Op weg naar Basiskwaliteit Natuur' geschreven en aangeboden aan de eerste en tweede kamer. De minister van LNV Carola Schouten heeft besloten om Basiskwaliteit Natuur (BKN) toe te voegen aan het Nederlands natuurbeleid.

BKN in een notedop:

Waarom BKN

Veel algemene soorten nemen af en dat is een teken van slechte kwaliteit van ons landschap en de natuur. We weten waardoor het komt en dat actie nodig is niet alleen in natuurgebieden, maar juist ook in de landbouw, stad en overal. BKN kan daarbij helpen.

Wat is BKN

De set van condities die nodig is om algemene soorten algemeen te laten zijn, blijven of worden. Het is de minimale kwaliteit van het leefgebied van soorten (we noemen dit in het rapport 'landschap') die nodig is.

Wat is BKN niet

BKN is niet een extra beleidsinstrument bovenop wat we al hebben. BKN is vooral bedoeld als wenkend perspectief voor het terugbrengen van natuur in onze landschappen en een hulpmiddel om te bepalen wat de natuur kan zijn in dat specifieke gebied.

Hoe bereiken we BKN

In het rapport geven we richtlijnen voor het bereiken van BKN. Van het bepalen van de algemene soorten, het selecteren van een gebied met haar landschapstype(n), het komen tot een gedragen gebiedsproces op weg naar BKN, en de inbedding in beleid. Hierbij houden we ook rekening met de verschillen in landschappen en omstandigheden, waarbij BKN vergeleken kan worden met naburige goede voorbeelden ('benchmarking').

De toekomst en BKN

Met BKN ontwerpen van een bestendige toekomst voor onze landschappen en onszelf. Vaak gaat het om nieuwe landschappen of combinaties van gebruik, inclusief oplossingen voor klimaatverandering, circulaire economie, natuur-inclusieve landbouw, woningbouw en energietransitie. BKN gebruikt het verleden als inspiratie voor de toekomst.

Wat is nodig voor BKN

Om BKN een rol te laten spelen in gebiedsprocessen, beleid en uitvoering moet er nog veel gebeuren. Daarom geven we aan het eind van het rapport een aantal aanknopingspunten en ideeën als basis voor een innovatieprogramma.

Nagezonden reactie IVN Born/ “Land van Swentibold” werkgroep “Kingbeek”

IVN Werkgroep Kingbeek

5 maart 2024

Omgevingsvisie Gemeente Sittard-Geleen

- *Geen ontgrinden Graetheide*
  - o Wens/hoop: Gemeente koopt grond plateau Graetheide van DSM
  - o Vervolgens gebiedsontwikkeling Graetheide naar bijv.
    - Combinatie van natuur en natuur inclusieve landbouw*
    - Tevens zorg dragen voor een fietspad langs de Oude Baan
- *Geen windmolens op plateau Graetheide.*
- *Borgen behoud bronnengebied van de Kingbeek* als uniek stukje natuur (bij Gemeente Stein benoemd als cultureel erfgoed). Er is in 2023 ook een verzoek gedaan bij Gemeente Sittard-Geleen om de Kingbeek te benoemen tot cultuur historisch landschapselement.
- In het kader van het behoud en mogelijk nog uitbouwen van de groenblauwe linten in het landschap waarover in de omgevingsvisie van Sittard-Geleen gesproken wordt, wordt ook aandacht gevraagd voor het *behouden van de groene triade Maas – Kingbeek – Kanaal in gebied Obbicht-Grevenbicht*. De Kingbeek heeft qua historie en cultuur een bijzondere waarde voor beide dorpen en loopt ook als blauwgroen lint door het landschap. De beek staat formeel op de legger maar raakt door slecht beheer de laatste jaren steeds meer in verval. Deze groene triade incl. dus de Kingbeek en omgeving kan in het buitengebied van Sittard-Geleen een mooi en waardevol stuk natuur zijn.
- *Kingbeek waar nodig verder aankleden* met bomen en struiken ter versterking van groenblauw lint in het landschap.
- *Aanpak verloedering van het landschap in het algemeen in buitengebied Obbicht-Grevenbicht.*
- *Open parkachtige inrichting oude sportvelden Obbicht en Grevenbicht die aansluiten aan natuurgebied grenzend aan de Kingbeek.* Het voordeel van deze locaties is dat de gemeente al eigenaar is van deze gronden. Eventueel tevens creëren van een honden uitlaatplek op dit gebied om zodoende overlast te voorkomen van de (vaak loslopende) honden in de natuurgebieden.
- *Versterken groen in dorpen en zeker in het buitengebied.* Hierbij ook aandacht voor de al lang beloofde groene verbindingzone van Limbrichterbos naar Grensmaas.
- *Aandacht voor de leefbaarheid in de dorpen* waarbij groene zones zeker van toegevoegde waarde kunnen zijn.

Met vriendelijke groet,

Namens IVN Born/ “Land van Swentibold” werkgroep “Kingbeek”

Ingekomen brief Nederlandse Jagersvereniging

Verantwoord beheren en benutten

Limburg, 8 januari 2024

Aan: de gemeenteraad van gemeente Sittard-Geleen, via de Griffie.
Van: Jagersvereniging afdeling Limburg.

Inspiratienota Omgevingswet.

Geachte Raadsleden,

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024, brengen wij graag de expertise en betrokkenheid van wildbeheereenheden (WBE's) onder uw aandacht. Als vertegenwoordigers van de jachthouders in uw gemeente zijn zij niet alleen de uitvoerders van provinciale Faunabeheerplannen, maar tevens ook de oren en ogen in het buitengebied.

Deze toegewijde groep vrijwilligers vervult een breed scala aan activiteiten, variërend van het voorkomen van schade bij agrariërs, het voorkomen van overlast van ganzen in recreatiegebieden, tot het beheren van populaties in uw gemeente. Zij zijn niet alleen intermediairs naar grondeigenaren, zoals agrariërs, maar spelen ook een cruciale rol in natuurbescherming en toezicht in het buitengebied. Vanuit hun maatschappelijke taak streven zij ernaar actief deel te nemen en bij te dragen aan het opstellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan voor uw gemeente. Inhoudelijk denken zij graag mee vanuit hun expertise op de volgende gebieden:

- Lokale uitvoering van provinciale faunabeheerplannen via een breed samengesteld lokaal faunaoverleg.
- Praktische invulling van de door uw Raad binnenkort vast te stellen "bebouwingscontour" met aandacht voor mogelijke faunaschade en -overlast.
- Betrokkenheid van gemeentelijke grondeigendommen voor jacht, beheer en schadebestrijding in het werkgebied van de wildbeheereenheden.
- Duurzaam gebruik van natuurlijke voedselbronnen waaronder de benutting van jacht.
- Afwikkeling van aanrijdingen met wilde dieren (valwild).
- Samenwerking bij biotoopverbetering in het groenbeleid van de gemeente.
- Toezicht in de buitengebieden.
- Juridische ruimtelijke inbedding van hoogzitten voor een veilige uitvoering van het faunabeheer.
- Beperking en voorkoming van, door wilde dieren verspreide parasieten en besmettelijke dierziekten in uw gemeente.

Wij willen u vragen om de inzet van uw lokale wildbeheereenheid in het begeleidingsplatform actief te integreren. Zo'n platform biedt een waardevol podium voor overleg tussen lokale natuurverenigingen, agrariërs, recreatieondernemers, betrokken inwoners en wildbeheereenheden over cruciale aspecten van het door uw Raad op te stellen Omgevingsplan. Voorstellen uit een dergelijk platform worden vaak breed gedragen en kunnen dienen als solide basis voor het gemeentelijke Omgevingsplan en worden aangeboden aan uw Raad.

In uw gemeente zijn de navolgende WBE's actief: Maasvallei, Susteren Graetheide, de Hondskerk, Swentibolt en Beekdal. Deze WBE's zijn te bereiken via het secretariaat met de volgende contactgegevens:

WBE Maasvallei: wbedemaasvallei@ziggo.nl;

WBE Susteren Graetheide: info@wbesusterengraetheide.nl;

WBE de Hondskerk: bovensa@kpnplanet.nl;

WBE Swentibolt: j.valijs@planet.nl;

WBE Beekdal: info@wbe-beekdal.nl;

Als het goed is zal een vertegenwoordiger van deze WBE's binnenkort contact met u opnemen over dit initiatief. Mocht er onverhoopt iets misgaan, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen. Ook als u vragen heeft over deze brief, neem dan contact met ons op via ger.vanhout@jagersvereniging.nl zodat wij nadere uitleg kunnen geven en/of er voor kunnen zorgen dat de benodigde informatie op de juiste plaats belandt.

Met vriendelijke groet,

Jagersvereniging Afdeling Limburg

Roger Cratsborn

Voorzitter

PS: Deze brief is elektronisch vervaardigd en derhalve niet van een handtekening voorzien.

Aan het team Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Postbus 18

6130 AA Sittard

Sittard, 29 maart 2024

Onderwerp: zienswijze IVN MunsterGeleenSittard m.b.t. de Concept Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Geacht team,

Bij deze sturen wij u de definitieve zienswijze van IVN MunsterGeleenSittard op de Concept Omgevingsvisie Sittard-Geleen. Daarnaast onderstrepen wij als IVN-MGS de concrete doelstellingen zoals deze verwoord zijn door de Samenwerkende Natuurorganisaties S-G.

In onze zienswijze beschrijven we de onderwerpen die wij graag in de Ontwerp Omgevingsvisie zouden willen terugzien, deze zijn weergegeven in cursief.

Biodiversiteit:

In de ontwerp omgevingsvisie staat beschreven dat biodiversiteit als maat der dingen genomen wordt, de belangrijkste bronnen van negatieve effecten op natuur en biodiversiteit worden in de ontwerp omgevingsvisie genoemd.

De gemeente Sittard-Geleen heeft een inhaalslag te maken zoals ook blijkt uit de Foto van de Leefomgeving. Het groenareaal is beperkt van omvang en sterk versnipperd. Belangrijke natuurkernen liggen geïsoleerd in het landschap.

Geef in de ontwerp omgevingsvisie aan hoe het behoud van biodiversiteit gecombineerd kan worden met maatregelen voor klimaatadaptatie, waaronder het verminderen van verhardingen en aanleg van meer groen.

De natuurgebieden in de gemeente functioneren als brongebieden voor soorten. Migratieroutes tussen natuurgebieden en richting stedelijk gebied zijn van groot belang voor veel soorten. Groene delen van het stedelijk gebied zijn belangrijk voor de migratie van diverse soorten zoals das en ree. In stedelijk gebied zitten soorten die afhankelijk zijn van de natuurgebieden, zoals o.a. de spreeuw en diverse soorten vleermuizen. Op een aantal locaties zijn de ecologische verbindingen matig tot slecht.

Om de biodiversiteit te behouden en te bevorderen neemt de gemeente maatregelen, bijvoorbeeld een ecologisch maai-beheer waarbij 1 of 2 keer per jaar wordt gemaaid of het maaisel maximaal 5 dagen blijft liggen voordat het wordt afgevoerd.

Daarnaast doet de gemeente mee aan Operatie Steenbreek, een project ter stimulatie van het vervangen van de versteende ruimtes door groen.

De gemeente neemt actie om insecten te beschermen. De beplanting wordt reeds zoveel mogelijk afgestemd op wat aantrekkelijk is voor bijen, vlinders, kevers, vogels etc. Wegbermen en akkers worden waar mogelijk ecologisch beheerd. Met deze maatregelen wordt het habitat van o.a. bijen en vlinders vergroot en worden populaties versterkt. Daarnaast is het met bermen mogelijk om meer ecologische verbindingen te creëren voor insecten.

Landbouw heeft een belangrijke invloed op de biodiversiteit. De ammoniakemissie die hiervan afkomstig is zorgt voor verzuring en vermesting en is daarom schadelijk voor natuur. Dit is een belangrijke oorzaak van het verminderen van de biodiversiteit in Nederland.

De gemeente streeft naar een situatie waarin geen gewasbestrijdingsmiddelen meer worden gebruikt en waar op agrarische gronden geen of ecologische bemesting plaatsvindt.

De gemeente stelt een biodiversiteitsactieplan- en programma op. Dit plan richt zich op gebieden waar reeds een aanzienlijke blauwe en groene infrastructuur aanwezig is, en waarvan bekend is dat het beheer, de onderhoud en de verbindingen kunnen worden verbeterd. In het plan staat een aantal doelsoorten centraal. Bij de keuze van de doelsoorten is samen met andere organisaties zoals Natuurmonumenten bepaald welke doelsoorten belangrijk/richtinggevend zijn voor het versterken van de biodiversiteit. De doelsoorten zijn daarnaast 'ambassadeurs' van andere soorten die mee profiteren van de maatregelen.

Het verbeteren van de leefgebieden en migratieroutes van deze soorten zal een positief effect hebben op de biodiversiteit. Echter, door te focussen op reeds sterke groenstructuren kan het zijn dat de biodiversiteit in minder groene gebieden laag blijft.

Ecologische verbindingzones:

De gemeente geeft aan zich eerst op de verbetering van bestaande verbindingen te richten alvorens de ecologische kwaliteit van het andere groen in de gemeente te verbeteren. De ambitie is om hier ook de inwoners van de gemeente bij te betrekken.

De ecologische verbindingzone langs de oostrand van Sittard wordt versterkt en zichtbaar gemaakt in het schematisch overzicht.

Bomen:

De gemeente zal de lijst met monumentale bomen en het bomenbeleidsplan regelmatig reviseren. Er is een inzichtelijke presentatie van de bomenstructuur op de website van de gemeente te vinden.

De gemeente zal zorgdragen voor een gevarieerd, duurzaam bomenbestand. De gemeente wil het toetsingskader voor kapvergunningen beter laten aansluiten bij de klimaatdoelstellingen en -veranderingen. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de verspreiding van de bomen in de gemeente en de bijdrage van bomen aan o.a. hittestress, wateropvang en vastlegging.

Openbaar groen en Actie Steenbreek:

Het beleid wordt gefocust op het stimuleren van bewoners om bij te dragen aan het openbare groen. Men wordt gestimuleerd om tuinen en gevels te vergroenen, bijvoorbeeld door mee te doen aan Actie Steenbreek. Ook wil de gemeente bewoners en ondernemers betrekken bij de (her)inrichting en bij het onderhoud van openbaar groen. Kleine stukjes groen die nabij de huizen van bewoners liggen, kunnen gekocht worden van de gemeente.

Bij (her)inrichtingen worden kansen voor openbaar groen meegenomen. De gemeente geeft de voorkeur aan schaduwgevende, gebiedseigen boomsoorten. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het waterverbruik van grote bomen, en de benodigde ondergrondse ruimte voor wortelstelsels.

Landschap:

De gemeente geeft aan dat het gevarieerde (heuvel)landschap vóór alles behouden moet blijven. Er is echter geen gemeentelijk landschapsplan. Een van de speerpunten van de gemeente is een aantrekkelijk woon-werk klimaat. Als onderdeel van dit speerpunt wordt gekeken naar het bewaken van de culturele en landschappelijke identiteit van de regio.

De komende jaren zal S-G een landschapsprogramma opstellen samen met betrokken gebiedspartijen en overheden, met daarin een plan voor de duurzame financiering van het beheer en investeringen in het landschap.

De gemeente wil het landschap klimaatbestendig beheren. Daarnaast komt er een onderzoek naar de gevolgen voor de mineralenhuishouding van de stikstofdepositie op de bodem waaronder het bos- en overige landschap. Hierbij wordt ook bekeken of herstelmaatregelen van de bodem ecologisch zinvol en haalbaar zijn. Als laatste wordt invulling gegeven aan structureel bosbeheer waarbij de gemeente zich richt op gemengde, natuurlijke bossen die stabiel en weerbaar zijn tegen klimaatverandering. Deze maatregelen hebben de mogelijkheid om het landschap te beschermen tegen klimaatverandering en stikstofdepositie.

De gemeente overweegt om weilanden die nu veelal bestaan uit monocultuur raaigras met injectiebemesting om te zetten naar bos- en natuurgebied. Deze omzetting naar bos en natuurgebied zal een positief effect op flora en fauna hebben en bevordert daarmee de biodiversiteit en lokale natuurwaarde.

In het buitengebied komt regelmatig agrarische bebouwing vrij. De gemeente heeft een beleid geformuleerd over hoe hiermee omgegaan dient te worden.

Er is binnen de gemeente een vraag vanuit bedrijventerreinen en industriegebieden (zoals Brightlands Chemelot Campus) voor meer ruimte. Het uitgangspunt van de gemeente is om de ruimte op bestaande werklocaties te benutten.

De gemeente beschrijft de kenmerken en waarden van de beschermde natuurgebieden en geeft aan hoe voornemens deze kwaliteiten beïnvloeden. Indien compensatie noodzakelijk is, geeft ze dan ook aan hoe dit vormgegeven wordt. De natuurgebieden worden actief beschermd, er vindt toezicht en handhaving plaats.

Recreatie in natuurgebieden:

De gemeente wil voorkomen dat de recreatie in haar natuurgebieden te grootschalig wordt. Ze ziet het als een belangrijke uitdaging om een goede balans te vinden tussen recreatie en natuur.

Er worden "hondenloslaat" gebieden in de gemeente aangewezen, voor de overige gebieden geldt een aansluitplicht. Ook worden gebieden aangewezen die ontoegankelijk zijn voor bezoekers, de zogenaamde rustgebieden waar de fauna de kans krijgt tot rust te komen.

Visie op de ondergrond:

Tot slot willen we nog de aandacht vestigen op de rol van de ondergrond in de ruimtelijke ordening en de omgevingsvisie. De fysieke leefomgeving wordt in de Omgevingswet centraal gesteld en de omgevingsvisie dient samenhang aan te brengen tussen de verschillende domeinen in de gemeente. In het rapport "Ondergrond voor ontwikkeling - Pilot ondergrond en Omgevingswet Sittard-Geleen" worden tweeëntwintig ondergrondskwaliteiten Sittard-Geleen vastgesteld. Mogelijkheden en onmogelijkheden vanuit de bodem zijn kaderstellend voor veel ontwikkelingen in het ruimtelijk domein zoals:

- Alle wijken in Nederland moeten van het gas. Eén van de meeste duurzame oplossingen hiervoor is om collectieve warmtesystemen die gevoed worden door geothermie en/of WKO aan te leggen. Hiervoor dient de bodem wel geschikt te zijn, en dient er ook ruimte gereserveerd te worden in de ondergrond.
- De na-ijlende effecten van de mijnbouw waaronder de stijging van het mijnwater, deze kan invloed hebben op de voorraad grondwater en de schone en veilige bodem. Deze stijging zal zich de komende 20-30 jaar voortzetten. Er zijn vooral effecten te verwachten in de lageregelegen gebieden zoals het Geleenbeekdal. Ook de stijging van de bodem is een na-ijlend effect van de stijging van het mijnwater.
- We gebruiken de bodem voor de onttrekking van grondwater voor landbouw. Het monitoren van de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater en het vormen van een visie op het beheer van de ondergrond wordt naarmate droogteproblemen verergeren steeds belangrijker. Hierbij is ook afstemming met buurgemeentes en waterschap(pen) van belang.
- Opgaven op het gebied van klimaatadaptatie hebben een sterke relatie met de ondergrond. Verdroging kan alleen aangepakt worden op basis van een goed beeld van de ondergrond.

Omdat de druk op de ondergrond in Nederland steeds groter wordt, is het cruciaal dat er een langetermijn visie op het gebruik van de bodem gevormd wordt. Welke gebruiksfuncties passen we waar toe in de bodem? Wie heeft het recht om grondwater te onttrekken in perioden van langdurige droogte? Hoe zorgen we ervoor dat er door onzorgvuldig ruimtelijk beleid in de ondergrond ruimte gereserveerd wordt voor de invulling van latere opgaven, bijvoorbeeld op het gebied van bodemenergie? Het antwoord op dit soort vragen zou in een omgevingsvisie terug moeten komen.

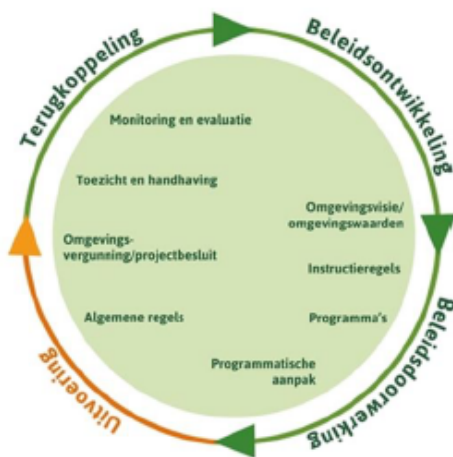
In de gemeente Sittard-Geleen wordt het rapport Ondergrond voor Ontwikkeling herzien waarin de maatschappelijke functies van de ondergrond afgezet worden tegen de opgaven van de komende decennia om een beeld te krijgen van kansen en knelpunten vanuit de ondergrond.

Beleidscyclus omgevingsvisie:

Een omgevingsvisie is onderdeel van een beleidscyclus waarvan het in de omgevingsvisie in beeld brengen van omgevingswaarden en ontwikkelrichtingen de eerste stap is. Deze ontwikkelrichtingen worden de komende jaren verder uitgewerkt in het omgevingsplan, dat onder meer vastlegt welke ontwikkelingen vergunningplichtig worden. Het omgevingsplan kan vervolgens verder worden uitgewerkt in programma's. Na uitvoering van de programma's wordt geëvalueerd en gemonitord in hoeverre de ambities van de gemeente behaald zijn en of er reden is om het lange-termijn beleid dat in de omgevingsvisie vastgelegd is, bij te sturen. Dit kan een reden zijn om de omgevingsvisie te herijken, waarmee de beleidscyclus opnieuw doorlopen wordt.

Dat de omgevingsvisie onderdeel is van de beleidscyclus, betekent dat hij niet af is op het moment dat hij vastgesteld wordt. Het is juist de bedoeling dat een omgevingsvisie een levend proces is dat continu herijkt en bijgesteld wordt als doelen behaald worden en nieuwe ontwikkelingen zich voordoen. De gemeente geeft in de ontwerp omgevingsvisie aan dat ze de omgevingsvisie periodiek gaat herzien. Daarvoor wordt de omgevingsvisie jaarlijks herzien, waarbij geleidelijk toegewerkt wordt naar het integreren van het voorlopig nog sectoraal uitgewerkte beleid voor het fysieke domein. Goed inzicht in de voortgang van de uitvoering van de omgevingsvisie is daarbij belangrijk.

Een monitoringsprogramma voor de omgevingsvisie richt zich op de ambities die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Daarbij dient zoveel mogelijk aangesloten te worden op de toetsing die uitgevoerd is, door aan te sluiten op het gehanteerde beoordelingskader. In de loop der tijd kunnen indicatoren aangescherpt worden als meer informatie beschikbaar komt of als ambities veranderen. Binnen de sectorale beleidsvelden van de gemeente vindt monitoring plaats die kan leiden tot het aanpassen of herijken van het vigerende beleid. De resultaten van de monitoring in de beleidsvelden die in de Omgevingsvisie beschreven worden en een ruimtelijke component hebben, zouden periodiek gebruikt kunnen worden om een strategische, integrale herijking van de Omgevingsvisie uit te voeren.

Bron: <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/algemene-artikelen/beleidscyclus>

Wensen t.a.v. het omgevingsplan:

De omgevingsvisie is logischerwijs nog een globaal document. In het omgevingsplan zullen de doelen verder uitgewerkt moeten worden en SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) geformuleerd. Door de doelen SMART te formuleren wordt voor iedereen duidelijk wat met het plan zal worden gerealiseerd en hoe kan worden gemeten of de doelen gehaald worden.

IVN stelt voor om de natuur van Sittard-Geleen de status van rechtspersoon te geven (cf. de gemeente Eijsden-Margraten). Daarna wordt een voogd aangesteld om de belangen van flora en fauna te behartigen. Gedacht wordt aan een combinatie van natuurorganisaties en wetenschappers. De belangen van de natuur zullen dan in het vervolg bij elk raadsbesluit moeten worden meegenomen.

In de Foto van de Leefomgeving worden "autonome ontwikkelingen" geschetst die invloed hebben op de toekomst van de gemeente, zoals klimaatverandering, perioden van droogte of juist overtollig water, maar ook de circulaire transitie van Chemelot. IVN adviseert de gemeente in het omgevingsplan scenario's op te nemen voor deze autonome ontwikkelingen voor bijvoorbeeld snelle, gemiddelde of trage ontwikkeling. Dat maakt het mogelijk bijtijds wijzigingen in het plan te onderkennen en bij te sturen.

Met vriendelijke groet, namens IVN MunsterGeleenSittard,

Ilona Schmeets

Voorzitter IVN MunsterGeleenSittard

Dreissenlaan 10

6132 BP Sittard

Tel 0620099794

l.schmeets@me.com

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

